

Kemin kaupunki

Talousarvio 2024 Taloussuunnitelma 2024-2027

KAUPUNGINHALLITUS 27.11.2023

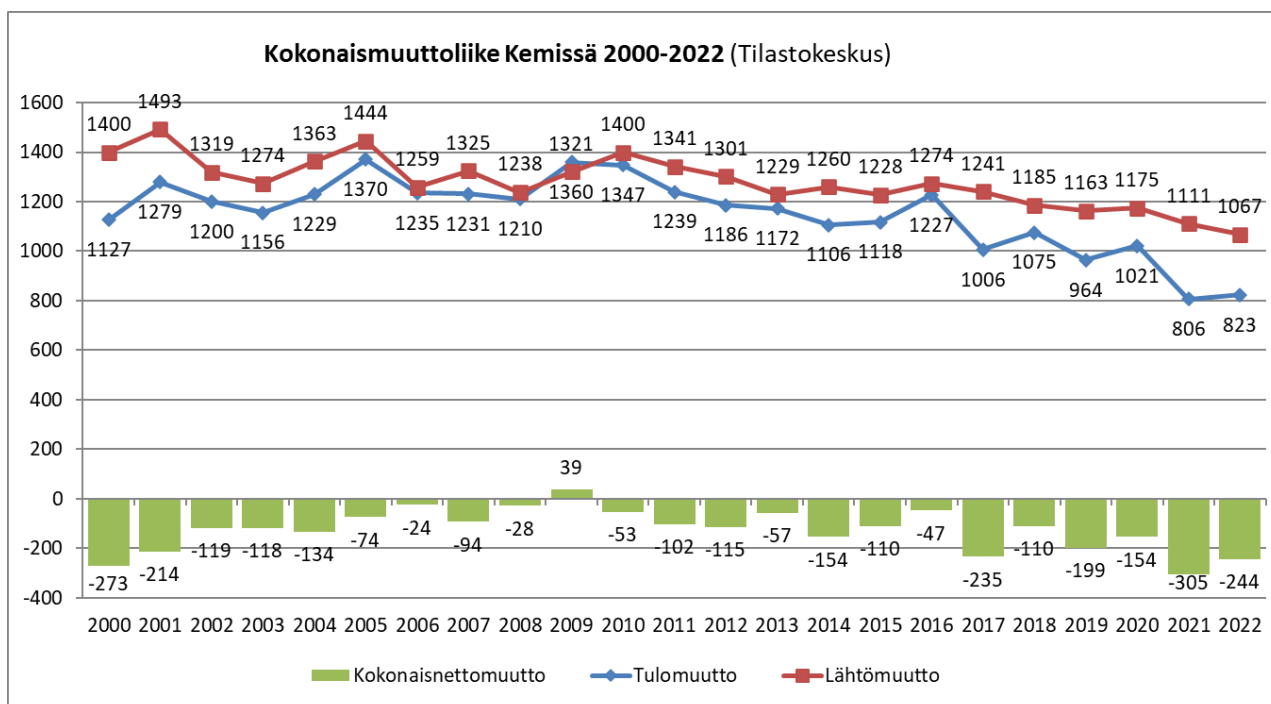
1. TOIMINTAYMPÄRISTÖ	1
1.1. Väestö	1
1.2. Yritykset ja työpaikat	3
1.3. Työllisyyden edistäminen	5
1.4. Elinkeinoelämän kehitys	8
1.5. Maankäyttö ja asuntojen rakentaminen	14
2. TALOUSARVION 2024 YLEISPERUSTELUT	16
2.1. Talouden kehitysnäkymät ja kuntatalous	16
2.2. Kemin kaupungin talous	19
2.2.1. Verotulot	20
2.2.2. Valtionosuudet	21
2.2.3. Vuosikate, poistot ja investoinnit	22
2.2.4. Korko- ja rahoitustulot ja -menot	23
2.2.5. Lainat	24
2.2.6. Antolainat ja takaukset	24
3. KEMI-STRATEGIA	25
3.1. Strategiaperusta	25
3.2. Kaupunkistrategian toimenpideohjelma 2024	25
3.3. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen	27
3.4. Vihreä ja kestävä Kemi	36
3.5. Hankkeet	43
3.6. Hankinnat	52
4. TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA	53
4.1. Kokonaistulot ja -menot	53
4.2. Tuloslaskelma	53
4.3. Rahoituslaskelma	55
5. KÄYTTÖTALOUSOSA	56
5.1. Toimintatulot	56
5.2. Toimintamenot	56
6. TALOUSARVION SITOVUUS JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN LAATIMINEN	57
7. HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISSUUNNITELMA	59
7.1. Henkilöstösuunnitelma 2024-2027	59
7.2. Kaupunkistrategian ja muiden strategisten linjausten toteuttaminen	59
7.3. Henkilöstön rakenne, määrä sekä arvio kehittymisestä	59
7.4. Työsuhdemuotojen periaatteet	60
7.5. Työhyvinvoinnin ja työssä jatkamisen tukeminen	61
7.6. Osaamisen kehittäminen	62
7.7. Osaamisen kehittämisen strategiset painopisteet vuodelle 2024	62
7.8. Kemin kaupungin koulutussuunnitelma	63
7.9. Seuranta	68
8. KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIALOITTAIN	69
Numero-osa	69
Keskusvirasto	75
Elinvoimalautakunta	78
Hyvinvointilautakunta sekä Meri-Lapin musiikkitoimen yhteislautakunta	85
Ympäristölautakunta	93
9. INVESTOINNIT	102
10. RISKIENHALLINTA	103
11. OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET	105
12. ALUEELLINEN JA SEUDULLINEN YHTEISTYÖ	107
13. TYTÄROSAKEYHTIÖT	109

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.1. Väestö

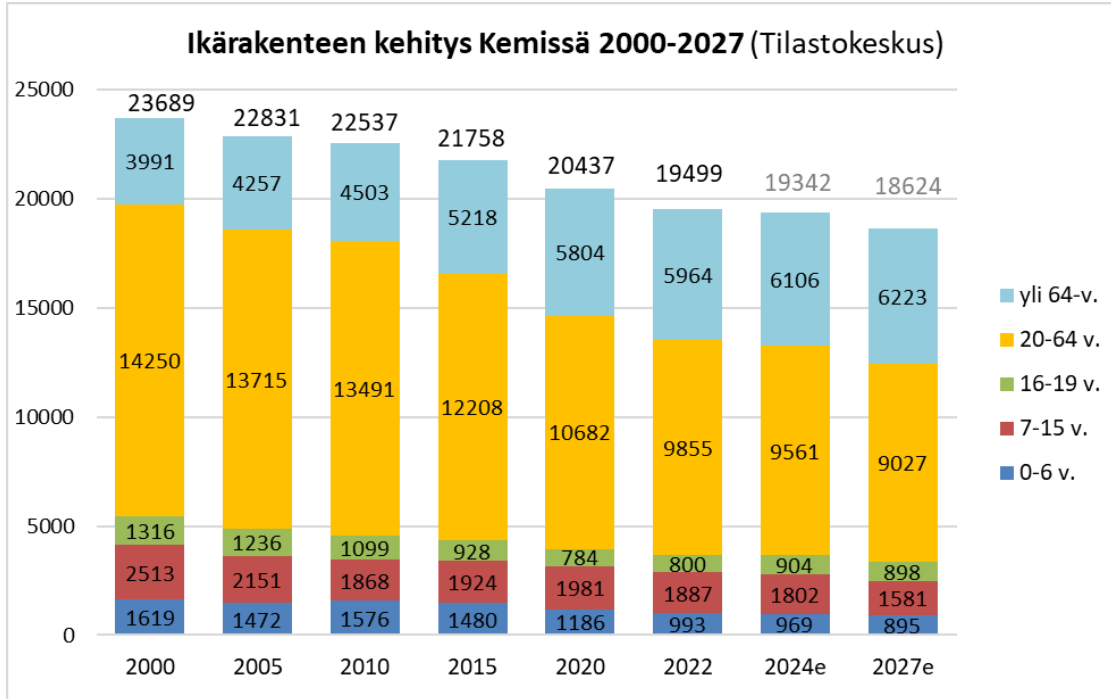
Kemissä oli vuoden 2022 lopussa 19 499 asukasta ja väestö väheni 483:lla hengellä (-2,4 %) edellisvuoteen verrattuna. Luonnollinen väestönkasvu on ollut Kemissä viime vuosina negatiivista eli ihmisiä kuolee enemmän kuin syntyy (-236 henkeä v. 2022).

Kokonaismuuttoliike on ollut Kemissä viime vuosina tappiollista. Kokonaismuuttoliike sisältää kuntien välisen muuttoliikkeen ja siirtolaisuuden (maahanmuuton ja maastamuuton). Kemin kokonaistulomuutto oli 823 henkilöä ja kokonaislähtömuutto 1067 henkilöä vuonna 2022. Kokonaisnettomuutto on tulomuuton ja lähtömuuton erotus ja se oli Kemissä vuonna 2022 tappiollinen 244 henkilöä. Kuntien välinen muuttoliike on ollut Kemille kokonaisuudessa tappiollista, mutta maahanmuutto on tasoittanut muuttotappioita: vuonna 2022 Kemi hävisi kuntien välisessä muuttoliikkeessä 380 asukasta ja sai 136 asukkaan verran muuttovoittoa maahanmuutosta. Kuntien välisessä muuttoliikkeessä Kemi on viime vuosina menettänyt asukkaita ylivoimaisesti eniten Ouluun ja saanut muuttovoittoa lähiseudun kunnista (Keminmaa, Simo, Tornio ja Tervola).

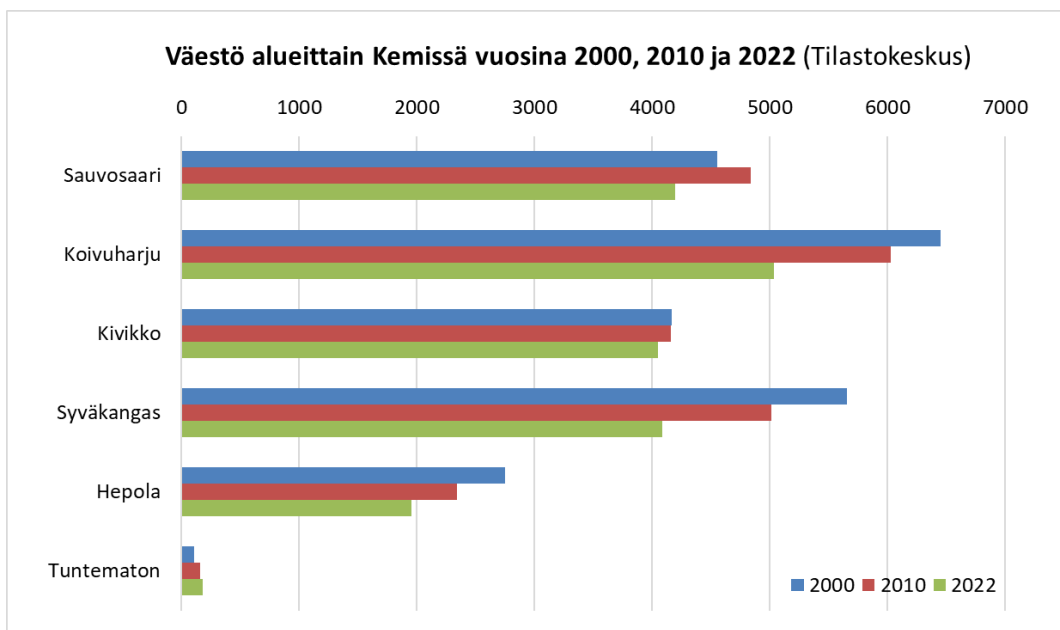

Tilastokeskuksen vuonna 2021 julkaiseman väestöennusteen mukaan Kemin väkiluku jatkaa laskuaan vuoteen 2040 saakka. Luonnollinen väestönkasvu pysyy negatiivisena, sen sijaan muuttotappion odotetaan vähenevän ja muuttuvan muuttovoitoksi vuodesta 2038 lähtien.

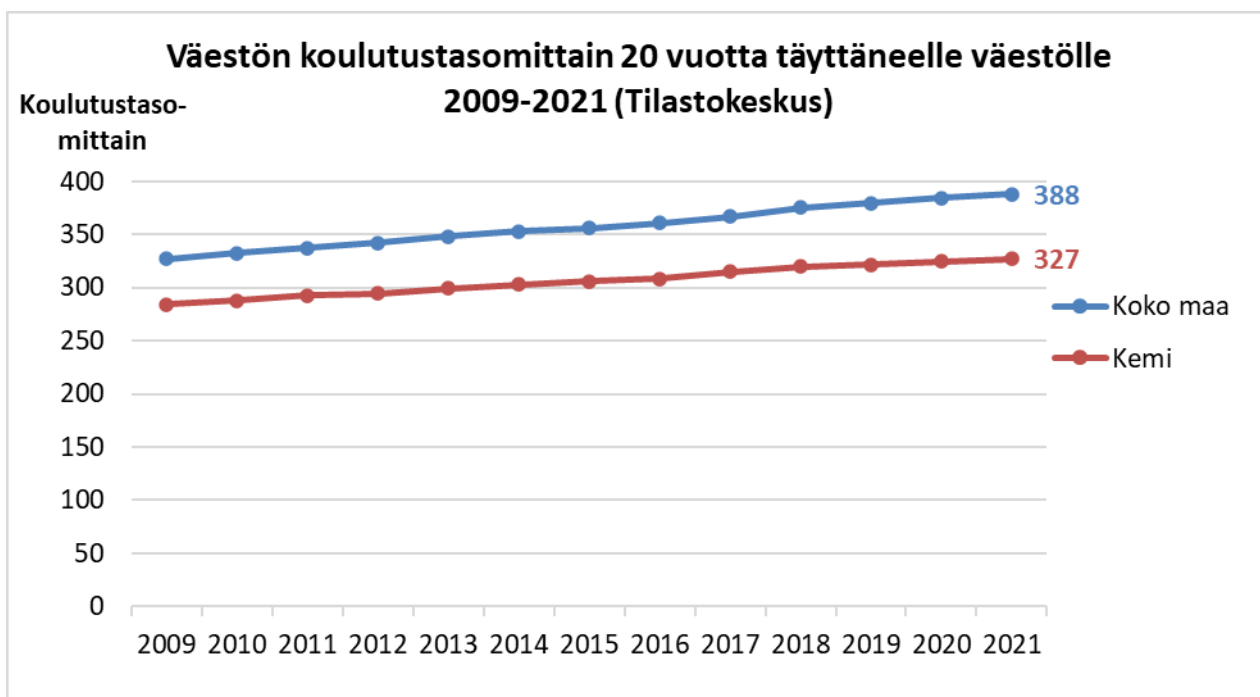
Väestöennusteen mukaan ikärakenne muuttuu. Vuonna 2000 noin 17 % Kemin väestöstä oli yli 64-vuotiaita, kun vuonna 2022 vastaava osuus oli jo 31 %. Vuonna 2027 yli 64-vuotiaita ennustetaan olevan yli 33 % väestöstä eli 6 223 henkilöä. Väestöennusteen mukaan suunnittelukaudella 2024–2027 yli 64-vuotiaiden määrä kasvaa 117:llä hengellä. Vuodesta 2000 vuoteen 2022 alle 16-vuotiaiden määrä on laskenut 1 252:lla hengellä. Väestöennusteen mukaan alle 16-vuotiaiden määrä laskee edelleen (-295 henkeä) suunnittelukaudella. Työikäisten (20–64 v.) määrä vähenee suunnittelukaudella 534:llä hengellä.

Väestön määrä on vähentynyt suhteellisesti vähiten (3 %) Kivikon suuralueella vuodesta 2000 vuoteen 2022. Suhteellisesti eniten väestön määrä on vähentynyt Hepolassa (29 %) ja Syväkankaalla (28 %). Koivuharjun suuralueen väkimäärä on pienentynyt vuodesta 2000 noin 22 % ja Sauvosaaren suuralueen 8 %.

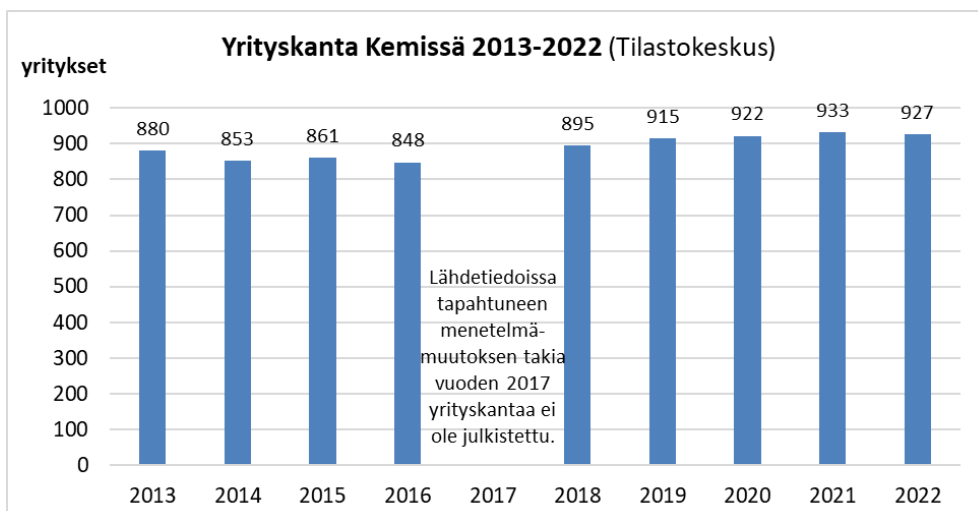

Kemiläisten koulutustaso on noussut 2000-luvulla, ja vailla perusasteen jälkeistä koulutusta olevien määrä on vähentynyt. Koulutustaso on Kemissä kuitenkin muuta maata ja Lappia alhaisempi. Vuonna 2021 koulutustasomittain oli Kemissä 327, oli se koko maassa 388 ja Lapissa 357. Väestön koulutustasomittain osoittaa perusasteen jälkeen suoritetun korkeimman koulutuksen keskimääräisen pituuden henkeä kohti. Esimerkiksi Kemien koulutustasoluku 327 osoittaa, että väestö oli suorittanut keskimäärin 3,27 vuotta koulutusta perusasteen jälkeen. Väestön koulutustasoa laskettaessa perusjoukkona käytetään 20 vuotta täyttäneitä väestöä, koska monen alle 20-vuotiaan koulutus on vielä kesken.

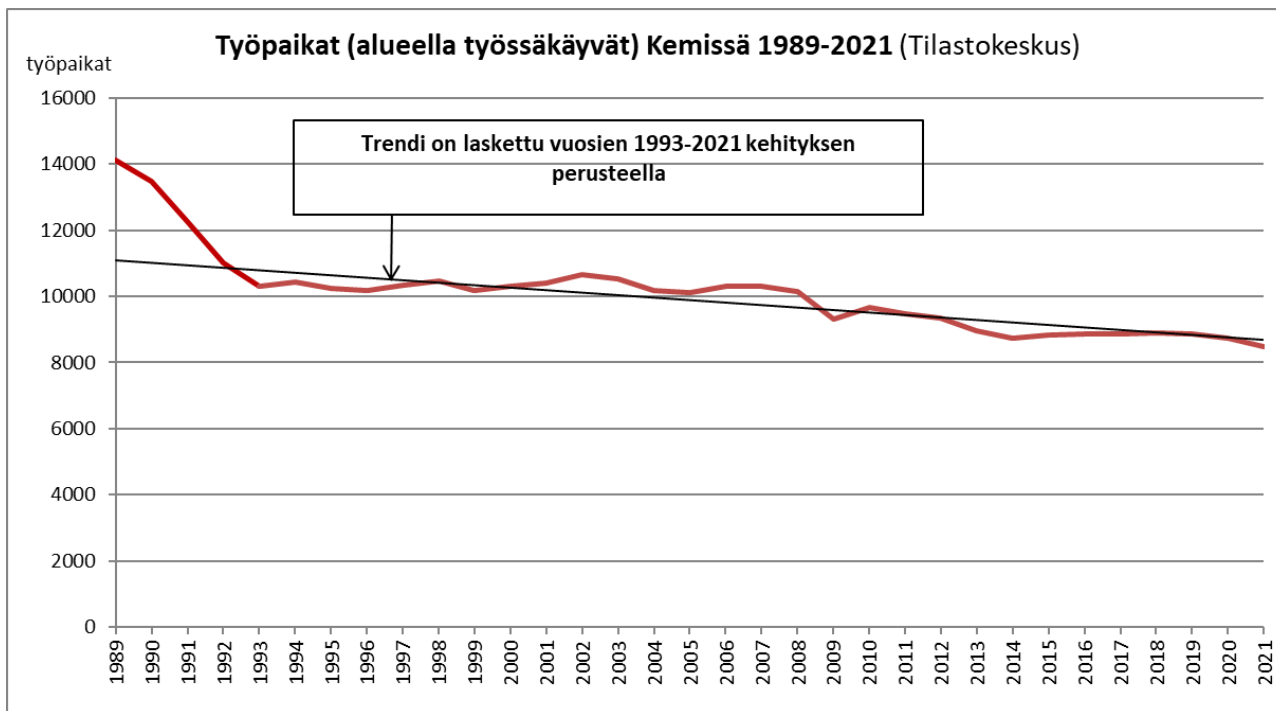

1.2. Yritykset ja työpaikat

Vuoden 2022 lopussa Kemissä toimi 927 yritystä. Vuosina 2018–2021 Kemissä oli enemmän aloittaneita kuin lopettaneita yrityksiä ja yrityskanta kasvoi.

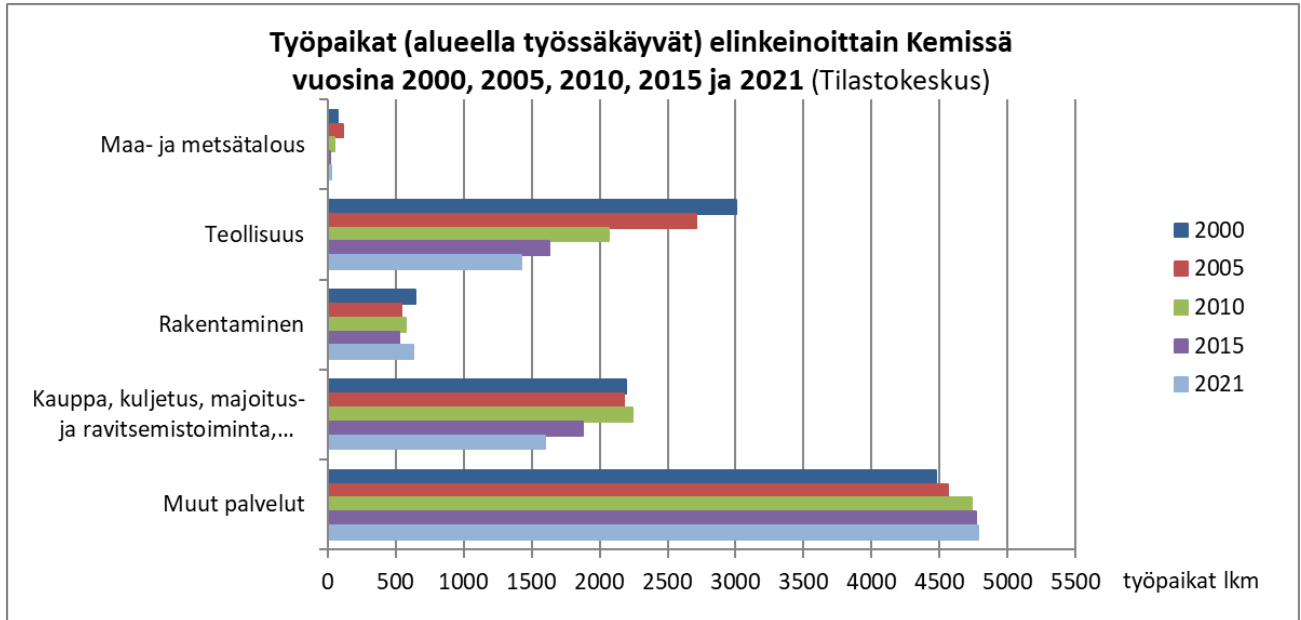
Kemissä oli vuonna 2021 yhteensä 8 462 työpaikkaa eli Kemissä kävi töissä 8 462 henkilöä. Työpaikkojen määrä pysyi lähes samana vuoden 1993 jälkeen, kunnes vuoden 2009 taantuma vei yhden vuoden aikana noin 800 työpaikkaa eli runsaat 8 % työpaikoista. Vuoden 2008 jälkeen työpaikat ovat vähentyneet noin 16,5 % eli 1 671 työpaikkaa. Vuonna 2021 työpaikkojen määrä väheni 283:lla edellisvuoteen verrattuna.

Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkävien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Jos työpaikkaomavaraisuus on yli 100 %, on alueen työpaikkojen lukumäärä suurempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä (Tilastokeskus, Tietoa tilastoista, Käsitteet). Vuonna 2021 Kemien työpaikkaomavaraisuus oli 121 %. Kemien työpaikkaomavaraisuus laski hieman vuoteen 2020 verrattuna.

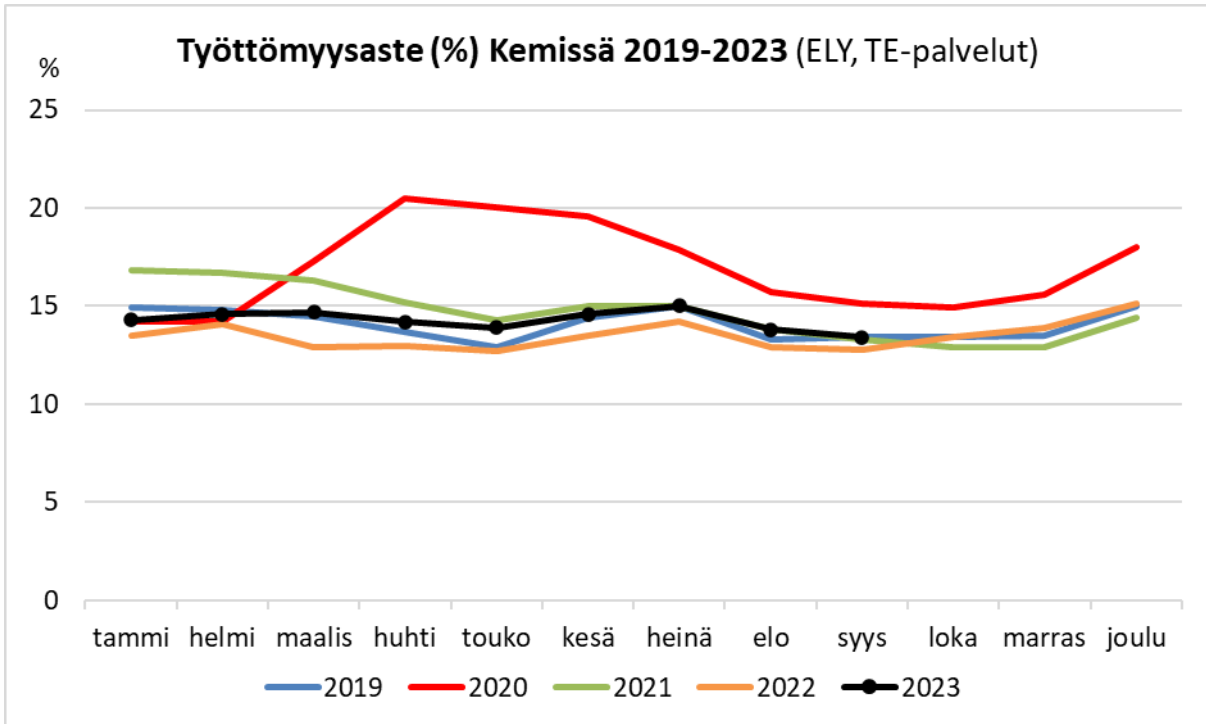
Pendelöinnillä tarkoitetaan työssäkäyntiä oman asuinalueen ulkopuolella. Nettopendelöinnillä tarkoitetaan alueen ulkopuolella työssäkävien ja alueelle muualta töihin tulevien henkilöiden välistä erotusta. Positiivinen nettopendelöintiluku tarkoittaa, että alueelle tulevien työllisten määrä on suurempi kuin alueelta sen ulkopuolella työssäkävien määrä (Tilastokeskus, Tietoa tilastoista, Käsitteet). Vuonna 2021 Kemissä kävi muista kunnista työssä 3 351 henkilöä, ja kemiläisiä kävi muissa kunnissa työssä 1 871 henkilöä. Nettopendelöinti oli 1 480 henkilöä eli Kemissä kävi muista kunnista tämän verran enemmän ihmisiä työssä kuin Kemistä käytiin työssä muissa kunnissa.

Kemi on elinkeinorakenteeltaan palveluvaltainen kaupunki. Kaupassa, kuljetuksessa, majoitus- ja ravitsemistoiminnassa sekä informaatio- ja viestintäpalveluissa oli 1 599 työpaikkaa ja muilla palvelualoilla 4 783 työpaikkaa vuonna 2021. Teollisuuden työpaikkamäärä on vähentynyt Kemissä voimakkaasti 2000-luvulla ja niitä oli jäljellä 1 424. Rakentamisessa oli 628 työpaikkaa vuonna 2021.

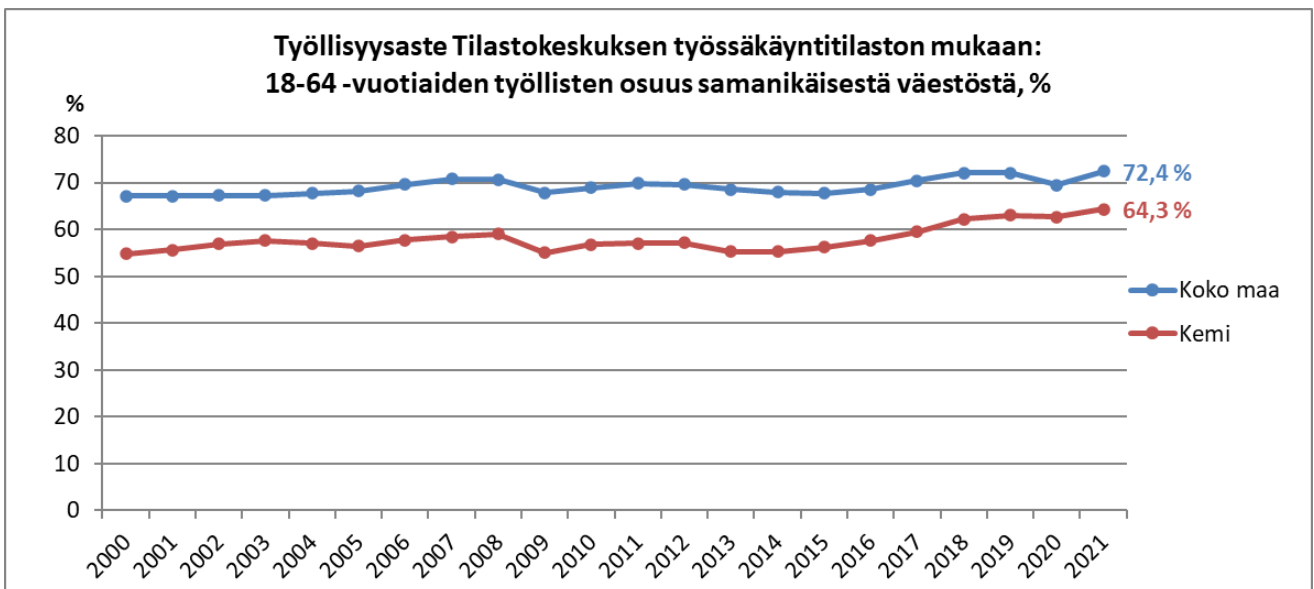

1.3. Työllisyyden edistäminen

Syyskuun 2023 lopussa Kemin työttömyysaste oli 13,4 % ja työttömien työnhakijoiden määrä 1 097. Erityisesti nuorten työttömien sekä rakennetyöttömien määrä on vähentynyt merkittävästi. Positiiviseen työllisyyskehitykseen ovat vaikuttaneet talouden elpyminen ja mm. Metsä Fibren biotuotetehdasinvestoinnin tuomat työmahdollisuudet. Stora Enson Veitsiluodon tehtaan lopettamiseen liittyvät ÄRM-toimenpiteet ovat myös olleet vaikuttavia. Vuoden 2023 loppupuolelle ovat jatkuneet Työtä Kemissä!- ja Irtisanomisesta selviytymiseen- ESR--hankkeiden toimenpiteet. Stora Enson Veitsiluodon tehtaalta 550 irtisanotusta henkilöstä työttömänä työnhakijana oli lokakuun alussa 2023 89 henkilöä. Akuuteista ÄRM-toimenpiteistä ollaan vähitellen siirretty rakennemuutoksen edistämiseen ja toimenpiteisiin. Työllisyyspalveluiden Osaamista työelämän tarpeisiin- ESR-hanke käynnistyi 1.9.2023. Hankkeen tavoitteena on osaavan työvoiman saaminen yritysten tarpeisiin ja oppilaitosyhteistyön ekosysteemin kehittäminen ennakoitujen tulevia työvoimatarpeita alueellamme ja mm. uusissa yrityksissä. Tavoitteena on turvata myös mm. Infinited Fiber Companyn uusiokuitutehtaan tarvitsema osaava työvoima. Samalla varaudutaan mahdollisiin muihin alueelle sijoittuviin investointeihin ja uusien yritysten tarpeisiin.

Työllisyysaste nousi Kemissä vuodesta 2014 vuoteen 2019, laski hieman vuonna 2020 ja kääntyi jälleen nousuun vuonna 2021. Vuonna 2021 työllisyysaste oli Kemissä 64,3 % ja koko maassa keskimäärin 72,4 %.

Hyvän työllisyyskehityksen toinen puoli on jo pitempään näkynyt ja edelleen voimistunut työvoimapula. Osaavan työvoiman tarve koskee lähes kaikkia aloja sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Noin 70 % yrityksistä kokee osaavan työvoiman puutteen olevan yrityksen kasvun este. Lapin alueen toimijat Elyn johdolla ovat yhteistyössä laatineet toimenpidesuunnitelman osaavan

työvoiman saatavuuden edistämiseksi. Toimenpidesuunnitelmassa on kuvattu työvoiman saatavuuden nykytila sekä arvioitu uusien toimenpiteiden tarvetta. Toimenpiteet kohdistuvat kohtaannon, osaamisen, veto- ja pitovoiman sekä infran edistämiseen. Suunnitelma on voimassa vuoteen 2030. Kemin kaupungilla on kumppanuussopimus Lappian, Lapin Amk:n ja Lapin yliopiston kanssa ja käytännön asiakasyhteistyötä osaajien turvaamiseksi työelämän tarpeisiin tehdään päivittäin mm. Ohjaamossa ja Pointissa.

Kivalo-opisto tukee työssä olevien ammattitaidon säilymistä näille ryhmille suunnatuilla erikoiskursseilla sekä auttaa työllistymispoluilla olevien henkilöiden perustaitojen tukemisessa ja rakentamisessa. Muuttuva työelämä, uudet työtehtävät, työalan vaihdot sekä työelämän monimuotoisuus edellyttävät vahvan ja laaja-alaisen peruskoulutuksen lisäksi koko elämän ja työuran aikaista osaamisen kehittämistä. Vapaatavoitteinen tutkintoon johtamaton opiskelu tuo osallistujille monenlaista osaamista, jonka tunnistaminen ja tunnustaminen opistosuorituksiksi on vapaassa sivistystyössä tullut mahdolliseksi elokuusta 2021 lähtien. Maahanmuuttajien kotoutumista opistossa mahdollistetaan erilaisilla kielikoulutuksilla sekä muun opiston perustarjonnan kautta.

Kaupungin työllisyyden edistäminen pohjautuu elinvoimatoimialan laajaan sidosryhmäyhteistyöhön, jossa keskiössä on elinkeinorakenteen monipuolistaminen, yritysten kasvun ja uusien yritysten ja työpaikkojen syntyminen sekä työvoiman osaamisen vahvistaminen. Työllisyyden yhteispalvelu Pointti palvelee alustana kaikelle yhteistyölle ja mahdollistaa henkilö- ja työnantaja-asiakkaiden "yhden oven" palvelun. Pointin yrityspalvelutiimin muodostavat TE-toimiston, elinvoimatoimialan, Digipoliksen ja oppilaitosten yrityksiä palvelevat asiantuntijat. Pointti toimii asiakastyön palvelupisteenä ja kokoaa eri organisaation ja eri hankkeiden palvelut saman katon alle. Ohjaamo toimii Pointin yhteydessä, jotta pystytään vahvemmin hyödyntämään Pointin toimijoiden palvelut myös nuorille. Ohjaamo ja Pointti toimivat yhteispalvelualustana myös siirryttäessä kohti TE-palvelut 2024 uudistuksen toimeenpanoa vuonna 2024 ja toiminnan käynnistymistä kuntaekosysteemissä vuonna 2025.

TE-palvelut 2024 uudistus on edennyt uudistuksen toimeenpanovaiheeseen. Laki TE-palvelujen siirrosta kuntien tai työllisyysalueiden järjestämisvastuulle 1.1.2025 on tullut voimaan 1.3.2023. Meri-Lapissa valmistautuminen aloitettiin jo keväällä 2022 Meri-Lapin kehittämisskeskuksen työllisyystiimin valmistelulla. Meri-Lapin kuusi kuntaa, Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola, Tornio ja Ylitornio muodostavat Meri-Lapin työllisyysalueen, jossa vastuukuntana toimii Tornion kaupunki. Meri-Lapin työllisyysalueen yhteistoimintasopimus ja järjestämssuunnitelma on hyväksytty kaikkien kuuden kunnan valtuustoissa 26.10.2023 ja asiakirjat on toimitettu Työ- ja elinkeinoministeriöön 31.10.2023. Päätökset työllisyysalueista saadaan helmikuun 2024 lopussa kun myös kaikki poikkeuslupaa anoneiden työllisyysalueiden hakemukset on käsitelty. Meri-Lapin

työllisyysalueen valmistelu ja toimeenpano jatkuu valtuustojen hyväksymän järjestämissuunnitelman mukaisesti.

TE 2024 uudistuksen lisäksi käynnissä on Koto 2024 uudistus eli kotoutumislain kokonaisuudistus. Hyvinvointialueen käynnistyminen vaikutti jo vuonna 2023 kotoutumispalvelujen ja pakolaistyön järjestämiseen kunnissa. Kemissä kuntaan jäävä pakolaistyö siirtyi sosiaalipalveluista hallinnollisesti elinvoimatoimialalle. Kotoutumispalvelujen kokonaisuunnitelmassa vuoden 2023 lopussa arvioidaan kotoutumistyöhön tarvittava uudistuvan lain edellyttämä tulevien vuosien resurssointi ja tavoitteet

Vuonna 2023 käynnistynyt hyvinvointialue toi muutoksia kaupungin työllisyyspalveluihin ja myös kaupungin ja Meriva sr:n kumppanuus- ja ostopalvelusopimukseen. Kuntouttavan työtoiminnan ja työttömien työkykyselvitysten järjestämistä vastuu siirtyi hyvinvointialueelle. TYP-palveluun tuli myös muutoksia niin, että kuntien rooli lakisääteisenä toimijana päättyi vuosiksi 2023–2024 kunnes jälleen vuonna 2025 kunnat vastaavat hyvinvointialueen ja Kelan kanssa monialaisesta työllistymistä edistävästä palvelusta. Työllisyyspalvelujen edustaja on nyt jäsenenä Lapin TYPin johtoryhmässä. TYP-palvelujen riittävä saatavuus ja resurssointi on varmistettava myös tulevaisuudessa. Työvoimapulasta ja työttömyyden vähenemisestä huolimatta on edelleen jatkettava myös toimia pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemiseksi ja työnhakijoiden työkyvyn edistämiseksi. Meriva sr:n ja kaupungin välistä kumppanuus- ja ostopalvelusopimusta on sopeutettu kaupungin talousohjelman ja lakimuutosten mukaisesti. Vuonna 2024 päättyvä sopimus neuvotellaan uudelleen vastaamaan voimassaolevaa lainsäädäntöä ja Kemin työllisyysneuvoston tarpeita.

Vuoden 2024 työllisyyden edistämisen painopisteet ovat:

- Työllistymisen edistäminen ja osaajien turvaaminen työnantajien tarpeisiin Ohjaamon ja yhteispalvelu Pointin yhteistyöverkoston kanssa.
- Maahanmuuttajapalvelujen ja työllisyyspalvelujen yhteensovittaminen huomioiden v. 2025 Koto-lain uudistus.
- TE-palvelut 2024 uudistuksen valmistelu ja toimeenpano Meri-Lapin työllisyysalueella.

1.4. Elinkeinoelämän kehitys

Lapin ELY:n kokoamassa Lapin alueelliset kehitysnäkymät -raportissa todetaan:

Pohjoisen investointipotentiaali, rikkaat luonnonvarat ja turvallisuuden kannalta keskeinen logistinen sijainti tulee huomioida Suomelle tärkeänä kasvualustana. Vientitoiminta ja globaali kehitys näkyvät Lapin maakunnan elinvoiman kehityksessä. Venäjän hyökkäyssota, Suomen Natoon liittyminen ja pohjoisen alueen investointipotentiaali ovat kääntäneet katsetta koko Suomessa pohjoiseen ja pohjoisen toimijat näkevät Ruotsi- ja Norja -yhteistyön uudessa valossa.

Hävittäjähankinnat ja Natoon liittyminen tulevat heijastumaan Lapissa puolustusvoimien harjoitusalueiden ja infran merkittävänä investointitarpeina.

Lapin Kauppakamari on tehnyt selvityksen ja toimenpideohjelman pohjoisen potentiaalista. Selvitysten mukaan Lappi on kokoansa suurempi vientimaakunta ja matkailu tulee nähdä tärkeänä osana vientituloja. Yhteistyö ja kanssakäyminen läntisten naapurimaiden kanssa edellyttää toimivia yhteyksiä. Pohjoisten väylien painoarvo tulee entisestään kasvamaan muuttuneen toimintaympäristön myötä. Suomen kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden näkökulma sekä pohjoisen strategisen merkityksen kasvu tulee näkyä selvemmin valtakunnallisissa investointiohjelmissa.

Lapissa energian tuotantoon ja energiaan liittyy suuria mahdollisuuksia. Teollisuus tarvitsee toimiakseen ja sijoittuakseen alueelle varmaa ja edullista energiaa. Alan uskotaan tuovan ratkaisuja toiminta- ja huoltovarmuuteen sekä ratkaisevan ilmasto- ja ympäristötavoitteita. Energian tuotanto liittyy usein luonnonvarojen käyttöön ja heijastuu luonto- ja ympäristökysymyksiin. Energialla on myös huomattavia aluetaloudellisia vaikutuksia.

Vihreän siirtymän teollisen kasvun tukeminen vaatii Suomelta rajat ylittävää yhteistyötä. Pohjois-Suomen, Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Norjan yhteenlaskettu investointipotentiaali seuraavalle kymmenelle vuodelle on noin 160 miljardia euroa. Lapissa tehdyn vientiselvityksen mukaan vajaalla kolmanneksella vientitoimintaa harjoittavista yrityksistä viennin tai ulkomaisten asiakkaiden osuus on liikevaihdosta yli 70 prosenttia. Voimakkaimmin kasvuhaluisia yrityksiä oli eniten teollisuus- ja kaivostoiminnassa.

Kevään 2023 pk-yritysbarometrin mukaan Lapin mikro- ja pk-yritysten suhdannenäkymät laskevat lähes samalle tasolle kuin koronavuonna 2020. Suurin muutos suhdannenäkymissä on viime syksyyn verrattuna rakentamisessa. Myös pk-yritysten kasvuhakuisuus on laskusuunnassa, mutta edelleen runsas kolmannes pk-yrityksistä on kasvuhakuisia. Yleinen epävarmuus on vähentänyt ulkoisen rahoituksen käyttöä ja pankkien luottopolitiikka on kiristynyt. Lapissa rahoitustarpeet kohdistuvat pääasiassa kone- ja laiteinvestointeihin. Pk-yrityksistä 43 % suunnittelee omistajanvaihdosta seuraavan viiden vuoden aikana.

Lapin yritysten kiinnostus kehittämisrahoitukseen on ollut hyvää. Rahoitettuja hankkeita on ollut monipuolisesti eri toimialoilta ja kaikista Lapin seutukunnista. Vuonna 2022 erityinen painopiste oli äkilliseen rakennemuutokseen saatu rahoitus, jota ELY-keskus on myöntänyt 52:een pk-yrityksen investointi- ja kehittämishankkeeseen. Hankkeilla luodaan uutta yritystoimintaa, merkittävää kasvua ja uusia työpaikkoja ÄRM-tilanteessa Kemi-Tornion seudulle.

Teollisuuden näkymät ovat muuttuneet hyvistä epävarmoiksi metsäteollisuuden lisäksi myös teknologiateollisuudessa. Metsä Fibren jättihanke on siirtynyt rakennusvaiheesta toiminnan käynnistämävaiheeseen. Uudenaikaisen tehtaan myötä on odotuksia uusien sivuvirtatuotteiden syntymiseen. Yhtiön mukaan tuotantolaitoksista syntyy vuosittain kymmeniä miljoonia tonneja puuperäisiä sivuvirtoja. Maaliskuun lopulla julkaistiin tiedote, jossa Fortum ja Metsä Group ilmoittivat selvittävänsä hiilidioksidin talteenottoa. Teknologian kehittyttyä se voisi yhtiön mukaan mahdollistaa jopa miljardiluokan biotuoteliiketoiminnan.

Stora Enson sellutoiminnan loputtua Kemissä on Veitsiluodon saarelle löytynyt useita kiinnostuneita tahoja. Paikallinen elinkeinoyhtiö Digipolis Oy on tehnyt intensiivisesti töitä aluemarkkinoinnin eteen. Suurin uusi toimija alueelle on tekstiilien kierrätykseen erikoistunut Infinited Fiber Oy. Yhtiö on käynnistänyt valmistelutyöt ja on rekrytoimassa avainhenkilöitä. Uusin tulokas on teräksen kierrätykseen erikoistunut Kuusakoski Oy, joka näkee Pohjois-Suomen ja Pohjois-Ruotsin markkinat valtavana mahdollisuutena.

Majoitusalan myynti ja käyttöaste on noussut selvästi viime vuodesta. Kansainvälisten asiakkaiden määrät ovat lisääntyneet uusien suorien lentoyhteyksien myötä. Tammi-helmikuussa koko maassa rekisteröitiin 1,1 miljoonaa ulkomaalaisten yöpymistä, joista Lapin osuus 55 %. Lapin talvimatkailukeskuksissa talvisesonki on ollut erittäin hyvä ja useissa kohteissa on tehty ennätyksiä kävijämäärissä. Varaustilanne tuleviin kausiin on hyvä ja uusia lentoyhteyksiä on Eurooppaan aukeamassa. Lapin matkailussa panostetaan vahvasti ympärivuotisuuteen ja Lapin kesän markkinointiin.

Työttömyyden myönteinen kehitystrendi on jatkunut, mutta työttömyyden vähenemisessä on nähtävissä hidastumista. Ulkomaalaisten työttömien määrää on nostanut työnhakijaksi ilmoittautuneet tilapäisen oleskeluvan saaneet ukrainalaiset. Maaliskuussa työnhakijaksi ilmoittautuneita ukrainalaisia oli 300, joista kolmannes työttömiä, vajaa kolmannes työssä olevia ja yli kolmannes koulutuksessa. Lappiin tulleita ukrainalaisia on työllistynyt mm. rakennus-/metallialalle sekä majoitus- ja ravintola-alalle.

Työvoiman kysyntä on tasoittunut vuosien 2022 – 2023 vilkkaimmista ajoista. Työvoiman kysynnässä näkyvät uusien työpaikkojen ja määräaikaisten toistuvasti avoimeksi tulevien työpaikkojen lisäksi eläköitymisestä ja työpaikan vaihtamisesta johtuva rotaatio työmarkkinoilla. Alustavien poistumalaskelmien mukaan vuosina 2024–2029 Lapissa eläkkeelle siirtyy työllisistä 11 400 ja vuosikymmenen loppupuolella poistuman osuus on Lapissa suurempi kuin koko maassa.

Pk-yrittäjäbarometrin mukaan henkilökunnan määrässä ei odoteta tapahtuvan muutoksia lähimmän vuoden aikana. Henkilöstön määrän kehitysnäkymät vaihtelevat toimialoittain ja joka kolmas

yrittäjistä koki tarvetta toiminnan sopeuttamiseen, esim. lomautuksiin ja työaikajärjestelyihin. Työnantajahaastattelussa työvoiman määrän kehitysarvio on samansuuntainen: 69 % arvioi työvoiman määrän pysyvän samana ja 18 % arvioi olevan henkilöstön lisästarvetta.

Kemin biotuotetehtaan rakentamisvaihe on päätynyt ja tuotanto on käynnistetty syksyllä 2023. Puunhankintaketjun tarvitseman uuden työvoiman rekrytoinnin tukena on mm. Metsä Groupin ja sopimusyrittäjien yhteinen Tervetuloa metsään -kampanja, jonka tavoitteena on saada 300 uutta kuljettajaa metsäalalle ja töihin pohjoiseen Suomeen. Uusia teollisuus- ja kaivosprojekteja on käynnistymässä vuonna 2024. Kemin Veitsiluotoon suunniteltavan tekstiilikierätystehtaan rakennusvaiheen työllisyysvaikutus on 120 työpaikkaa ja tehdas työllistää 270 henkilöä vuodesta 2025 alkaen. Myös Kuusakoski Oy:n hiilivapaan teräksenkierrätyslaitoksen rakentaminen on tarkoitus käynnistyä ensi vuoden aikana. Toiminta alkaa vuonna 2025 ja uusia työpaikkoja syntyy 20. Mikäli Suhangon kaivosprojekti etenee suunnitellusti, vuonna 2024 alkava rakentaminen työllistää jopa tuhat henkilöä ja kaivos työllistää valmistuttuaan 400–500 työntekijää ja yhtä monta välillisesti.

Haasteellinen rakennemuutos jatkuu Kemissä. Ns. äkillisen rakennemuutoksen (ÄRM) laukaisi Stora Enson ilmoitus 20.4.2021 lopettaa Veitsiluodon paperi- ja sellutehtaan toiminta vuoden 2021 loppuun mennessä. Stora Enson yt-neuvottelujen päätyttyä kesäkuussa yritys ilmoitti irtisanovansa 550 työntekijää, joista noin 28 prosenttia on mahdollista toteuttaa eläkejärjestelyillä. Tehdasalueella oleva saha jatkaa toimintaansa työllistäen noin 50 henkilöä. Tehtaan sulkeminen vaikuttaa alihankintaverkoston kautta noin 120 henkilöön.

Meri-Lapin ja Lapin toimijoilla on ollut nopea valmius reagoida Veitsiluodon tehtaan sulkemisen aiheuttamaan äkilliseen rakennemuutokseen. Yhteistyö on jatkunut hyvänä ja tiiviinä jo usean vuoden ajan. Vuoden 2024 aikana Kemi kumppaneineen siirtyy äkillisestä rakennemuutostyöstä rakennemuutostilanteeseen. Uusi vaihe edellyttää uutta suunnitelmaa.

Stora Enson Veitsiluodon tehtaiden sulkeminen on ollut Kemille ja Meri-Lapille valtava kriisi mutta Veitsiluodon sijainti, teollinen infrastruktuuri ja resurssit sekä hyvät logistiset yhteydet herättävät yritysmaailmassa laajaa mielenkiintoa. Kansainvälinen teollinen vihreä siirtymä, uudet teolliset yritykset näkevät hyviä toimintamahdollisuuksia Perämeren pohjukassa. Kemille ja sen kumppaneille on erityinen haaste ja mahdollisuus edistää uuden teollisuuden syntymistä alueellaan.

Elinkeinopalvelut edistävät yrittäjyyttä ja yrittäjyyden aloittamista yhdessä **Kemin Digipolis Oy:n** kanssa (Business Kemi). Toiminta tukee yritysten kehittymistä sekä parantaa yritysten toimintaedellytyksiä. Elinkeinopalvelut toimivat aktiivisesti yritysten, kehittämisorganisaatioiden, oppilaitosten, valtion organisaatioiden ja yhdistysten kanssa. Työnantajille ja yrittäjille tarjottavat

palvelut ovat saatavilla mm. yhteispalvelu Pointissa yhteistyössä elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, Digipoliksen yritysneuvonta, TE-palvelut ja Lappia Koulutus Oy. Brändityötä tehdään yhteistyössä House of Laplandin kanssa niin, että Kemi on houkutteleva paikka asua, työskennellä ja opiskella. Lisäksi elinkeinopalveluissa jatketaan Kemintullin ja muiden yritysalueiden markkinointia ja tuodaan Kemiä esille kiinnostavana yrityksen sijoittautumispaikkana.

Matkailussa Kemiä markkinoidaan ympärivuotisena merellisenä matkailukohteena etenkin kotimaisille matkailijoille. Matkailun ja palvelualojen master plan Kemi 2030 -kehittämissuunnitelma valmistui v. 2023. Vuoden 2024 aikana toteutetaan suunnitelman mukaisia toimenpiteitä, mm. yhteismarkkinointia ja uusien investoreiden ja toimijoiden houkuttelua alueelle. Elinvoimatoimialan yhteisillä prosesseilla tuetaan yrityshankintaa, yrittäjien hyvinvointia, markkinointia ja elinkeinojen edistämiseen liittyvien palveluiden tarjoamista monipuolisesti eri toiminta-alueilla, kuten yhteispalvelu Pointissa.

Elinkeinopalveluiden toimintaan sisältyy vetovoimaohjelmaa ja äkillistä rakennemuutosta tukevat hankkeet sekä kaupan, palveluiden, matkailun ja asiantuntija-alojen kehittäminen. Elinkeinopalveluiden hankkeiden sisältöön vaikuttaa Veitsiluotoon liittyvä rakennemuutos. Elinkeinopalveluissa on meneillään seuraavat hankkeet:

- ÄRM-koordinaatiohanke (2021–2024): Hankkeen tehtävänä on varmistaa, että Veitsiluodon äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman toimeenpano ja yhteistyö etenee toimintasuunnitelman mukaisesti. Hanke tukee Veitsiluodon ÄRM-toiminnan laajan yhteistyöverkoston toimivuutta. Koordinaation kautta kootaan ja levitetään ÄRM-toimintojen hyviä käytäntöjä, ratkaisuja ja työvälineitä muiden toimijoiden käyttöön.
- Äkillisestä rakennemuutoksesta rakennemuutokseen (2023–2024): Hankkeen tehtävänä on varmistaa, että Veitsiluodon äkillisen rakennemuutoksesta siirtyminen pidemmän aikavälin rakennemuutokseen. Hankkeessa tehdään toimintasuunnitelma.

Nämä hankkeet liittyvät äkilliseen rakennemuutokseen pyrkien löytämään ratkaisuja tai tukien rakennemuutoksen prosessia. Elinvoimatoimialan hankekokonaisuutta tukee Työllisyyspalveluiden Osaamista työelämän tarpeisiin -hanke sekä Digipoliksen hankkeet, mm. Invest in Veitsiluoto.

Kemin kaupunkikonsernin keskeiset elinvoimapalvelut muodostuvat elinkeino- ja työllisyyspalveluista, Kemin Digipolis Oy:stä, Kemin Teollisuuskylä Oy:stä, Kemin Matkailu Oy:stä, Kemin Energia ja Vesi Oy:stä ja Kemin Satama Oy:stä sekä Kiinteistö Oy Itätuulesta.

Kaupungin elinkeinopalvelut ja Kemin Digipolis Oy tarjoavat paikallisille yrityksille palveluita muun muassa yritysten perustamis-, neuvonta-, sijoittautumis-, kehitys-, innovaatio- ja kasvutoimintoihin. Yhteinen Business Kemi yritysneuvonta- ja kehityskonsepti on toiminut hyvin. Business Kemi -sivustolle ja -palveluihin on koottu tietoa yritystoiminnan aloittamisesta, kehittämisestä, muutostilanteiden neuvonnasta ja työllistämisestä.

Kemin Digipolis Oy:n kehittämissopimuksen painopisteet ovat teknologia- ja teollisuusympäristöjen kehittäminen, BusinessKemi –yrityspalvelut, Invest In Veitsiluoto –sijoittumispalvelut, teollisen vihreän siirtymän –kokonaisuus, ÄRM-prosessi, kokeilut ja uudet avaukset sekä syvälinen koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan yhteistyö. Teollisessa vihreässä siirtymässä painopiste on kiertotalous. Kehittämisagendalla ovat myös pk-teollisuuden digitalisoituminen, älykkäät vähähiiliset logistiset ratkaisut ja uudet puutuotteet. Kemin äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman toteuttaminen on osa vuoden 2024 toimintaa.

Kemin Energia ja Vesi Oy:n liikevaihto on 25 miljoonaa euroa ja sen palveluksessa on yli 60 energia- ja vesialan ammattilaista. Kemin Energia ja Vesi Oy toimittaa sähköä noin 15 000 asiakkaalle yhteensä 160 miljoonaa kilowattituntia. Kenven toimittamalla kaukolämmöllä lämmitetään yhteensä 3,7 miljoonaa rakennuskuutiometriä, joiden lämmönkäyttö on yhteensä 160 miljoonaa kilowattituntia. Kenve toimittaa puhdasta vettä 1,2 miljoonaa kuutiometriä noin 5 200 asiakkaalleen. Jätevesiä johdetaan ja käsitellään noin 5 000 kiinteistöstä yhteensä 1,0 miljoonaa kuutiometriä. Yhtiön tulevien vuosien painopistealueita ovat sähkö- ja vesijohtoverkoston uudistaminen, valmistautuminen uuden jätevedenpuhdistamon rakentamiseen, sekä lämmöntuotannon optimoiminen. Kemin Energia ja Vesi Oy:llä on standardin ISO 9001:2015 mukainen laatusertifikaatti.

Kemin Matkailu Oy on Kemin kaupungin omistama osakeyhtiö, joka operoi, myy ja markkinoi elämyksellisiä risteilyjä sekä ympärivuotisen LumiLinna-alueen majoitus-, ravintola-, kokous- ja elämyspalveluita. LumiLinna-alueella toimii ympärivuotinen LumiLinna, Seaside Glass Villas -pienhuvilat sekä kesällä LumiLinna Camping. Yhtiön päätuote on jäämurtajaristeilyt maailmankuululla Jäänmurtaja Sampolla. Yhtiö toimii kansainvälisesti ja Kemin Lumilinna ja jäämurtaja Sampo tunnetaan vetovoimaisina talven elämyksinä. Yhtiön vuosittainen toiminta perustuu kaupungin strategiaan uudistuvista kaupallisista palveluista joissa ympärivuotinen ja merellinen matkailu luovat vetovoimaa. Ympärivuotisen, vastuullisen ja vetovoimaisen matkailun kehitystyö korostuu vuoden 2024 aikana.

Kemin Satama Oy tarjoaa laadukkaita satamapalveluja asiakaslähtöisesti sekä ISPS-koodiston mukaisia kulunvalvonta- ja turvapalveluja. Lisäksi satamayhtiö huolehtii sataman alueiden ja laitureiden kunnossapito- ja rakennustöistä sekä teiden, rautateiden ja sataman omistamien

rakennusten kunnossapidosta ja huollosta. Monipuoliset lastausmahdollisuudet tekevät Kemistä sopivan vienti- ja tuontisataman kaikenlaisille lasteille. Tiheän linjaliikenteen lisäksi Keminsatama palvelee myös raskasta kaivosteollisuutta ja vaativia projektilasteja. Keminsatamalla on sertifioitu toimintajärjestelmä, joka täyttää standardien ISO 9001, ISO 14001 ja ISO 45001 vaatimukset.

Kiinteistö Oy Itätuuli on Keminsataman kaupungin vuokrataloyhtiö, joka mahdollistaa yhdessä kumppaneidensa kanssa vuokralaisille hyvät asumisolosuhteet ja edesauttaa alueen elinvoimaa. Peruslähtökohdaksi valtion tukemissa asunnoissa on turvallisten asumisolujen tarjoaminen asukasvalinnoin, jotka edistävät suvaitsevaisuutta ja yhdenvertaisuutta. Yhtiöllä on vajaat 700 asuntoa Keminsataman keskustassa ja viiden kilometrin säteellä ympäristössä. Lisäksi yhtiö vuokraa palvelukotiasuntoja Lapin Hyvinvointialueelle useassa eri kohteessa. Metsä Fibren biotuotetehtaan valmistuttua asuntoja on huomattava määrä vapaana. Tällä hetkellä asuntojen käyttöaste on 65 %.

Keminsataman Teollisuuskylä Oy rakennuttaa, isännöi ja vuokraa toimitiloja. Yhtiön tavoitteena on toimitilojen ja kokoustilojen osalta säilyttää vetovoimainen ja kilpailukykyinen toimintaympäristö, markkinoida aktiivisesti kokonaispalveluita sekä tarjota verkostolle hyvää asiakaspalvelua. Yhtiöllä on tällä hetkellä omistuksessaan yhteensä n. 15 000 m² toimitilaa kuudessa erillisessä kiinteistössä. Niistä Keminsataman paloasema on vuokrattu Lapin Hyvinvointialueelle ja Kivikon päiväkotikiinteistö Keminsataman kaupungille pitkillä vuokrasopimuksilla. Yhtiön kiinteistöiden käyttöaste on tällä hetkellä 99 %.

1.5. Maankäyttö ja asuntojen rakentaminen

Korkeatasoinen ja kilpailukykyinen asuntotonttitarjonta on tärkeä menestystekijä kilpailtaessa asukkaista. Tämä edellyttää monipuolista tonttivarantoa sekä laadukasta asuin ympäristöä. Tonttitarjonnan ylläpitäminen vaatii tehokasta kaavoitusta, onnistunutta raakamaan hankintaa ja oikein mitoitettuja yhdyskuntatekniikan investointeja, jotta uusia alueita voidaan ottaa käyttöön. Merellisten asuntoalueiden rakentamista jatketaan kaavoittamalla Satamakankaan alue ja Pajarinrannan, Peurasaaren ja Särkelän kentän alue otetaan kaavoitustyön alle.

Elinkeinoelämää palvelevien aluevarausten osalta tilanne on hyvä. Keminsataman työpajaka- ja palvelualueella on vapaita tontteja kunnallistekniikan piirissä 15 kappaletta. Karjalahden liikealueella on muutama vapaa tontti ja Ajoksen teollisuusalueella on useita tontteja luovutettavana. Tervaharjun liikealueen tonttien luovuttamista jatketaan edelleen. Merituulivoiman rakentamiselle on merialueelta osoitettu voimassa olevassa yleiskaavassa rakennuspaikkoja tuulivoimaloille noin 25 kappaletta. Vihreän siirtymän teollisia hankkeita on vireillä.

Tonttitilanne asuin- ja elinkeinorakentamiseen on Kemissä kokonaisuudessaan varsin hyvä. Merellistä kerrostaloasumista voidaan toteuttaa Ruutipuiston alueelle. Myös Möllärinrannan ja niin kutsutun uuden Puu-Kemin korttelin osalta Mansikkanokan puistossa on kunnallistekniikan äärellä valmista tonttivarantoa merelliselle asuinrakentamiselle. Rovarinteen ja Nauskan pientaloalueet rakentuvat vähitellen. Nauskan pientaloalueen laajentamistyö on käynnissä ja asemakaava pyritään saamaan hyväksyntään vuoden 2024 alkupuolella.

Tonttien markkinointiin tullaan panostamaan. Kemintullin alueen markkinointi on käynnistetty uudelleen ja parhaillaan on käynnissä tonttikampanja, jossa alueen myynti- ja vuokrahinnoittelu on puolitettu. Yksittäisiä, heti toteutettavissa olevia rakentamattomia tai uudelleen rakennettavia asuin- ja liiketontteja valmiissa ympäristössä löytyy ympäri kaupunkia. Kokonaan uudenlaisen palvelun ja toiminnon kaupunki tarjoaa Leukalan alueelle siirtolapuutarhan asemakaavoituksen myötä. Siirtolapuutarhan toiminnan on tarkoitus käynnistyä vuonna 2024.

Vuosi 2023 oli Kemissä rakentamisen osalta poikkeuksellinen. Omakotitalorakentamista ei ollut ollenkaan, eikä rivitalo- tai kerrostalorakentamista. Omakotitonttivarauksia oli voimassa ainoastaan 2 kappaletta, mikä on vähiten vuosikymmeniin. Rakentamisen ei odoteta kiihtyvän vuonna 2024 johtuen rakentamiskustannuksista ja korkotasosta. Bilteman myymälärakennuksen rakentaminen käynnistyy keväällä 2024.

Valmistuneet asuinhuoneistot talotyypeittäin Kemissä vuosina 2017–2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Omakotitalot, kpl	14	9	17	18	11	9	2
- huoneistoja	14	9	17	18	11	9	2
Rivitalot, kpl	2	3	-	-	-	-	-
- huoneistoja	12	15	-	-	-	-	-
Kerros- ja luhtitalot, kpl	-	1	-	2	1	-	2
- huoneistoja	-	8	-	20	12	-	44
Yhteensä taloja	16	13	17	20	12	9	4
Yhteensä huoneistoja	26	32	17	38	23	9	46

2. TALOUSARVION 2024 YLEISPERUSTELUT

2.1. Talouden kehitysnäkymät ja kuntatalous

Suomen talouskehitys pysyy kuluvana vuonna nollan tuntumassa, kun hintojen ja korkojen nousu vähentävät kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Inflaation arvioidaan kuitenkin normalisoituvan keskimäärin kahteen prosenttiin vuosina 2024–2027. Vuonna 2024 bruttokansantuote kasvaa 1,2 prosenttia kotitalouksien ostovoiman kohentuessa ja vuonna 2025 talouskasvu vahvistuu 1,8 prosenttiin, kun kulutuksen kasvun lisäksi vihreän siirtymän investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Talouden toipumisen odotetaan vähentävän työttömyyttä ja lisäävän työllisten määrää vuodesta 2025 alkaen. Vuosina 2026–2027 talouskasvun arvioidaan vaimenevan hieman mutta säilyvän runsaassa 1,5 prosentissa.

Kuntatalouden keskeiset tunnusluvut, kuten tilikauden tulos ja toiminnan ja investointien rahavirta, ovat kuntatalouden kehitysarvion mukaan kuluvana vuonna vahvoja, mikä johtuu pitkälti sote-uudistukseen liittyvästä verohännästä. Käännös heikompaan on kuitenkin edessä, kun alkuvuoden suotuisa tulokehitys hiipuu talouskasvun vaimenemisen vuoksi ja kuntien saamat poikkeuksellisen suuret verohännät poistuvat. Vuosikate riittää kattamaan poistot kaikkina tarkasteluvuosina, mutta nettoinvestointeihin se ei riitä. Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee kuntataloudessa sopeutuspainetta tuleville vuosille. Sopeutus voidaan tehdä menoja vähentämällä, tuloja lisäämällä tai näiden yhdistelmällä. Palveluverkon ennakoiva suunnittelun ja investointien tarveharkinnan tarkeys korostuvat. Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen palvelutarpeen lasku haastaa kuntia, joissa lapsi- ja nuorisoiäluokat pienenevät, toiminnan sekä palveluverkon sopeuttamiseen. Kehitysarviossa palvelutarpeen laskua on totuttuun tapaan hieman loivennettu, sillä monissa kunnissa mahdollisuudet kouluverkon sopeuttamiseen ovat rajalliset.

Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027. Kuntatalouden suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sopimuskorotukset nostavat noin 3 prosenttia vuonna 2024. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämishojelman vuoksi. Henkilöstökustannusten kasvua hillitsee ensi vuonna työttömyysvakuutusmaksun alentaminen. Maksu laskee keskimäärin noin 0,9 prosenttiyksikköä kunta-alalla.

Työikäisen väestön määrän väheneminen ja työvoiman saatavuusongelmat koskettavat myös kunta-alaa, jossa eläköityminen on voimakasta. Osaajapulaa on muun muassa sivistystoimessa sekä teknisessä toimessa. Osaajapula saattaa vaikeuttaa palvelujen järjestämistä ja hankkeiden

toteuttamista, mutta se voi myös johtaa tilanteeseen, jossa palvelujen tuottaminen kohtuullisin kustannuksin on entistä vaikeampaa useissa kunnissa.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman suorat kuntatalousvaikutukset sekä kasvattavat että vähentävät kuntatalouden menoja ja tuloja. Kokonaisuudessaan mittaviin julkisen talouden sopeutustoimiin tähtäävän hallitusohjelman kuntatalousvaikutuksia voidaan pitää toistaiseksi varsin maltillisina. On kuitenkin huomioitava, ettei kuntatalouden kehitysarviossa ole vielä mukana täsmentymättömiä hallitusohjelman toimia. Hallituksen päätösten merkittävimmät suoraan kuntatalouteen vaikuttavat panostukset kohdistuvat muun muassa perusopetuksen vahvistamiseen (yht. 323 milj. 2025–2027) ja tasa-arvon edistämiseen esi- ja perusopetuksessa (yht. 152 milj. 2024–2027). Vaikka nämä panostukset lisäävät kuntatalouden rahoitusta, kasvattavat ne myös menoja vastaavasti. Koulutuksen toimialalle kohdistuu kuntataloudessa kuitenkin myös leikkauksia, sillä sopeutustoimia on kohdistettu esimerkiksi vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin.

Yksi suurimmista hallituksen kuntatalouteen suoraan kohdistamista leikkauksista on valtionosuuksien yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027, jonka seurauksena valtionosuudet pienenevät 24 milj. euroa vuonna 2024, 48 milj. euroa vuonna 2025, 79 milj. euroa vuonna 2026 ja 111 milj. euroa vuonna 2027. Kehitysarviossa ei ole oletettu, että kunnat sopeuttaisivat menojaan välittömästi indeksileikkauksen seurauksena. Toisaalta indeksijarrun aiheuttamia tulojen pienenemistä kompensoi yleisen maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus, jonka arvioidaan lisäävän kuntien verotuloja noin 108 milj. euroa vuodesta 2024 alkaen. Kehitysarvioon sisällytetyt hallituksen päätökset lisäävät kuntien tuloja menoja enemmän hallituskauden alkuvuosina, mutta niiden nettovaikutus on vuoden 2027 tasolla likimain kustannusneutraali valtionosuuksiin kohdistettavan indeksijarrun kumuloitumisen seurauksena. Päätettyjen toimien nettovaikutukset kohdistuvat kuitenkin erisuuruusina eri kuntiin.

Vuonna 2025 työ- ja elinkeinopalvelut siirretään kuntien vastuulle. Muutos laajentaa kuntien tehtäväkenttää ja kasvattaa kuntatalouden toimintamenoja vajaalla 900 milj. eurolla vuonna 2025. Uudistuksen myötä kuntien henkilöstömäärä kasvaa noin neljällä tuhannella henkilötyövuodella, mikä näkyy vuonna 2025 etenkin henkilöstömenojen voimakkaana kasvuna. Uudistus laajentaa kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksien rahoituksesta, mikä puolestaan heijastuu vuonna 2025 avustusmenojen tason muutokseen. Uudistuksen seurauksena työllisyyskehityksellä on jatkossa entistä suurempi vaikutus kunnan talouteen. Uusiin avustusmenoihin vaikuttaa etenkin työttömyyden kehitys, jonka on ennustettu asettuvan noin 6,4 prosenttiin vuosina 2025–2027, sekä muutokset työttömyysetuuksien tasoa määrittävässä kansaneläkeindeksissä.

Kunnilla on merkittäviä investointitarpeita muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän vuoksi. Investointiympäristön epävarmat näkymät ja noussut korkotaso voivat

kuitenkin lykätä investointeja eteenpäin tai estää niiden toteutumisen. Julkisten opetusrakennusten ja kokoontumisrakennusten rakennusluvut ovat kääntyneet laskuun. Investointien oletetaan palaavan normaalille kasvu-uralleen vuoden 2023 jälkeen ja niiden osuus bruttokansantuotteesta on pidetty painelaskelmassa vakiona tarkastelujakson loppuvuosina.

Kuntatalouden lainakanta jatkaa kasvuaan vuosina 2024–2027, mutta kasvuvauhti hidastuu viime vuosikymmenen keskimääräiseen kasvuvauhtiin verrattuna. Kuntatalouden lainakanta kasvaa tarkastelujakson lopulla 24,2 mrd. euroon.

Toimintatulot kasvavat painelaskelmassa keskimäärin 1,4 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027. Toimintatuloennusteessa ei ole ennakoitu, miten kuntien hyvinvointialueille vuokraamien sote-kiinteistöjen pakkovuokra-ajan päätyminen vuonna 2026 vaikuttaa kuntien saamiin vuokratuloihin. (Lähde: Valtiovarainministeriö: Kuntatalousohjelma vuodelle 2024, syksy 2023)

Kuntataloutta koskevat linjaukset

Hallitus asettaa ensimmäisessä julkisen talouden suunnitelmassaan tavoitteeksi, että kansantalouden tilinpidon mukainen kuntahallinnon rahoitusasema on lähellä tasapainoa vuonna 2027. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuntatalouden tilanteen kohenemistä, sillä julkisen talouden painelaskelman perusteella kuntahallinnon rahoitusasema suhteessa bruttokansantuotteeseen on -0,4 % vuonna 2027.

Hallitusohjelman mukaan valtio sitoutuu kompensoimaan kunnille asetettavat uudet tehtävät ja velvoitteet sekä mahdolliset tehtävien laajennukset rahoittamalla ne täysimääräisesti tai purkamalla muita velvoitteita. Hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille. Peruspalvelujen valtionosuuslain mukaan tehtävien ja velvoitteiden laajennuksiin sekä uusiin tehtäviin osoitetaan 100-prosenttinen valtionosuus. Valtion rahoitusvastuun täysimääräinen toteutuminen edellyttää myös sitä, että uusien tai laajentuvien tehtävien ja velvoitteiden vaikutukset kuntatalouteen arvioidaan realistisesti. Huomiota tulee kiinnittää myös tehtävä- ja velvoitemuutosten henkilöstövaikutuksiin, koska kunta-alan palkansaajien eläköityminen on voimakasta ja työvoimatilanne vaihtelee paljon niin toimialoittain kuin alueittain.

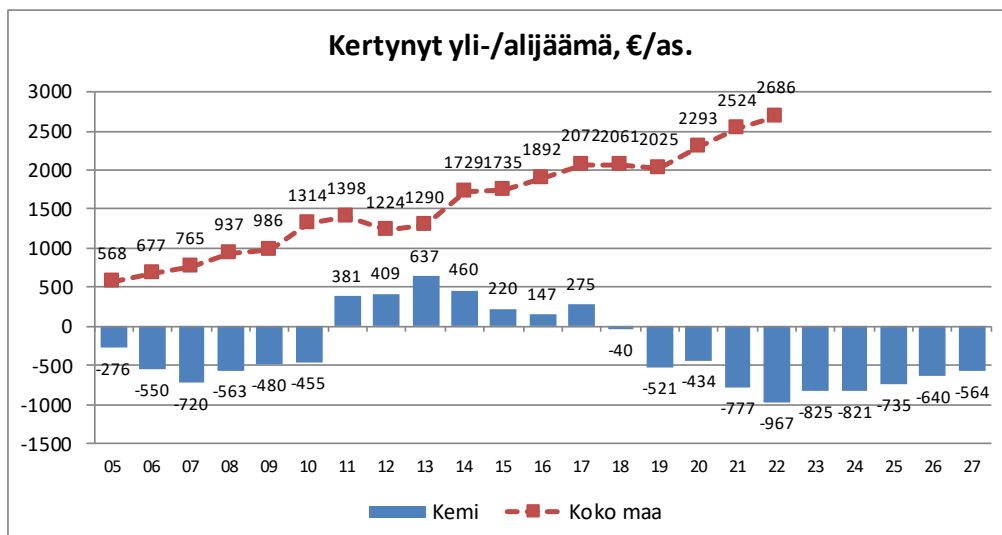
Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä väestön ikääntymisestä aiheutuva merkittävä menojen kasvupaine poistui kuntataloudesta. Kuntataloudessa vallitsee kuitenkin edelleen tulojen ja menojen välillä rakenteellinen epätasapaino, joka uhkaa syventyä lähivuosina ilman uusia toimenpiteitä. Kunnilla on tehtäväkentän supistuttua aiempaa vähemmän mahdollisuuksia menosopeutukseen, joten sopeutus paine kohdistuu aiempaa enemmän veroprosenttien korotukseen. Kuntien välinen eriytyminen näkyy entistä enemmän myös kuntakentän näkymien ja

tulevaisuudenhaasteiden eriytymisenä. Lapsi- ja nuorisoikäluokkien pienenemisen myötä tarvittaneen entistä enemmän kuntien välistä yhteistyötä koulutuspalvelujen järjestämisessä. Myös osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen edellyttää uusia palveluiden järjestämistapoja. Näiden kehityssuuntien ja heikkenevien talousnäkökymien myötä investointien tarkan tarveharkinnan tärkeys korostuu.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote- ja TE-uudistusten jälkeistä tilannetta. Uudistuksen lähtökohdaksi otetaan tavoite varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaa huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografisen kehityksen sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytyksiä investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia. Tavoitteena on, että hallituksen esitys voidaan antaa eduskunnalle kevädistuntokaudella 2025 ja uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2026. Kuntien toimintaedellytysten vahvistamiseksi hallitus käynnistää ohjelman, jonka tavoitteena on karsia kuntien toiminnan ja tehtävien mitoitusta ja toteutustapojen yksityiskohtaista sääntelyä. (Lähde: Valtiovarainministeriö: Kuntatalousohjelma vuodelle 2024, syyskuu 2023)

2.2. Kemin kaupungin talous

Vuosikate oli vuonna 2022 0,4 miljoonaa euroa ja tilikauden alijäämä 3,8 miljoonaa euroa. Taseessa on kertynyttä alijäämää 18,9 miljoonaa euroa. Vuodelle 2023 ennustetaan 2,8 miljoonan euron ylijäämä, jolloin kertynyttä alijäämää on yhteensä 16,1 miljoonaa euroa. Kertynyt alijäämä olisi kuntalain säännösten mukaan katettava vuoden 2023 loppuun mennessä. Vuodelle 2024 esitetään 0,1 miljoonan euron ylijäämää ja suunnitelmavuosille 2025–2027 yhteensä 5,1 miljoonan euron ylijäämää. Vuoden 2027 lopussa kertynyttä alijäämää on edelleen 11,0 miljoonaa euroa eli 564 euroa/asukas.

2.2.1. Verotulot

Koko maan kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2024 noin 9,7 mrd. euroa, mikä on noin 0,7 mrd. euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Vuonna 2023 voimaan tullut sote-verouudistus alentaa kunnallisveron kertymää hieman vielä vuonna 2024. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella hallitusohjelmaan liittyvät veromuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys.

Kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan noin 1,9 mrd. euroa vuonna 2024, mikä on noin 170 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Kehyskaudella veron tuoton arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 4,1 prosentin vuosivauhtia.

Kiinteistöveron tuotto on noin 2,3 mrd. euroa vuonna 2024, mikä on noin 115 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2023. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan maapohjan kiinteistöveron alaraja korotetaan 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen. Toimenpide edellyttää maapohjan veroprosentin eriyttämistä yleisestä kiinteistöveroprosentista. Lisäksi pääministeri Orpon hallituksen ohjelmaan sisältyy kirjaus, jonka mukaan hallitus toteuttaa kiinteistöverotuksen uudistuksen, jolla korjataan kiinteistöjen verotusarvojen ja käypien arvojen eriytyminen toisistaan. Uudistus toteutetaan pitkällä siirtymäajalla. Kiinteistöveron muutokset ovat kohtuullisia kiinteistön omistajille.

Kemissä verotulojen ennustetaan kasvavan vuonna 2024 yhteensä 0,2 %. Kunnallisvero pienenee 1,3 % vaikka kunnallisveroprosenttia nostetaan 0,49 %-yksikköä. Tämä johtuu siitä, että vuoden 2023 alussa on vielä tilitetty kunnille vanhoja vuoden 2022 verohäntiä vanhoilla korkeammilla veroprosenteilla. Yhteisöveron ennustetaan kasvavan 11,8 %, koska Kemien jako-osuus kasvaa. Kiinteistövero kasvaa 1,1 %. Yleinen maapohjan veroprosentti nostetaan 1,30 prosenttiin, joka on uusi alaraja. Yleishyödyllisiltä yhteisöiltä ei peritä kiinteistövero.

Vuonna 2024 verotuloja arvioidaan saatavan noin 53,0 miljoonaa euroa. Kemien verotuloista noin 74 % on kunnallisverotuloa, 10 % yhteisöveroa ja 16 % tulee kiinteistöveroista. Sote-uudistuksen myötä kunnallisvero- ja yhteisöverotuloja siirrettiin hyvinvointialueen rahoitukseen kiinteistöverotulojen jäädessä kokonaisuudessaan kuntien tuloksi. Näin ollen kiinteistöveron suhteellinen osuus kuntien verotulopotista on kasvanut.

Vuonna 2024 tuloveroprosentti on 9,6 % ja **kunnallisveroa** kertyy noin 39,2 miljoonaa euroa. Kunnallisvero kertyy ansiotuloista (*pääosin palkka- ja eläketuloista*).

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2021	2022	2023**	2024**	2025**	2026**
Verolaji						
Kunnallisvero	77 677	77 375	39 686	39 155	39 652	40 792
<i>Muutos %</i>	2,0	-0,4	-48,7	-1,3	1,3	2,9
Yhteisövero	8 686	6 982	4 789	5 355	7 449	6 645
<i>Muutos %</i>	46,1	-19,6	-31,4	11,8	39,1	-10,8
Kiinteistövero	5 972	7 259	8 416	8 505	8 506	8 506
<i>Muutos %</i>	-6,2	21,6	15,9	1,1	0,0	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	92 335	91 617	52 891	53 015	55 607	55 943
<i>Muutos %</i>	4,4	-0,8	-42,3	0,2	4,9	0,6

Yksittäisen kunnan **yhteisöveron** jako-osuus lasketaan vuosittain kahden vuoden kerroinosuuksien keskiarvona (vuoden 2024 jako-osuus on vuosien 2021 ja 2022 kerroinosuuksien k.a.). Vuosittaista vaihtelua on varsinkin vientiteollisuuskaupungeissa. Kemille yhteisöveroa kertyy vuonna 2023 noin 4,8 miljoonaa euroa ja vuonna 2024 noin 5,4 miljoonaa euroa.

Kiinteistöveron määrään vaikuttavat veroprosenttien lisäksi kiinteistöjen verotusarvot. Vuonna 2024 kiinteistöveroa arvioidaan kertyvän 8,5 miljoonaa euroa. Verotusarvoihin ei ole arvioitu muutoksia suunnittelukaudelle.

2.2.2. Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Kunnan valtionosuusrahoitus koostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja OKM:n hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta.

Peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät lasten päivähoido, esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja asukasperustaisesti rahoitettava taiteen perusopetus. Lisäksi peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät yleinen osa, erityisen harvan asutuksen ym. lisäosat, järjestelmämuutoksen tasaus ja valtionosuudessa huomioon otettavat lisäykset ja vähennykset. Myös verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta.

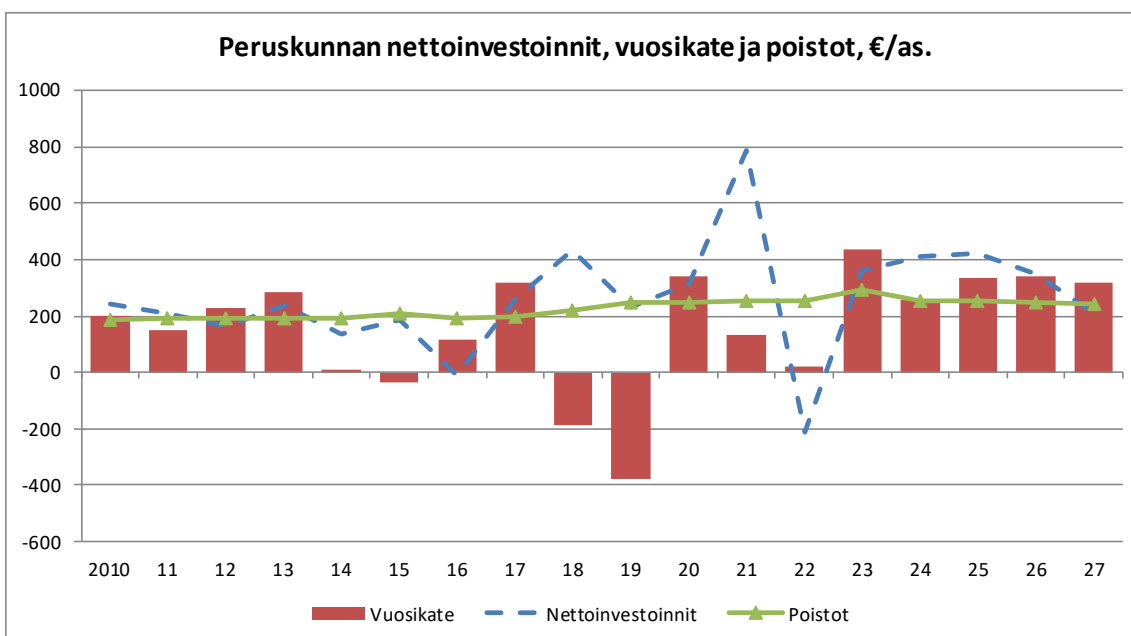
Jotta sote-uudistuksesta johtuvien kunnilta siirtyvien kustannusten ja tulojen määrien poikkeamat eivät aiheuttaisi yksittäisen kunnan talouden tasapainoon merkittäviä muutoksia, kuntakohtaisia eroja rajoitetaan valtionosuusjärjestelmään sisältyvillä muutoksilla ja tasauselementeillä.

Yksittäisten kuntien osalta nämä saattavat vaikuttaa oleellisesti valtionosuuden määrään sote-uudistuksen jälkeen. Tasauselementit vaikuttavat erityisesti niissä kunnissa, joissa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen nettokustannukset ovat yleensä olleet kunnan talouden kokoon nähden suhteessa keskimääräistä suuremmat, ja siirtyvät tulot selvästi siirtyviä kustannuksia pienemmät. **Tästä syystä Kemin vuoden 2024 valtionosuuden arvioidaan olevan n. 1,6 miljoonaa euroa negatiivinen.** Vuodesta 2025 lähtien valtionosuuteen sisältyy TE-uudistuksen myötä kunnille maksettavat korvaukset, jolloin Keminkin kokonaisvaltionosuus on positiivinen.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen valtionosuusrahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta (*pidennetty oppivelvollisuus, lisäopetus, aineopetus, joustavan perusopetuksen lisä, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus, aikuisoppilaat*) ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan (*aamu- ja iltapäivätoiminta, kansalaisopistot, musiikkioppilaitokset, liikunta, nuorisotyö, museot, teatterit, orkesterit*).

2.2.3. Vuosikate, poistot ja investoinnit

Vuoden 2024 vuosikate on 5,0 miljoonaa euroa, poistot 4,9 miljoonaa euroa ja nettoinvestoinnit 8,0 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmakauden tavoitteena on kattaa poistot vuosikatella ja vähentää lainamäärää.

Vuoden 2024 investointimenot ovat 8,0 miljoonaa euroa. Kaidin tontin takaisinostoon on varattu 1,2 miljoonaa euroa. Muuhun maan ostoon on varattu yhteensä 200 000 euroa. Peruskorjaukseen on varattu noin 1,4 miljoonaa euroa, josta merkittävimmät erät ovat 0,45 miljoonaa euroa uimahallin hanke- ja toteutussuunnitteluun, 0,1 miljoonaa euroa Melissan hanke- ja peruskorjaussuunnitteluun ja toteutukseen ja 0,6 miljoonaa euroa perusparannuskohteisiin.

Julkiseen käyttöomaisuuteen on varattu 5,2 miljoonaa euroa, josta merkittävimmät ovat 0,8 miljoonaa euroa hulevesiverkoston uudisrakentamiseen ja perusparannukseen, 0,5 miljoonaa euroa kävelykadun perusparantamiseen, 0,5 miljoonaa euroa asfalttipintojen perusparannukseen ja yleisten alueiden erillisiin kohteisiin yhteensä 1,8 miljoonaa euroa. Tietohallinnon verkkoihin, konesaliin ja digitalisaatioon on varattu 0,3 miljoonaa euroa ja erilaisten ohjelmistojen uusimiseen 0,3 miljoonaa euroa.

2.2.4. Korko- ja rahoitustulot ja -menot

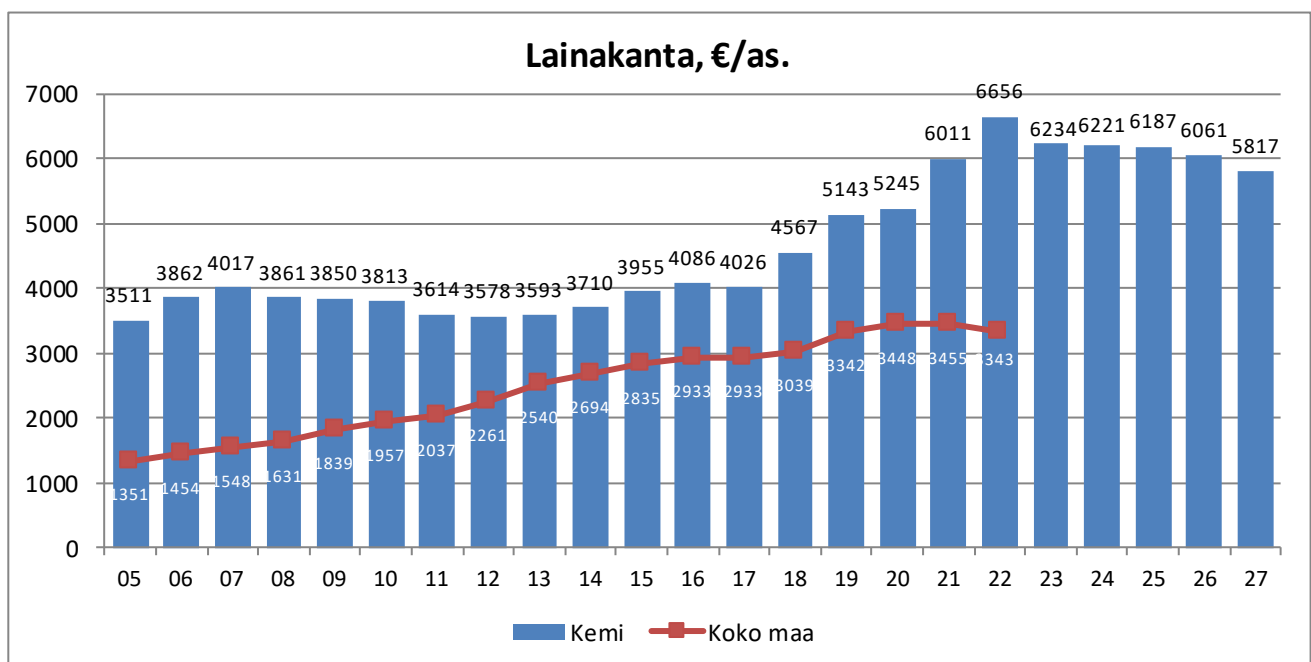
Vuodelle 2024 korkotuloihin sisältyy Kemin Energian ja veden lainojen korkoa 474 000 euroa. Muissa rahoitustuloissa on Kemin Energian ja veden tuloutusta 2 000 000, sataman tuloutusta 70 000 euroa, Energia ja veden takausprovisiota 144 000 euroa, sataman takausprovisiota 316 000 euroa ja muita rahoitustuloja 33 000 euroa. Korkomenoiksi on arvioitu pitkäaikaisten lainojen korkoihin 2 348 00 euroa, lyhytaikaisten lainojen korkoihin 800 000 euroa ja suojausten korkoihin -900 000 euroa.

1000 €	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Korkotuotot				
- Kemin Energia ja vesi	474	474	474	474
- muut	160	157	154	151
Muut rahoitustuotot				
- energian ja veden osinko	2000	2000	2000	2000
- matkailun osinko	0	500	500	500
- sataman osinko	70	70	70	70
- energian ja veden lainojen takausprovisio	144	130	115	101
- sataman lainojen takausprovisio	316	290	266	242
- muut	33	32	32	32
Korko- ja rahoituskulut				
- pitkäaikaiset lainat	2348	2465	2589	3178
- lyhytaikaiset lainat	800	800	800	800
- suojausten korot	-903	-550	-419	-349
- muut	21	21	21	21

2.2.5. Lainat

Kokonaislainamäärä on vuoden 2024 lopussa 121,3 miljoonaa euroa eli 6 221 euroa/asukas. Vuonna 2024 pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 17,7 miljoonalla eurolla ja uutta pitkäaikaista lainaa otetaan 17,5 miljoonaa euroa. Kokonaislainamäärä pienenee 0,2 miljoonalla eurolla. Suunnitelmakauden loppuun mennessä lainamäärä pienenee 7,8 miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 alussa pitkäaikaisia lainoja on 108 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisia arvon mukaan noin 14 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisista lainoista noin puolet on bullet- eli kertalyhenteisiä lainoja ja puolet tasalyhenteisiä lainoja.

2.2.6. Antolainat ja takaukset

Kaupungilla on vuoden 2024 alussa antolainoja tytäryhtiöille n. 19,1 miljoonaa euroa, josta suurin osa eli 16 miljoonaa euroa on Kemian Energia ja Vesi Oy:n antolainat.

Kaupunki on taannut konsernin sisäisten yhtiöiden, osakkuusyhteisöjen ja ulkopuolisten lainoja yhteensä 56,8 miljoonaa euroa. Suurimmat takaukset on annettu Kemian satama Oy:lle, 34 miljoonaa euroa, Kemian Energia ja Vesi Oy:lle 7,6 miljoonaa euroa ja Teollisuuskylä Oy:lle 7,5 miljoonaa euroa.

3. KEMI-STRATEGIA

3.1. Strategiaperusta

Kaupunkistrategia on kaupunkiorganisaation tärkein strategiatason asiakirja, joka sisältää vision, toiminta-ajatuksen sekä kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet halutulle ajanjaksolle. Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti ja talousarvio on laadittava siten, että se toteuttaa voimassa olevaa kuntastrategiaa.

Kuntalain 37 § mukaan:

”Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet
- 4) omistajapolitiikka
- 5) henkilöstöpolitiikka
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen”

3.2. Kaupunkistrategian keskeiset projektit 2024

Lautakunnat ovat käsitelleet strategian keskeiset projektit vuodelle 2024.

Elinvoimatoimiala

Arjen roolimme

Teemme jatkuvaa työtä elinvoiman eteen; Elinvoimatoimiala toteuttaa elinkeinopalveluita, työllisyyspalveluita, vastaa maankäytöstä ja kaavoituksesta sekä Kivalo-opistosta.

Yhteiset strategiset painopisteet ja kokonaisprojekti

Toimialalla viedään läpi yhteinen strategian juurrutuskuulttuurimuutos: Viisas Kemi, Välittävä Kemi, Vihreä Kemi.

Keskeiset elinvoimaprojektit:

- ÄRM (Äkillinen rakennemuutos): lyhyestä, äkillisestä rakennemuutoksesta pitkän aikavälin rakennemuutoksen suunnitteluun.
- TE-uudistus 2024: tehokkaasti järjestetty toiminta ja työllisyyden parantaminen.
- Maankäytössä ja kaavoituksessa tarjotaan houkuttelevaa asumista vesistöjen äärellä ja vastataan vihreän siirtymän yritysten tarpeisiin
- Matkailun ja palvelualojen kehittämissuunnitelma Master Plan Kemi 2030:n toteuttaminen: yhteismarkkinointi sekä uusien investorien ja yritysten houkuttelemisen.

Hyvinvointitoimiala

Arjen roolimme

Teemme jatkuvaa ja monipuolista työtä Kemin hyvinvoinnin eteen.

Yhteiset strategiset painopisteet ja kokonaisprojekti

Toimialalla viedään läpi yhteinen strategian juurrutuskulttuurimuutos: Viisas Kemi, Välittävä Kemi, Vihreä Kemi.

Keskeiset hyvinvointiprojektit

- Palveluverkkoprojekti
- Nuorten harrastepassin kokeiluprojekti
- E-palveluiden käyttöönottoprojekti vapaa-aikapalveluissa
- Harrastekoordinaattori osaksi harrastamisen Suomen mallin kehittämistä
- Yhteistyö kolmannensektorin, hyvinvointialueen ja seutukunnan kanssa ennakoivan hyvinvoinnin edistämiseksi
- Liikuntahallin ensivarustelu ja palvelukonseptointi
- Hanke/avustusrahoituksen hakeminen hyvinvoinnin, turvallisuuden ja terveyden edistämiseksi
- Vapaa-aika ja kulttuuripalveluiden kokonaiselvitysprojekti taloussuunnitelmavuosina

Ympäristötoimiala

Arjen roolimme

Teemme jatkuvaa työtä Kemin vetovoimaisen ympäristön ja rakentamisen eteen

Yhteiset strategiset painopisteet ja kokonaisprojekti

Toimialalla viedään läpi yhteinen strategian juurrutuskulttuurimuutos: Viisas Kemi, Välittävä Kemi, Vihreä Kemi.

Keskeiset ympäristöprojektit

- Monitoimihallin rakentaminen (puurakentaminen)
- Kevyen liikenteen väylien perusparannus
- Esteettömyyden parantaminen
- Turvallisuuden parantaminen
- Uimahallin suunnittelu ja toteutus
- Keskustan viihtyisyyden parantaminen kaupunkikuvainventoinnin pohjalta
- Satamakankaan alueen suunnittelu ja rakentaminen
- Mansikkakanokan alueen asemakaavan suunnittelu ja rakentaminen
- Katujen asfalttipintojen peruskorjaus

3.3. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Kemin kaupungin laaja hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus 2017-2021 ja -suunnitelma 2022–2025 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 3.10.2022 § 77. Asiakirja on valmisteltu yhdessä hyvinvointityöryhmän kanssa. Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma Ikävihreä Kemi vuosille 2022-2024 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 28.02.2022 § 20. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2022-2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 5.9.2022 § 61.

Hyvinvointisuunnitelma rakennetaan valtuustokausittain ja sen lähtökohtana ovat kaupunkistrategia sekä tilasto- ja tutkimustietoon perustuva analyysi kaupunkilaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä arjen turvallisuudesta. Hyvinvointisuunnitelman avulla johdetaan, ohjataan ja kehitetään kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä. Suunnitelman avulla varmistetaan toiminnan suunnitelmallisuus, tavoitteellisuus, pitkäjänteisyys ja yhteistyö eri toimijoiden välillä. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on laaja-alaista työtä, joka on jokaisen toimialan, tulosalueen ja -yksikön yhteinen tehtävä. Hytetyön koordinoinnista vastaa hyvinvointitoimiala.

Hyvinvoinnin edistämisen painopisteet pohjautuvat Kemin kaupungin kaupunkistrategian 2022-2025 strategisien päämääriin; sujuva arki, hyvinvoivat kuntalaiset ja elinvoimainen kaupunki sekä näille määriteltäviin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Alla olevassa taulukossa ovat toimialojen esittämät hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet kootusti vuodelle 2024. Toteutuneet toimenpiteet raportoidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä

SUJUVA ARKI	HYVINVOIVAT KUNTALAISET	ELINVOIMAINEN KAUPUNKI
<p>Lapset-puheeksi menetelmä varhaiskasvatuksessa</p> <p>Kivalo-opiston kurssitarjonta</p> <p>Pointti- ja Ohjaamotoiminta</p> <p>Monialaiset yhteispalvelut</p> <p>Avustusrahoituksen kohdentaminen lapsiin ja nuoriin</p> <p>Sidosryhmäyhteistyö</p> <p>ÄRM-työn jatkaminen</p> <p>Hyte- neuvottelut Laphan kanssa</p> <p>TE-uudistus</p> <p>Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen</p> <p>Vapaa-aikapalvelut kuntalaisten yhdyspinnassa osallistaen</p> <p>Kumppanuusavustukset- ja sopimukset</p> <p>Koirapuiston parantaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Turvallisuuden edistäminen, valaistus, valvontakamerat Työnhakijoiden aktivoiminen Kiusaamiselle nollatoleranssi, kirjatan lukuvuosisuunnitelmaan Esteettömyyskartoituksen ja suunnitelman tekeminen Jalkakäytävien reunojen madaltaminen Liikunta- ja leikkipaikkojen säännöllinen tarkastus ja ylläpito Ulkoilureille esitetään investointimäärärahaa Takajärven uusi ulkoilupaikka otetaan käyttöön 2024 Sauvosaaressa uusi kaukalo 2024 Kuntalaisten mielipiteiden kuuleminen liikunta- ja ulkoilureittien kehittämisessä Digipalveluiden hyödyntäminen palvelutuotannossa 	<ul style="list-style-type: none"> Työllisyyden edistäminen mm. avustusrahoituksella palkataan lisähenkilöstöä Etsivän nuorisotyö kohdentuu alle 29 v Energiansäästö toimenpiteiden tehostaminen kulutusta seuraamalla Kouluympäristön terveys- ja turvallisuustarkistukset kolmen vuoden välein Investointimäärärahoja kohdennetaan kevyenliikenteen väyliin Sovittelu osana riita-asioiden selvittämisessä Palveluverkon toimeenpano edistetään uudistuvia kaupallisia palveluita, ympärivuotista ja merellistä matkailua sekä bio- ja kiertotaloutta Hiilinielujen (metsäistutusten) lisäys osana ilmastomuutoksen torjuntaa ja CO2-päästöjen kompensointia. Kaupungin ilmanlaadunmittauksen (yhteistarkkailu) toteutuksen suunnittelu Selvitetään "lähivihreän" ja kukkaistutusten lisäämistarvetta kaupungin keskeisimmille sisäntuloväylille, esim. "Ketokukkapelto"

Kemin kaupungin kuntalaisten hyvinvoinnin tilaa tarkastellaan valtakunnallisten arviointi- ja mittaustulosten pohjalta. Kyseisiä mittareita ovat mm. Tea-viisari, hyvinvointi-indikaattori, kouluterveyskysely ja Move!-mittaristo. Kevään 2024 aikana näiden mittareiden pohjalta valmistellaan kokonaistarkastelu kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta ikäryhmittäin. Tuoreimmat mittaustulokset saadaan joulukuussa 2023.

Kemiläisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen on varattu määrärahoja sekä investointeihin että käyttötalouspuolelle. Alla muutamia nostoja talousarviovuodelle 2024:

Harrastamisen jäänmurtaja 45 000
Nuorisopassikokeilu 10 000
Hyvinvointia edistävät avustukset 40 000
Kumppanuussopimukset 280 500
Harrastekoordinaattorin palkkaaminen 45 000
Henkilöstön aktivoiminen ePassilla
Palveluverkon hankesuunnittelu 80 000 (investointi)
Liikuntahallin ensikertainen varustelu 50 000 (investointi)
Liikuntahallin rakentamisen loppuun saattaminen
Liikuntapaikkojen rakentaminen/kunnostaminen
Avustusrahoitukset hyvinvoinnin edistämiseen varhaiskasvatuksessa,
perusopetuksessa ja vapaa-aikapalveluissa

HYTE- kerroin on kannustin, joka tarkoittaa sitä, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä varmistetaan kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Kemin HYTE-kerroin on noussut vuodesta 2020 vuoteen 2022 63:sta 67:ään. Vuoden 2020 kannustinraha oli 352 000 ja vuoden 2022 osalta 378 000.

Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksessa valtuustokauden kehitystä tarkastellaan seuraavista näkökulmista:

1. talous, HYTE-kerroin ja elinvoima
2. lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet
3. nuoret ja nuoret aikuiset
4. työkäiset
5. ikäihmiset
6. kaikki ikäryhmät

Tarkastelu perustuu sähköisen hyvinvointikertomuksen kautta eri tietolähteistä saataviin hyvinvointia ilmaiseviin indikaattoreihin.

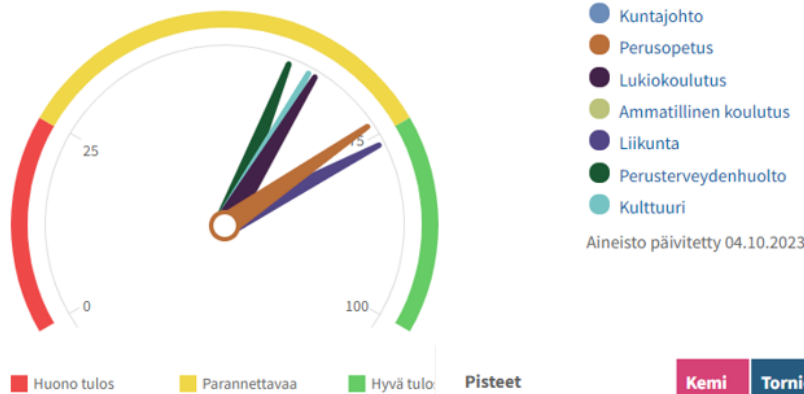
Seuraavissa kuvissa esitetään kemiläisten hyvinvoinnin tilannekuvaa ikäryhmittäin suhteessa koko maahan ja verrokkikuntiin Keminmaa, Tornio, Raahen ja Varkaus.

TEAvisarin tiedot kuvaavat terveydenedistämistä eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi suhteessa koko maahan ja verrokkikuntiin.

Väestön hyvinvoinnin kehitys: TEAvisari

TERVEYDENEDISTÄMISAKTIIVISUUS

Kaikki sektorit : Kemi 2023

Pisteet	Kemi	Tornio	Keminmaa	Raahen	Varkaus	Koko maa
Kaikki sektorit	69	60	60	60	74	69
Kuntajohto	..	80	68	64	81	84
Perusopetus	73	56	64	62	75	65
Lukiokoulutus	63	..	59	..	82	65
Ammatillinen koulutus	64
Liikunta	76	52	75	71	77	72
Perusterveydenhuolto	59	72	75	70
Kulttuuri	62	75	62	49	68	71

TEAvisarin pisteluku ilmaisee hyvinvoinnin edistämistä seuraavasti:

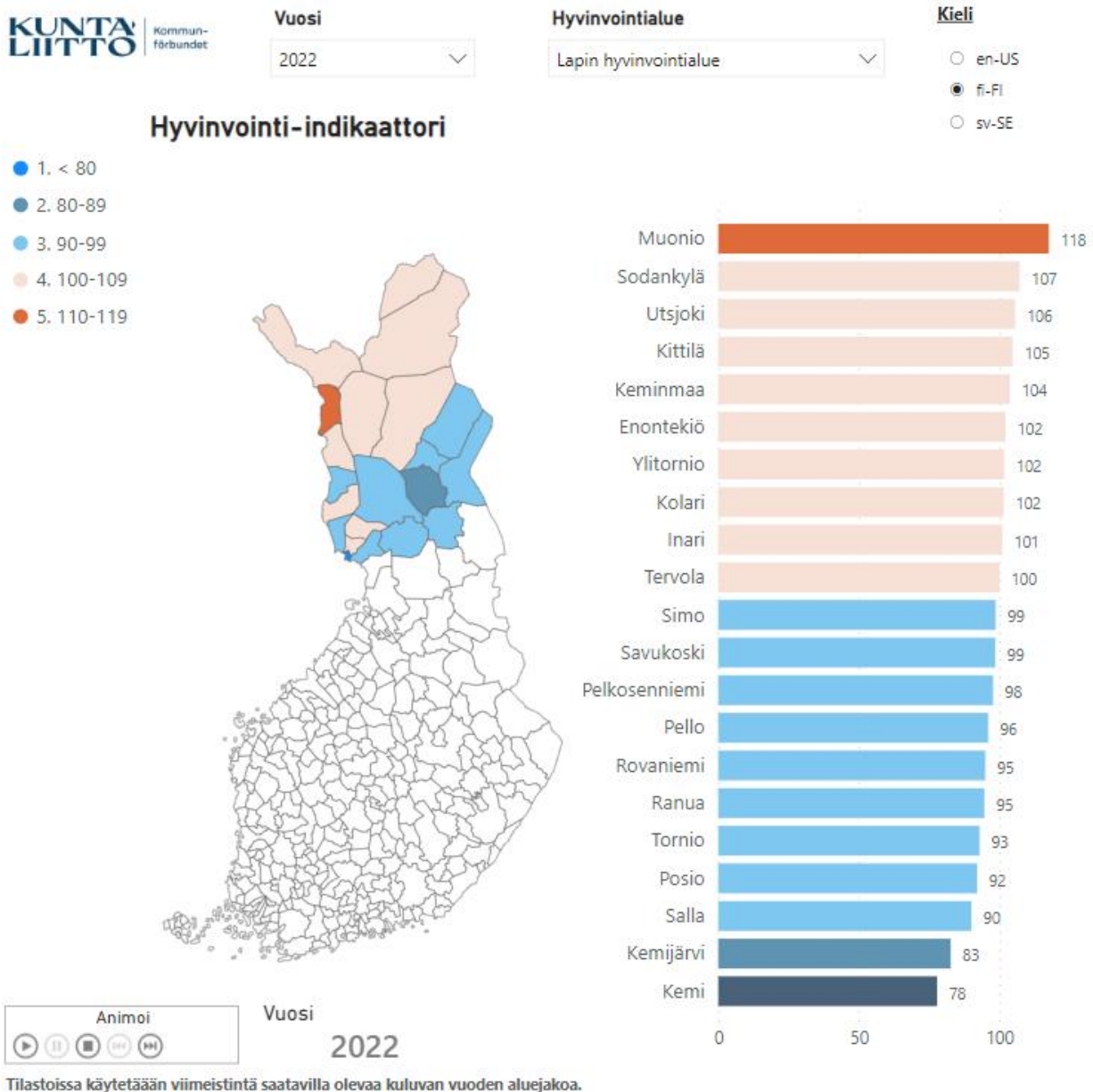
pisteet 75-100 hyvää laatua (vihreä)

pisteet 25-74 parannettavaa (keltainen)

pisteet 0-24 huonoa laatua (punainen)

Hyvinvointi-indikaattori on koonti-indikaattori laaja-alaisen hyvinvoinnin mittaamiseksi. Se kuvaa tuoreinta käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen läpileikkausta kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Hyvinvoinnin tilaa on mahdollista seurata erityyppisten kuntaryhmien ja aluejotteluiden osalta ja verrata kehitystä aiempiin vuosiin.

Hyvinvointi-indikaattorissa on suhteutettu keskivertovastauksia siten, että keskiarvo saa arvon 100 ja keskivertoa huonommat tulokset alle 100 ja keskivertoa paremmat tulokset suuremman arvoon kuin 100. Alla olevassa kuvassa Lapin hyvinvointialueen kuntien vertailutiedot. Kemi sijoittuu Lapin kuntien kesken heikoiten.

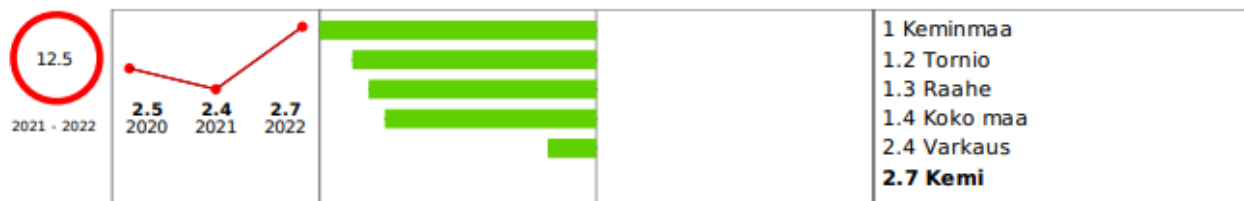

Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksen vuosiraportista 2022 poimittuja indikaattorituloksia

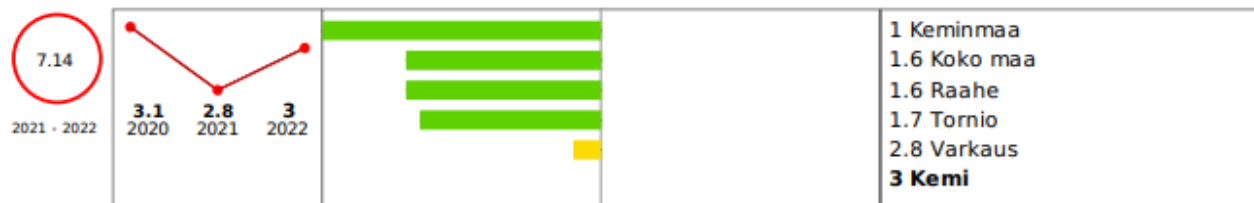
Kuvissa vasemmalta oikealle luettaessa ensimmäisenä ympyrä kuvaa Kemín muutosta vuosina 2021-2022 ja viivakuvaaja Kemín muutosta 2020-2022 vuosina sekä vertailun koko maahan ja verrokkikuntiin.

Lasten ja nuorten osalta

Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0 - 17-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

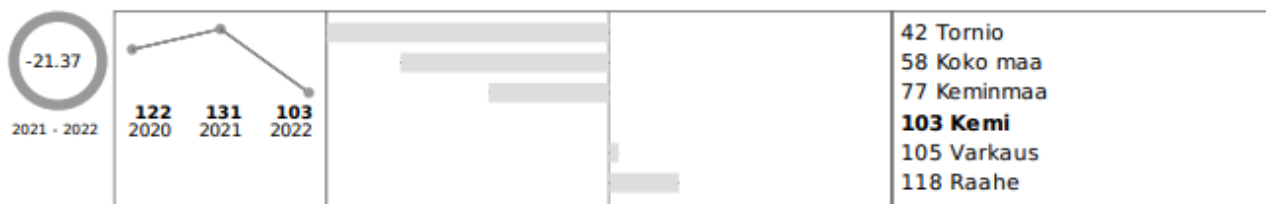
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

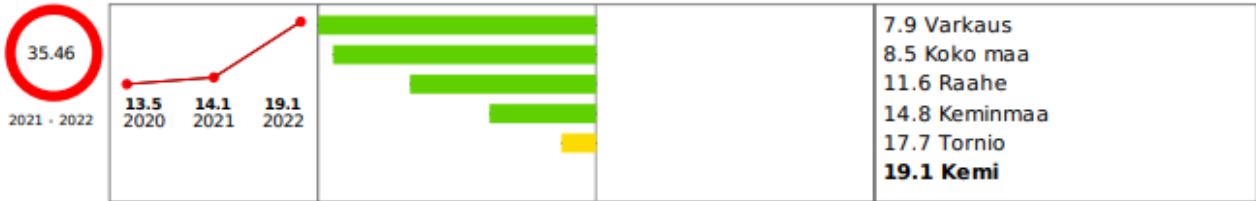
Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1 000 alle 18-vuotiasta, kunnan kustantamat palvelut

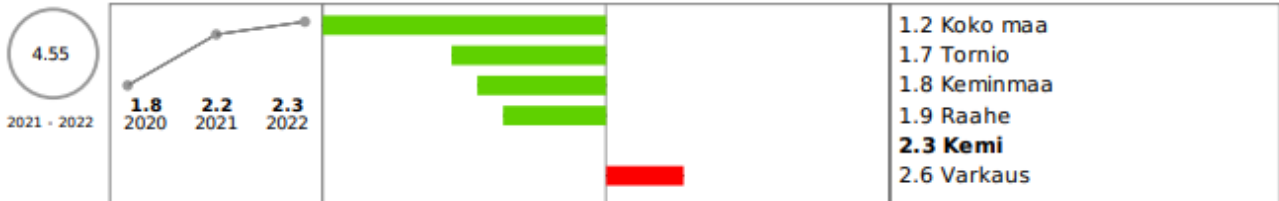
Perheiden ongelmiin pitäisi pystyä puuttumaan nykyistä aiemmin, ja sijoitusten väheneminen edellyttää panostusta ennalta ehkäisevään työhön. Perheiden hyvinvointi näyttää lastensuojelun tarpeen lisääntymisen perusteella edelleen huonontuneen.

Nuorten ja nuorten aikuisten osalta

Raskaudenkeskeytykset alle 25-vuotiailla / 1 000 15 - 24-vuotiaista naista

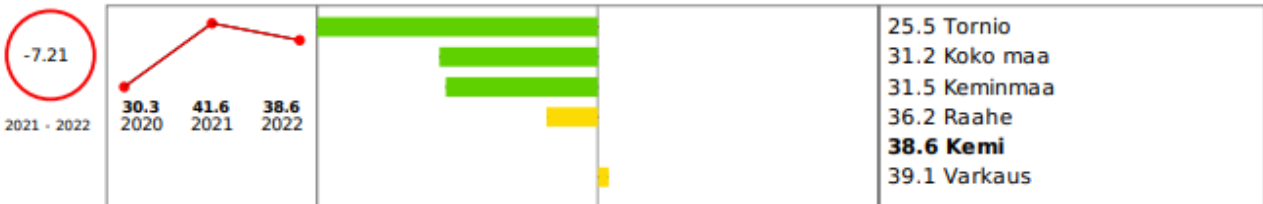

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

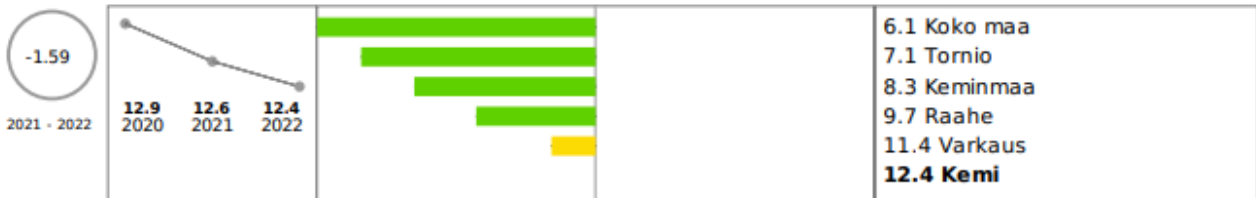

Työikäikäisten osalta

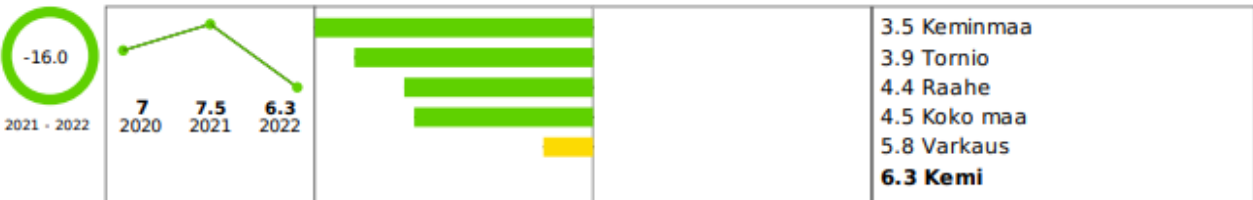
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

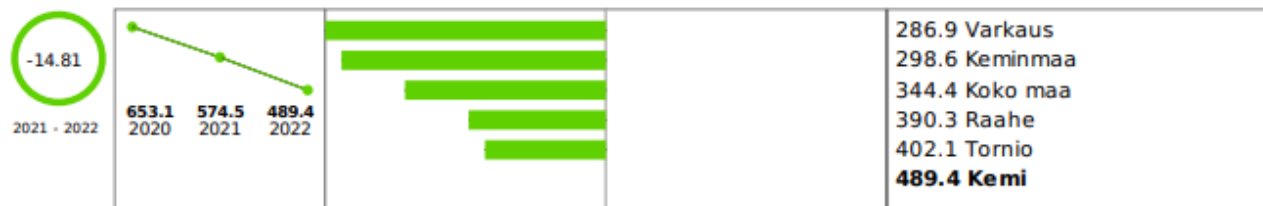

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

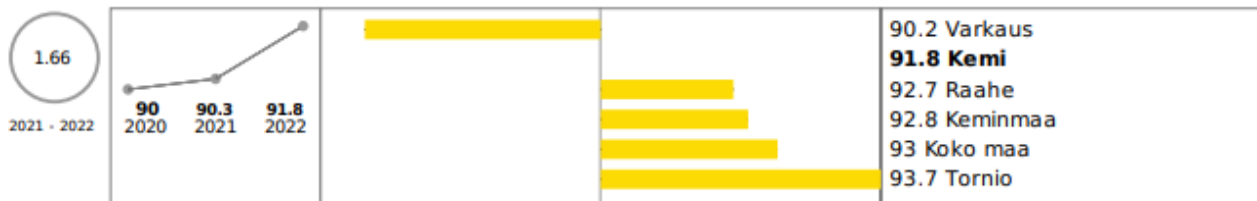

Ikäihmisten osalta

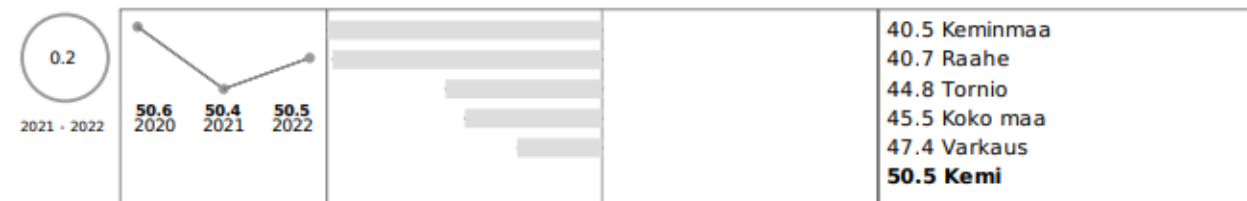
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä

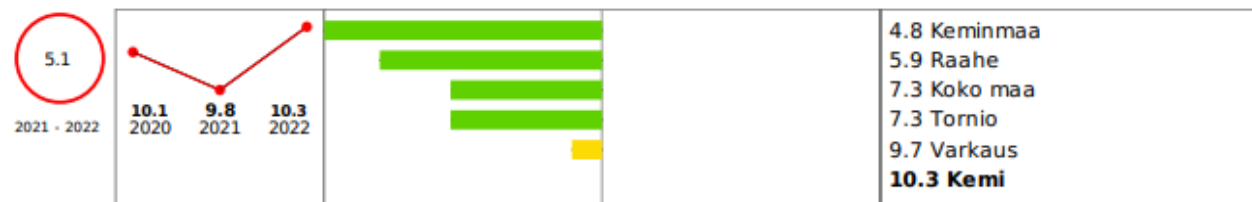
Kaikkien ikäryhmien osalta

Toimeentulotuki, euroa / asukas

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

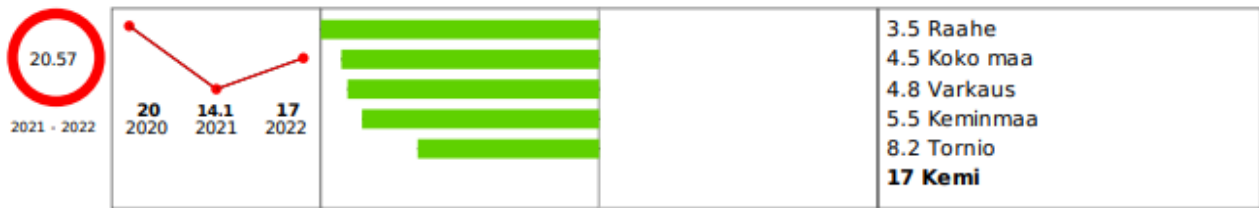
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset / 1 000 asukasta

Vapaa-aika

Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä

Kaupungin tärkeitä kumppaneita hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämässä ovat Lapin hyvinvointialue, Ammattiopisto Lappia, Lapin ammattikorkeakoulu, Meriva sr, Kemin seurakunta, Liikenneturva, Pohjoisen yhteisöjen tuki – Majakka ry ja muut kolmannen sektorin toimijat. Kaikille avoin kohtaamispaikka Kemikammari on yksi esimerkki osallisuutta, yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja terveyttä edistävästä kaupungin ja Meriva-säätiön yhteistyöstä.

Avustusten jakamisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että aktiiviset, toimivat ja laajalti kuntalaisiin vaikuttavien yhdistysten toimintamahdollisuuksia tuetaan nykyistä voimakkaammin. Tavoitteena on saada yhdistyksille myönnetyllä tuella vaikuttavuutta ja luoda elinvoimaa kumppanuussopimuksien kautta, jotka pohjautuvat kaupunkistrategian mukaisiin tavoitteisiin.

Avustukset vuodelle 2023 olivat haettavana 6.3.-12.4.2023 ja jaettava summa on enintään 40 000 euroa. Kumppanuusavustuksia haki 47 ja heistä avustettiin 46 yhdistystä. Alueen yhdistyksistä löytyy tietoa www.jarjestotieto.fi/yhdistysnetti -sivustolta sekä Kemin järjestöt -sivuilta www.kemi.fi/vapaa-aika-ja-kulttuuri/jarjestot/. Kemin kaupungilla on järjestöyhdyshenkilö. Kemin kaupungin järjestöyhdyshenkilö on ollut jäsenenä myös Meri-Lapin järjestöneuvottelukunnassa ja Lapin osallisuusverkostossa.

Lapin Hyvinvointialue jakoi ensimmäisen kerran järjestöavustuksia 2023. Hyvinvointialueen ja kuntien avustusten myöntämisperusteet ja kriteerit selkeyttävät ja ohjaavat hakijoita jommankumman avustuksen myöntäjän piiriin. Lapin hyvinvointialueen avustukset jakautuvat myös kumppanuus- ja yhteistyöavustuksiin, joista käydään hyte-neuvottelut vuosittain kuntien ja toimijoiden kesken. Hyvinvointialueen kumppaneilla on usein taustalla myös STEA-rahoitusta.

Kemin kaupunki tekee yhteistyötä järjestöjen ja kolmannen sektorin kanssa mm. tapahtumien järjestämisessä erityisesti vapaa-aikapalveluissa, mutta myös muilla toimialoilla. Kemin Harrastemessuilla paikalliset toimijat esittelivät Kemissä järjestettävää harrastetoimintaansa. Mukana oli vuonna 2023 noin 40 toimijaa – tilaisuudessa pääsi tutustumaan mm. geokätköilyyn, purjehdukseen harrastuksena, teatteriklubiin, kirjoittajaryhmään sekä monenlaisiin kerhoihin urheiluharrastuksia unohtamatta. Tilaisuudessa oli mahdollisuus myös tutustua Kivalo-opiston sekä Meri-Lapin musiikkiopiston tarjontaan ja paikalla oli erilaisia vertaistukiryhmiä esittelemässä toimintaansa.

Seniorimessut järjestetään vuosittain oppilaitosten, järjestöjen, Kemin kaupungin ja Keminmaan kunnan yhteistyönä. Lastenkulttuurikeskuksessa tehdään vauvakerhoyhteistyötä Kemin MLL:n ja Toivola-Luotola Settlementti ry:n kanssa. Oppilaille suunnattu valtakunnallinen Harrastamisen Suomen malli tekee yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa harrastekerhojen ohjausten toteuttamisessa. Liikuntapalveluissa toimitaan tiiviissä yhteistyössä urheiluseurojen kanssa ja pidetään järjestötoimijoille mm. seurafoorumia. Ympäristötoimialalla myönnetään lupia alueiden käyttöön tapahtumien järjestäjille ja tehdään mm. siivousyhteistyötä urheiluseurojen, eläkeläisjärjestöjen ja asukasyhdistysten/korttelitoimikuntien kanssa ympäristön viihtyisyyden lisäämiseksi.

3.4. Vihreä ja kestävä Kemi

YK:n jäsenmaat sopivat vuonna 2015 kestävä kehityksen toimintaohjelmasta, 17 päätavoitteesta ja 169 alatavoitteesta, jotka ohjaavat kestävä kehityksen edistämistä vuosina 2016–2030. Tavoitteena on poistaa maailmasta äärimmäinen köyhyys ja turvata hyvinvointi tavalla, joka on kestävä paitsi ympäristölle, myös ihmisille ja taloudelle. Ensisijainen vastuu Agenda 2030:n toimeenpanosta on valtioilla. Tavoitteiden saavuttamiseen tarvitaan kuitenkin myös paikallishallinnon, yksityissektorin, kansalaisyhteiskunnan ja kansalaisten laajaa osallistumista.

Kemin kaupunki sitoutui kaupunginvaltuuston päätöksellä joulukuussa 2017 YK:n Agenda 2030 kestävä kehityksen tavoitteisiin (englanniksi: Sustainable Development Goals, SDG).

Kaupunkistrategiaan sisältyvällä Vihreä ja kestävä Kemi –toimintamallilla on merkittävä rooli kaupungin toiminnassa. Sitoumuksia ja strategiaa implementoidaan kaupungin perustyön lisäksi erityisesti EAKR-rahoitteisten hankkeiden avulla, joista esimerkkinä Vihreä ja kestävä Kemi (2018-2021) pääkohderyhmänään kaupunkiorganisaatio, Ympäri vuotinen kaupunkiviljely ja lähiruuan tuotanto Kemissä (2020-2022) pääkohderyhmänään asukkaat ja Yritysten vihreä ja kestävä Kemi (2021-2023) pääkohderyhmänään alueella toimivat mikro- ja pk-yritykset.

ISO-standardit

Kemin kaupunki on ainoa suomalainen kunta, jolla on sekä ISO 14001:2015 ympäristösertifikaatti että 45001:2018 työterveys- ja työturvallisuussertifikaatti. ISO 14001 ympäristöstandardi asettaa Kemin kaupungin ympäristötoiminnoille suunnan ja raamit. Se edellyttää ympäristövaikutteisten toimintojen jatkuvaa parantamista tavoitteita asettaen ja toteutumisia seuraten. Systemaattinen ympäristön huomioon ottaminen aloitettiin ensisijaisesti sertifioituissa kohteissa ja toiminnoissa, mutta vihreää ja kestävää toimintamallia laajennetaan jatkuvasti koskemaan yhä laajempaa osaa kaupunkiorganisaation ja myös sidosryhmien toimintoja. Monialainen ja –laatuinen yhteistyö ja viestintä ovat olennaisessa roolissa. Ympäristö ja siitä huolehtiminen on kaikkien yhteinen asia.

ISO 14001:2015 ympäristöstandardi ja ISO 45001:208 työterveys- ja työturvallisuusstandardi ovat osa johtamisjärjestelmää. ISO 14001 ohjaa kiinnittämään huomiota muun muassa energiatehokkuuteen, jätehuoltoon, hankintoihin, kasvatukseen, liikkumiseen, rakentamiseen, maankäyttöön, ruokaketjuun, turvallisuuteen, päätöksentekoon, vastuisiin, seurantaan, palautteisiin ja dokumentaatioon. Vuonna 2023 Kemin kaupungin 19 kohteella on ympäristösertifikaatti ja niistä 12 kohteella eli kaikilla kouluilla ja viidellä päiväkodilla on myös työterveys- ja työturvallisuussertifikaatti.

Kaupungin omalla kestäväällä toiminnalla ja monipuolisella viestinnällä kestävästä kehityksestä ja ympäristöasioista on tavoitteena saada itsestään selvä malli kaikkeen toimintaan.

Hinku

Kemin kaupunki liittyi vuoden 2020 lopulla kaupunginvaltuuston päätöksellä Hinku -verkostoon (kohti hiilineutraalia kuntaa). Hinku-verkosto on vuonna 2008 perustettu ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto, joka kokoaa yhteen kunnianhimoisiin päästövähennyksiin sitoutuneet kunnat, ilmastoystävällisiä tuotteita ja palveluita tarjoavat yritykset sekä energia- ja ilmastoalan asiantuntijat. Hinku-verkostossa on mukana myös maakuntia. Tavoitteena on 80 % päästövähennys aikavälillä 2007-2030 Kemin kaupungin alueella pois lukien teollisuuden päästökaupan alaiset päästöt. Vuoden 2021 lopussa Kemin päästöt olivat pudonneet 48 % tarkastelujakson alusta. Suomen ympäristökeskuksen ja Ilmastoviisas Meri-Lappi -hankkeen laatimien skenaarioiden mukaan Kemin pääseminen tavoitteeseen on mahdollista.

Hinku-tavoite on koko kaupunkialueen tavoite, ei vain kaupunkiorganisaation. Kaukolämmön osuus Kemin Hinku-laskennan mukaisista päästöistä oli 22,5 % vuonna 2021, joten Kemin Energia ja Vesi Oy:n kaukolämpötuotannon fossiilittomuus vuodesta 2024 lähtien on erittäin merkittävä teko kohti tavoitteen saavuttamista. Myös kaupungin isojen rakennushankkeiden, Pajarinrannan päiväkodin ja Monitoimihallin, toteuttaminen puurakenteisina on vaikuttava ympäristöteko. Konkreettisia Hinku-tekoja kaupunkialueen päästöjen vähentämiseksi tehdään eri toimialoilla muun muassa jatkuvaa parantamista edellyttävien Energiatehokkuussopimuksen ja ISO 14001 ympäristöstandardin

kannustamana ja tukemana. Vihreä Kemi -johtoryhmä koordinoi Hinku-tavoitteeseen tähtäävää vihreää ja kestävä tekemistä. Suunnitelmissa on perustaa kerran vuodessa kokoontuva Hinku-valtuuskunta, johon kutsutaan monipuolinen edustus kaupungin asukkaita ja toimijoita. Vaikka ilmastosuunnitelma ei tullutkaan kunnille pakolliseksi, on Kemin tavoitteena laatia vastaava suunnitelma koordinoimaan ilmastotyötä.

Kaupunki kannustaa alueensa toimijoita vastuullisuuteen myöntämällä vuosittain Vihreä Teko -kunniamainintoja ympäristöystävällisestä toiminnasta. Vuonna 2023 päättynyt EAKR-rahoitteinen Yritysten vihreä ja kestävä Kemi -hanke julkaisi Ympäristökäsikirjapohjan mikro- ja pk-yritysten käyttöön. Täyttämällä kirjan yritys tulee dokumentoineeksi ympäristöjärjestelmänsä, mistä on sille hyötyä kilpailutuksissa, markkinoinnissa, rahoituksen saannissa, viestinnässä ja jonka avulla yritys saa tukea vähähiilisempään toimintaan, mikä osaltaan edistää kaupungin Hinku-tavoitteen saavuttamista.

Energiatehokkuus

Energiatehokkuussopimusjärjestelmän avulla Suomi toteuttaa EU:n energiatehokkuusdirektiiviä tuomalla sen tavoitteet kunta-, maakunta- ja yritystasolle. Kemin kaupunki liittyi kunta-alan energiatehokkuussopimusjärjestelmään vuonna 2008. Energiatehokkuussopimuksen keskeinen tavoite on 7,5 %:n säästö kaupungin omien toimintojen energiankulutuksessa kaudella 2017-2025. Energiatehokkuussopimuksen päätavoite muokataan kaupunkiorganisaation osien toimenpiteiksi, joiden toteutumista seuraa energiatyöryhmä ulkopuolisen konsultin (EG EnerKey) avustamana kaksi kertaa vuodessa katselmoiden.

Konkreettisina energiatehokkuustoimenpiteinä vaihdetaan esimerkiksi valaisimia ledeiksi sekä sisä-että ulkotiloissa, mikä tuo merkittäviä valaistussähkösäästöjä. Vuonna 2023 uusittiin kirjaston valaistus samoin kuin lukion auditorion valaistus, joka toteutettiin työtä ja kattoa säästävällä tavalla vaihtamalla vanhoihin valaisimiin uusi teknologia, mikä on varteenotettava ratkaisu myös tuleviin valaistusremontteihin erityisesti suojelukohteissa.

Mittareina käytetään energian ja veden kulutusmääriä sekä kustannussäästöjä. Lisäksi seurataan energiatehokkuuden huomioon ottamista esim. suunnittelussa ja hankinnoissa. Energiatehokkuudesta vastaa tilapalvelu.

Jätehuolto

Jätelainsäädännön päätavoitteina on vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta sekä edistää luonnonvarojen kestävä käyttöä. Ympäristöministeriön Valtakunnallisessa jättesuunnitelmassa (Valtsu) edellytetään, että julkisen hallinnon tulee toimia esimerkkinä yksityisille toimijoille ja eri toimialoille ja sitoutua vähentämään jätteen määrää ja haitallisuutta omassa toiminnassaan.

Jätteet lajitellaan Kemin kaupungin kiinteistöissä jätelainsäädännön edellyttämällä tavalla. Kemin kaupungin vuonna 2018 tekemän Sitoumus2050:n mukaisesti muovin käyttämistä kaupungin toiminnassa on vähennetty. Tämänhetkinen jätteidenkeräysjärjestelmä ei sisällä jätteiden punnitusta, joten isoimmista kohteista mittareina käytetään jäte lajikkeiden tilavuusmääriä: roskasäkkien lukumäärää ja jäteastioiden tyhjennyskertoja. Seurannan tehostamiseksi ja käyttäjien opastamiseksi intranetissä on lajitteluohjeita ja jätehuolto prosessikuvauksia, joista selviää eri jätelajien elinkaaret: tyhjennysvastuut, -ajankohdat, -maksut ja jätteiden loppusijoituspaikat.

Lakkautettujen päiväkotien kalusteiden ja muiden tavaroiden kierrättämiseksi ja siten yksittäisen tapahtuman aiheuttaman jätemäärän merkittäväksi vähentämiseksi toteutettiin vuonna 2023 pilotti, jossa testattiin erilaisia kierrätysmahdollisuuksia. Tuloksena suurin osa päiväkodin irtaimistosta saatiin kiertoon ja ekoasemalla päätyivät vain kaikkien huonokuntoisimmat tavarat. Koulujen ja päiväkotien vähentyessä tulevana vuosina kalustekierrätystä on syytä jatkaa ja kehittää, jotta kaupungin jätehuolto toimii jätelainsäädännön, Valtsun ja ISO 14001:2015 ympäristöstandardin edellyttämällä tavalla. Kierrättäminen vaatii jonkin verran muun muassa tila- ja henkilöresursseja, mutta toisaalta se pienentää jätehuollon maksuja ja parantaa kierrätysastetta.

Jätehuollosta vastaa tilapalvelu. Prosessit ja ohjeet on laadittu ja niistä on tiedotettu alun perin Vihreä ja kestävä Kemi – hankkeessa.

Hankinnat

Kaupungin hankinnoissa otetaan enenevässä määrin huomioon ekologisen kestävyuden kriteereitä, mitä ISO 14001:2015 ympäristösertifikaattikin edellyttää. Kilpailutuksiin osallistuvien yritysten odotetaan todentavan ympäristövaikuttamisen toimintansa ja siten ympäristöjärjestelmänsä esimerkiksi esittämällä ympäristösertifikaatti tai Yritysten vihreä ja kestävä Kemi -hankkeessa laadittu Ympäristökäsikirjapohja omilla tiedoillaan täytettynä. Ympäristökriteereitä lisätään ja tiukennetaan tarjouspyynnöissä vuoden 2024 aikana. Hankinnoissa huomioidaan myös esimerkiksi laki puhtaista ajoneuvoista.

Mittareina käytetään yrityksen ympäristövaikutteisten toimintojen kuvaamista joko sertifikaatilla tai vapaamuotoisella dokumentaatiolla ja myös tiettyjen todennettavissa olevien ekologisten tekijöiden, esimerkiksi energiatehokkuuden, huomioimista hankinnoissa.

Hankinnoista vastaavat tilaajat yhdessä hankinta-asiantuntijan kanssa.

Ruokaketju

Kaupungin toiminnoissa ruokaketjuja on lähinnä kouluissa ja päiväkodeissa. Kaikilla Kemin kouluilla ja viidellä päiväkodilla on ISO 14001:2015 ympäristösertifikaatti, jonka edellyttämänä ruokahävikin pienentämiseen kiinnitetään huomiota eri tavoin. Opetushallituksen rahoittamassa Ilmasto- ja kestävyyskasvatus -hankkeessa Kemin koulujen oppilaat (1-9 lk) pohtivat ruokailun kestävyyttä ja

keinoja sen parantamiseen. Oppilaiden laatima yhteenveto ja vetoamus luovutettiin keväällä 2022 päättäjille ja ruokapalvelulle.

Kaupungintalon lounasravintola Hertta Sky myy kaupungin työntekijöiden aloitteesta lounaalta yli jääneitä ruoka-annoksia Whatsapp-ryhmässä.

Liikenne

Liikenteen päästöjen vähentäminen on olennainen osa kestävästä kehitystä erityisesti kaupungeissa ja isojen liikenneväylien varrella, kuten Kemissä. Tieliikenteestä aiheutui vuonna 2021 yli neljännes Suomen kasvihuonekaasupäästöistä (lähde: [SYKE – Kuntien ja alueiden KHK-päästöt](#)). Kemin joukkoliikennettä on pyritty edistämään parantamalla reittejä ja aikatauluja ja niistä tiedottamista. Asukkaita on houkuteltu lisäämään joukkoliikenteen käyttöä muutaman kuukauden välein järjestettävien maksuttomien kampanjoiden avulla.

Kun kaupungille hankitaan uusia autoja, priorisoidaan sähkö- ja hybridautoja, jos ne ovat käyttötarkoitukseensa järkeviä. Kaupungintalon pysäköintialueella on sähköautojen latauspisteitä.

Kaupunkialueen kevyen liikenteen ja vaellusreitistöjä on kunnostettu ja merkitty opastein. Kevyen liikenteen edistämiseksi kaupungilla on kesäisin tarjolla pientä maksua vastaan kierrätetyistä pyöristä kunnostettuja kaupunkipyöriä, osa pyöristä on ympärivuotisessa käytössä. Päiväkotien yhteiskäytössä on sähköavusteisia pyöriä, Muksubusseja, lasten kyyditykseen. Vuodesta 2023 lähtien kaupungin työntekijöillä on mahdollisuus hankkia työsuhde-etuna sähköavusteinen polkupyörä, millä osaltaan kannustetaan kevyeen työmatkaliikkumiseen.

Liikenneasioista vastaa ympäristötoimiala: ympäristöjohtaja.

Maankäytön suunnittelu

Kaavoituksessa on huomioitu ja huomioidaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti turvallisuus, terveellisyys, viihtyisyys sekä yhdyskuntarakenteen ja alueidenkäytön taloudellisuus. Lisäksi suunnittelussa huomioidaan muun muassa luonnon monimuotoisuus, luonnon arvojen säilyvyys, ympäristönsuojelu, ympäristöhaittojen ehkäiseminen sekä liikenteen tarkoituksenmukaisuus ja kevyen liikenteen toimivuus. Myös ilmastonmuutoksen sopeutumiseen on kiinnitettävä suunnittelussa entistä enemmän huomiota. Suunnitelmat laaditaan vuorovaikutuksessa kuntalaisten ja toimijoiden kanssa. Suunnitelmissa pyritään huomioimaan ja mahdollistamaan kiertotalouden ja kestävä kehityksen mallin mukainen toiminta.

Ympärivuotinen kaupunkiviljely ja lähiruoan tuottaminen Kemissä – hankkeen käynnistämä siirtolapuutarhatoiminta etenee ja kaupunki on kaavoittamassa siirtolapuutarhaa Leukalan alueelle.

Vuonna 2023 laadittiin kaupunkikuvallinen inventointi, monet siinä esitetyt keskustan viihtyistämistoimet sisältävät kaupunkivihreän lisäämistä. Kesällä 2023 Kaupunki tarjosi asukkailleen

mahdollisuuden kaupunkiviljelyyn Koivuniemen puistossa. Viljelylaatikoita vuokrattiin kymmenen kappaletta ja kauden jälkeen suoritetun kyselyn vastausten perusteella se jatkuu tulevana kesänä. Luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi kaupunkialueelle on istutettu kukkaniittyjä. Vieraslajien leviämistä ehkäistään kitkemällä vieraskasveja kaupungin alueelta ja sijoittamalla kaupunkialueelle vieraskasvien keräysastioita, joihin asukkaat voivat tuoda kitkemänsä vieraslajijätteet.

Laadituissa asemakaavoissa on osoitettu vaatimuksia ympäristön laadulle, kaupunkitilojen viihtyvyyden lisäämiselle sekä kestäväälle liikkumiselle.

Maankäytön suunnittelusta vastaa elinvoimatoimiala.

Ennallistaminen

Ympäristöministeriön rahoittamien Kunta-Helmi hankkeiden tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuutta ja parantaa arvokkaiden elinympäristöjen tilaa. Kemissä Helmi-hankkeiden tavoitteena on turvata kaupunkialueen monimuotoisen luonnonympäristön luontotyytit lajistoineen. Ennallistamistoimenpiteitä on toteutettu ja toteutetaan Ajoksen hiekkarannalle, Kalkkinokan ranta-alueelle, Takajärven kukkaniityille, Kivilonkan vesialueelle, Myllyniemen Leukalan rantakedoille sekä Kiikeliin.

Metsä Group julkisti syksyllä 2023 hankkeensa, jonka päämääränä on vahvistaa luonnon monimuotoisuutta omistamillaan maa-alueilla Kemissä siten, että luonnon tila teollisessa ympäristössä paranee. Hankkeessa huomioidaan paikallisen luonnon erityispiirteet ja parannetaan uhanalaisten lajien elinoloja. Uusia keinoja viheralueiden biodiversiteetin lisäämiseksi kehitetään yhteistyössä Kemien kaupungin kanssa. Vastaavaa on suunnitelmissa toteuttaa Metsä Groupin kaikilla tehdaspaikkakunnilla, joten tällä teollisuuden ja luonnon rinnakkaisella edistävällä yhteistyöllä odotetaan olevan globaalia merkitystä.

Palautteet

Kaiken toiminnan rationaaliseen kehittämiseen tarvitaan palautteita ja niiden systemaattista käsittelyä. Palautteita ja niistä aiheutuvia toimenpiteitä seuraamalla tunnistetaan epäkohtia ja niihin johtavia syitä. Kun palautteita käsitellään keskitetymin, toistuvien palautteiden ja niiden juurisyiden selvittäminen ja epäkohtien korjaaminen helpottuu. Toiminta kehittyy ja aikaa ja rahaa lopulta säästyy.

Rego-järjestelmän käyttöönottoa on laajennettu vuoden 2023 aikana siten, että aiemmin käytössä olleita useita palautekanavia on yhdistetty yhdeksi Rego-järjestelmään, jolloin palautteiden käsittely tehostuu.

Tavoitteet

Kemin kaupunkistrategia 2030:n *strategiset* päämäärät:

- Elinvoimainen kaupunki: mm. vihreä ja kestävä Kemi
- Hyvinvoivat asukkaat: mm. kuntalaisten terveyden, toimintakyvyn ja hyvinvoinnin tukeminen ja edistäminen
- Sujuva arki

Taktiset ympäristötavoitteet:

- Kemin kaupungin toimialojen ja kaupungin sidosryhmien toimiminen kestävän kehityksen ja vähähiilisyyden periaatteita noudattaen ja jatkuvasti parantaen.
- Tietämyksen lisääminen ympäristöstävällisistä ja ISO 14001:2015 –ympäristöstandardin sekä ISO 45001:2018 työterveys- ja työturvallisuusstandardin mukaisista toimintatavoista.
- Kemin kaupunki on mukana kunta-alan energiatehokkuussopimusjärjestelmässä, jonka keskeinen tavoite on 7,5 %:n säästö kaupungin omien toimintojen energiankulutuksessa kaudella 2017-2025.
- Kemi on mukana Hiilineutraalit kunnat (Hinku) -verkostossa, jonka tavoitteena on kaupunkialueen päästöjen (pl. päästökaupan alaiset) pieneneminen 80 % aikavälillä 2007-2030.
- Viheralueiden kehittäminen, laatu, määrä ja saavutettavuus sekä hiilinielujen lisääminen otetaan olennaiseksi osaksi kaupunkisuunnittelua.

Operatiiviset ympäristötavoitteet on asetettu toimiala- ja toimipistekohtaisesti ja sisällytetty Ympäristökäsikirjaan liitteenä (YK_Liite3.4.1 Operatiiviset tavoitteet). Operatiivisia tavoitteita ja niiden statuksia päivitetään vuosittain ISO-auditointien yhteydessä.

Muut mittarit

Ympäristövaikutusten mittareita kehitetään jatkuvasti. ISO 14001:2015 ympäristösertifikaatin voimassa pitäminen edellyttää ulkoisen auditoinnin, sisäisen auditoinnin ja yhden tai useamman johdon katselmuksen järjestämistä vuosittain. Näillä varmistetaan standardinmukainen toiminta ja tarkistetaan asetettujen ympäristötavoitteiden statukset.

Hiilidioksidipäästöjen seurannassa Kemi on mukana kansallisen Sitowisen ylläpitämässä CO2-raportissa. Suomen ympäristökeskus (SYKE) tuottaa kattavia kuntakohtaisia päästölaskelmia ja skenaarioita, joihin myös Hinku-tavoite perustuu.

Kemin edustan merialueen ja ilman laatuja tarkkaillaan alueiden toimijoiden (suurteollisuus) kanssa säännöllisesti yhteistarkkailuna. Merialue kuuluu myös valtakunnallisen leväseurannan piiriin. Kaupungin virallisten uimarantojen vedenlaatua seurataan säännöllisesti.

3.5. Hankkeet

Tulosalue	Hankkeen nimi (rahoitus/ohjelma)	Toiminta-aika	Budjetti koko toiminta-ajalle	Kaupungin osuus v. 2024	Lyhyt tiivistelmä mitä hankkeessa tehdään (max 150 merkkiä)	Hankehenkilökunnan määrä
Hallintopalvelut						
Hallintopalvelut	Kemi – Lumiukon kotikaupunki	1.8.2023-31.3.2024	48 149 € koko hanke 9 630 € kaupungin osuus	3 611,25 €	Hankkeen avulla on tarkoitus luoda uusi kansallisesti ja kansainvälisesti kiinnostava korkeatasoinen matkailutuote, Lumiukon kotikaupunki. Lumiukko on kestävään kehityksen, vastuullisuuden ja ilmastonmuutoksen symboli. Toimenpiteinä työpajat ja viestintä.	1

Tulosalue	Hankkeen nimi (rahoitus/ohjelma)	Toiminta-aika	Budjetti koko toiminta-ajalle	Kaupungin osuus v. 2024	Lyhyt tiivistelmä mitä hankkeessa tehdään (max 150 merkkiä)	Hankehenkilökunnan määrä
Elinkeinopalvelut	<i>Haetaan rahoitus syksyllä 2023: Äkillisestä rakennemuutoksesta rakennemuutokseen</i>		ÄRM AKKE / Lapin liitto 85 898 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 21 474 €	16 197 €	Hankkeen tehtävänä on varmistaa, että Veitsiluodon äkillisen rakennemuutoksesta siirtyminen pidemmän aikavälin rakennemuutokseen. Hankkeessa tehdään toimintasuunnitelma.	projektikoordinaattori 100 %
Elinkeinopalvelut	ÄRM-koordinaatiohanke	1.11.2021 - 30.6.2024	ÄRM AKKE / Lapin liitto 275 693 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 68 923 €	23 250 €	Hankkeen tehtävänä on varmistaa, että Veitsiluodon äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman toimeenpano ja yhteistyö etenee toimintasuunnitelman mukaisesti. Painopisteenä on hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti Metsä Fibren suurinvestoinnin positiiviset vaikutukset esim. uusyrityshankinnassa sekä alueen yritysten kasvussa.	projektikoordinaattori 100 %
Työllisyyspalvelut	Osaamista työelämän tarpeisiin (Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus, ESR+)	1.9.2023-31.8.2025	Haettu ESR- ja valtion rahoitus 220 917 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 55 229 €	27 614 €	Hankkeessa kehitetään rakennetta ja toimintatapaa osaamisen lisäämiseen ja osaajatarpeeseen alueella. Toimintatavassa hyödynnetään eri toimijoiden kokemuksia ja aikaisempia hankkeita osaamisen, koulutusten,	projektipäällikkö 100 %, projektikoordinaattori 100 %

					koulutusväylien ja rekrytoinnin kehittämisessä.	
Maankäyttö ja asuminen	Kunta Helmi3: Kemin merelliset ranta-alueet, Kiikelin ja Kalkkinokan rannat ja niityt. Kahlaajien ja muiden pesimälinnustojen reviirien kunnostus.	1.1.2023-31.12.2024	Ympäristöministeriö (80-90 %) 40 000 €		Tavoite on turvata kaupunkialueen monimuotoisen luonnonympäristön luontotyypit lajistoineen. Kohteet ovat myös merkittäviä maisemakokonaisuuksia ja virkistyskäyttöön soveltuvia. -Kalkkinokan sekä Kiikelin raivaukset ja niitot -Kiikelin niittyjen laidunnus -Linnustolta merkittävimpien kohteiden kunnostus	Maankäytön suunnittelija

Tulosalue	Hankkeen nimi (rahoitus/ohjelma)	Toiminta-aika	Budjetti koko toiminta-ajalle	Kaupungin osuus v. 2024	Lyhyt tiivistelmä mitä hankkeessa tehdään (max 150 merkkiä)	Hankehenkilökunnan määrä
Varhaiskasvatus	OKM/1716/520/2022 Arviointijärjestelmä Valssin Käyttöönotto varhaiskasvatuksessa.	1.1.2023- 30.6.2024	128 747,50 €	25 749,50 €	Avustuksella palkataan henkilöstöä, jotka työskentelyllään tukevat digitaalisen arviointijärjestelmän Valssin käyttöönottoa. Vahvistetaan henkilöstön arviointi-osaamista ja otetaan käyttöön monipuolisia työkaluja arvioinnin toteuttamiseen.	1
Varhaiskasvatus	OKM/195/520/2023 Tasa-arvoa ja yhdenvertaista kasvua varhaiskasvatuksessa.	2023-31.12.2024	117 500 €	23 500 €	Lisäresurssin avulla edistämme varhaiskasvatuksessa olevien lasten oppimista ja hyvinvointia, palkkaamalla lasten arkeen lisää turvallisia aikuisia. Tuemme ja vahvistamme aiemmin kehitettyjen toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden pysyvyyttä.	
Varhaiskasvatus	OPH/16/943/2023 Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen varhaiskasvatuksessa.	15.6.2023- 31.12.2025	62 400 €	6 240 €	Digipedagogi koordinoi Kemin varhaiskasvatuksen digistrategian, digitaalisen ekosysteemin, sekä oppimistilanteissa tapahtuvan tekonologian käytön edistämistä. Päivitetään ja jalkautetaan Kemin varhaiskasvatuksen TVT-strategia ja digitaalinen ekosysteemi varhaiskasvatuksen arkeen. Luodaan digiosaamisen polku	

					työvälineeksi edistämään digitalisaation johtamista.	
Varhaiskasvatus	OKM/1057/520/2022 Erytisavustus esi- ja perusopetuksessa koronapandemian vaikutusten tasoittamiseksi.	26.10.2022-31.7.2024	53 503,40 €	3 503,04 €	Palkataan lisäresurssia, jonka avulla vahvistetaan ryhmäytymistä, tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta, sekä kodin kanssa tehtävää yhteistyötä hyvinvoinnin tukemiseksi. Lisätään resurssia oppimisen tukeen, ennaltaehkäistään koulupudokkuuta ja poissaoloja, mahdollistetaan aikuisen ja lapsen välinen, luottamuksellinen kohtaaminen.	
Esi- ja perusopetus	OKM/18/1132/2022 Kemin vihreä filosofia versoo kohti Agenda 2030:tä.	27.9.2022-31.5.2024	35 800 €	3 580 €	Vahvistetaan Kemin koulujen oppilaskuntien työtä ilmasto- ja kestävyysosaamisen kehittämisen ja tulevaisuustaitojen kautta. Perustetaan vihreä oppilaskunta, jonka säännöllinen yhteistyö vahvistaa kaikkien koulujen osaamista ja eko-ajattelun kehittymistä. Vahvistetaan koulujen toimintakulttuurissa ekopedagogiikkaa ja ekososiaalista sivistystä mm.: STEAM-osaaminen, yrittäjyyskasvatusosaaminen, kiertotalousosaaminen, ekovierailut.	

Hyvinvointitoimiala

HANKKEET

Esi- ja perusopetus	OKM/449/520/2023 Hyvinvointia ja turvallisuutta edistävä koulupolku 3.	2023-31.12.2024	367 500 €	73 500 €	Palkattavalla lisäresurssilla tuetaan pysyvien toimintamallien kehittämistä ja lisätään jakotunteja ensisijaisesti ryhmiin, joissa on tehostetun ja/tai erityisen tuen oppilaita, erikoissairaanhoidon piirissä olevia oppilaita ja S2 oppilaita.	8
Esi- ja perusopetus	OKM/919/520/2022 Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittämiseen osana uudet lukutaidot kehittämisohjelmaa 2022–2023. Digitaalisesti yhtenäinen ja turvallinen esi- ja perusopetus Kemissä.	2022– 31.12.2024	194 500 €	38 900 €	Avustuksella palkattava digipedagogi koordinoi digitaalisiin taitoihin liittyvän opetuksen yhdenvertaista toteutumista Kemin TVT-strategian ja Uudet lukutaidot-ohjelman mukaisesti.	1
Esi- ja perusopetus	OPH 20/1254/2022 Valtion erityisavustus maahanmuuttotaustaisten perusopetuksen oppilaiden opetuskielen taidon ja perustaitojen vahvistamiseksi ja siirtymien tukemiseksi	20.06.2022– 31.07.2024	302 000 €	30 200 €	Vahvistetaan maahanmuuttotaustaisten oppilaiden perustaitoja vuosiluokilla 7-9, kehitetään yhteisopettajuutta ja kielellistä tukea eri oppiaineissa.	7
Esi- ja perusopetus	OPH 31/92/2023 Kemin kerhot pyörivät 6.	2023-31.12.2024	22 858 €	6 858,00 €	Kerhotoiminta tarjoaa koululaisille ohjattua, mielekästä tekemistä joustavasti koulupäivässä lisäten lasten tasavertaisuutta, turvallisuuden tunnetta. Tarjotaan	

					kerhojen avulla oppilaille mahdollisuuksia tutustua harrastuksiin ja lisätään oppilaiden harrastuneisuutta.	
Esi- ja perusopetus	OKM/1057/520/2022 Erityisavustus esi- ja perusopetuksessa koronapandemian vaikutusten tasoittamiseksi.	26.10.2022- 31.7.2024	165 443,96 €	7 443,96 €	Palkattavan lisäresurssin avulla annetaan riittävää tukea oppimiseen ja kehitykseen ennaltaehkäisevästi, vahvistetaan heikommassa asemassa olevien lasten tukitoimia ja oppimista, sekä lisätään S2-opetusta.	5
Lukio	168/3615/2022 Valtion erityisavustus lukiokoulutuksen järjestäjille koronaepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin	9.11.2022- 31.7.2024	24 434,00 €	1 222,00 €	Opiskelijoiden valmiuksia lukio-opintoihinsa parannetaan järjestämällä pohja-opintoja erityisesti ruotsin kielessä, mahd. myös muissa aineissa. Oppimistaitoja parannetaan pienryhmä- ja yksilöohjauksella. Samanaikaisopetuksella tehostetaan luokkaopetusta, eriytetään opetusta ja kohdataan opiskelija yksilöllisemmin.	
Nuorisotyö	LAAVI/1864/2022 Loma-aikoihin leiritoimintaa lapsille.	1.5.2023- 31.5.2024	10 000,00 €	1 000,00 €	Lisätään monipuolista ja turvallista toimintaa koulujen loma-aikoihin alakoululaisten päiväleiritoiminnalla. Toimintaa vetävät nuoriso- ja koulunkäynninohjaajat.	

Hyvinvointitoimiala

HANKKEET

Nuorisotyö	LAAVI/1512/2022 Vahvassa puussa kasvaa vihreimmät lehdet.	1.1.2023- 31.12.2024	40 972,22 €	4 097,22 €	Vähentämään koronapandemian rajoitustoimien kielteisiä vaikutuksia nuoriin. Vahvistetaan nuorten hyvinvointia ja kiinnittymistä oppilaitosyhteisöön.	
Nuorisotyö	LAAVI/1853/2022 Kemin etsivä nuorisotyö.	20.06.2023- 19.6.2024	116 261 €	28 130,00 €	Etsivää nuorisotyötä tehdään Kemissä 15-28-vuotiaiden nuorten parissa. Kemin etsivä nuorisotyö tukee ja auttaa nuoria heidän erilaisissa elämäntilanteissaan, sekä toteuttaa palvelunohjausta.	2
HYTE	LAAVI/351/2023 Harrastusten jäänmurtaja 3	1.8.2023- 31.7.2024	60 000 €	15 000 €	Mahdollistetaan kemiläisille lapsille ja nuorille maksuton ja mieluisa harrastus osana turvallista koulupäivää. Hanke suunnattu erityisesti niille lapsille, joilla ei ole harrastusta vapaa-ajallaan. Harrastukset valitaan ja toteutetaan lasten ja nuorten kuulemisesta saatujen tietojen pohjalta.	
KIRJASTO	LAAVI/1771/2022 Sinun, minun ja meidän kirjasto!	1.4.2023- 31.12.2024	35 000 €	7 000 €	Kehitetään Kemin kaupunginkirjaston tiloja ja palveluita tasa-arvon ja demokratian näkökulmasta ja tuodaan esiin kirjaston tärkeä rooli hyvinvoinnin tuottajana. Erityisryhmien tarpeita selvitetään ja varmistetaan, että kirjasto on matalan kynnyksen paikka	

					kaikille. Selvitetään nykyisten palveluiden toimivuus ja ajantasaisuus ja kartoitetaan uusia asiakasryhmiä yhteistyössä mielenterveyspalveluiden kanssa.	
MUSEO	MV/134/02.05.02.11/2022 Taitelija Marjo Pitkon näyttelypalkkion kattamiseen.	2023-2024	5 000,00 €	1 000,00 €	Avustus on tarkoitettu näyttelypalkkioiden kattamiseen.	
MUSEO	MV/6/02.05.02.11/2023 Kemin taidemuseossa järjestettävien näyttelyiden näyttelypalkkioiden kattamiseen.	2023-2024	12 000,00 €	2 400,00 €	Avustus on tarkoitettu näyttelypalkkioiden kattamiseen.	

3.6. Hankinnat

Kemin kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 9.11.2020 (§ 400) **Kemin kaupungin hankintaohjelman sekä Kemin kaupungin hankintavaltuudet ja -rajat** (§ 401). Hankintaohjelma on koko kaupungin (konsernin) hankintatoimintaa ohjaava asiakirja, jossa määritellään kaupungin hankintojen strategisen tason tavoitteet, linjaukset, päämäärät, mittarit ja toimeenpano. Hankintavaltuuksilla ja -rajoilla määritellään toimintaohjeet, päätös- ja toimeenpanovalta hankinnan arvon mukaan.

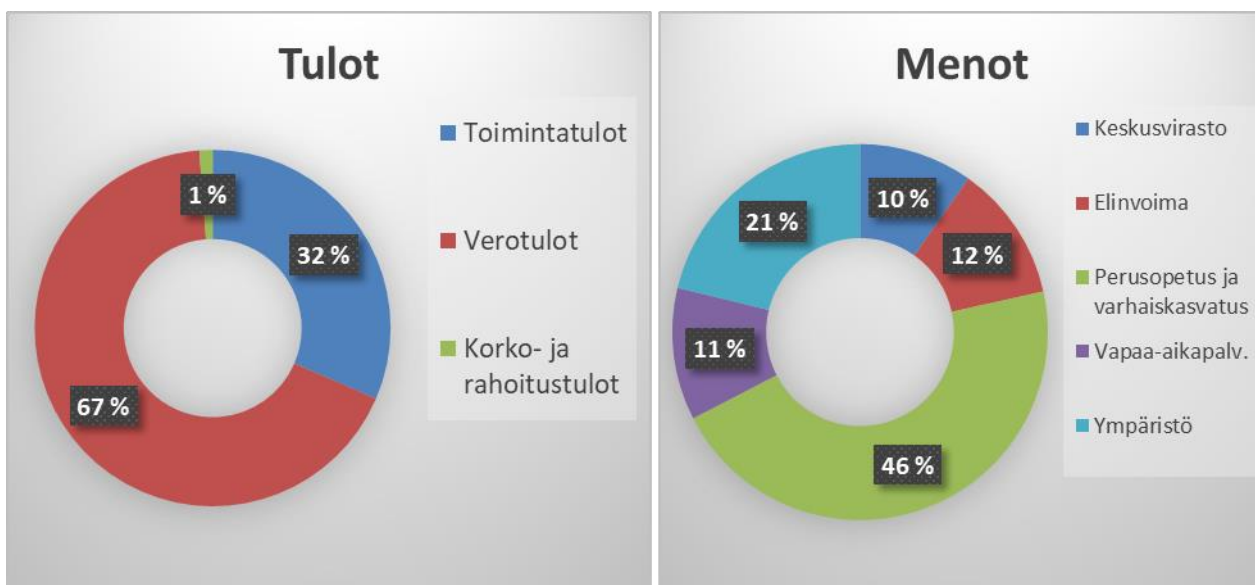
Tarjousten pyytämisessä ja hankintojen kilpailuttamisessa noudatetaan voimassa olevaa lakia julkisista hankinnoista (1397/2016) ja siihen liittyviä muita lakeja ja asetuksia ja säädöksiä sekä voimassa olevaa kaupungin hankintaohjelmaa ja -ohjeita. Hankinnat on suoritettava taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet. Hankinnoissa on noudatettava hankinnan suuruudesta riippumatta avoimuuden, tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita. Hankintojen valmistelussa on olennaista pohtia, mikä on paras ratkaisu kaupungin ja sen toiminnan kannalta.

Hankinnat ovat osa talouden ennustamista ja suunnittelua. Hankintojen ennakointiin ja valmisteluun tulee kiinnittää huomiota ja hankinnan valmistelu tulee aloittaa hyvissä ajoin vastuuhenkilön toimesta. Hankkivalla yksiköllä tulee olla hankintaan tarvittava määräraha talousarviossa. Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa hankintatoimi ohjeistaa tarvittaessa hankintamenettelyssä ja hankintapaikan valinnassa ja auttaa yksittäisen hankinnan toteuttamisessa, mikäli työtilanne sen sallii. Hankintojen, joiden ennakoitu arvo yksittäisenä hankintana tai sopimuskautena ylittää kansallisen kynnysarvon, vastaa hankinnan prosesseista hankintatoimi. Hankinta tehdään sopimustoimittajalta, mikäli sellainen on kilpailutettu.

4. TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA

4.1. Kokonaistulot ja -menot

Kaupungin kokonaistulot jakautuvat siten, että verotulojen osuus on 67 % ja toimintatulojen osuus 32 %. Valtionosuutta ei vuonna 2024 saada vaan sitä joudutaan maksamaan valtiolle 1,6 miljoonaa euroa. Kaupungin toimintamenot jakaantuvat siten, että perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen osuus on 46 %, ympäristötoimen osuus 21 %, elinvoimatoimialan osuus 12 %, vapaa-aikapalveluiden osuus 11 % ja keskusviraston osuus 10 %.

4.2. Tuloslaskelma

Tuloslaskelma osoittaa vuotuisen tilikauden tuloksen ja sen, miten talousarvio vaikuttaa kunnan oman pääoman kokonaismäärään taseessa. Siinä asetetaan samalla tuloksen käsittelyä koskevat tavoitteet, joilla oman pääoman rakennetta muutettaisiin.

Toimintatulot ja -menot saadaan toimialojen käyttötaloudesta. Näin saatuun **toimintakatteeseen** lisätään verotulot sekä rahoitustulot ja -menot, jolloin saadaan **vuosikate**. Vuosikate siirretään rahoituslaskelmaan, jossa se on tulorahoituksen tärkein ja tervein osa. Vuosikatteen tulee kattaa vähintään poistot. Vuosikatteesta vähennetään käyttöomaisuuden poistot sekä satunnaiset erät, jolloin saadaan **tilikauden tulos**. Tuloksen käsittelyssä on huomioitava, että ylijäämä vahvistaa taseen omaa pääomaa tai siitä voidaan tehdä varaus. Alijäämä vähentää varauksia, rahastoja tai muuta vapaata omaa pääomaa.

Vuonna 2024 toimintakate on -47,4 miljoonaa euroa ja verotulot ja valtionosuudet yhteensä 51,4 miljoonaa euroa. Vuosikatetta kertyy 5,0 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos on 0,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Kertynyttä alijäämää ei saada katettua suunnitelmakaudella. Vuonna 2027 alijäämää on edelleen 11,0 miljoonaa euroa, joka on 7,9 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2022 lopussa.

TULOSLASKELMA

	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Ts 2025	Ts 2026	Ts 2027
Luvut 1000 euronä						
Toimintatuotot	36774	24665	24785			
Toimintakulut	-184731	-70516	-72180			
TOIMINTAKATE	-147957	-45850	-47395	-52772	-53208	-53744
Verotulot	91617	52726	53015	55607	55943	56054
Valtionosuudet	55631	419	-1584	2808	3292	3940
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	623	564	634	631	628	625
Muut rahoitustuotot	1599	2623	2574	3033	2995	2956
Korkokulut	-917	-1979	-2246	-2716	-2971	-3629
Muut rahoituskulut	-148	-20	-20	-20	-20	-20
VUOSIKATE	448	8482	4978	6571	6658	6182
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-4976	-5710	-4900	-4900	-4800	-4700
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot	708					
Satunnaiset kulut						
TILIKAUDEN TULOS	-3821	2772	78	1671	1858	1482
Poistoeron lisäys tai vähennys Varausten lisäys tai vähennys Rahastojen lisäys tai vähennys						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (alijäämä)	-3821	2772	78	1671	1858	1482
Tavoitteet ja tunnusluvut						
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	20	35	34			
Vuosikate/Poistot, %	9	149	102	134	139	132
Vuosikate, euroa/asukas	23	435	255	337	341	317
Tuloveroprosentti	21,75	9,11	9,6	9,6	9,6	9,6
Lainakanta €/asukas	6656	6234	6221	6187	6061	5817
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-18857	-16084	-16006	-14335	-12477	-10994
Kertynyt yli-/alijäämä, € / asukas	-967	-825	-821	-735	-640	-564
Asukasmäärä vuoden lopussa	19499	19500	19500	19500	19500	19500

4.3. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan varsinainen toiminta ja sen investoinnit ovat ylijäämäisiä tai alijäämäisiä (*talouden tasapaino*). Rahoitustoiminnalla osoitetaan, miten alijäämä on katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

RAHOITUSOSA

Luvut 1000 €:na	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Ts 2025	Ts 2026	Ts 2027
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	448	8482	4978	6571	6658	6182
Satunnaiset erät*	708		0			
Tulorahoituksen korjauserät	-3873	-500	-500	-500	-500	-500
Investointien rahavirta						
Investointimenot	9893	7035	8018	8205	6850	4050
Rahoitusosuudet investointimenoihin	14020	18	9	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	742	500	500	500	500	500
Toiminnan ja investointien rahavirta	2152	1465	-3031	-1634	-192	2132
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	519	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	5	25	298	295	645	625
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30000	4520	17479	9033	18144	6654
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	18543	7729	17746	9694	20597	11411
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1786	-5000				
Oman pääoman muutokset	-69					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-11593	5000	3000	2000	2000	2000
Rahoituksen rahavirta	-2505	-3184	3031	1634	192	-2132
Rahavarojen muutos	-353	-1718	0	0	0	0
Rahavarat 31.12.	3853	2134	2134	2134	2134	2134
Rahavarat 1.1.	4206	3853	2134	2134	2134	2134
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot						
Lainanhoitokate	0,1	1,4	0,4	1,0	0,5	0,9
Lainakanta 31.12.	129778	121569	121302	120641	118187	113430

Vuonna 2024 vuosikate ja muut maksuvalmiuden muutokset (Sahasaarenkadun avustus) yhdessä kattavat investointimäärän, jolloin lainamäärää ei tarvitse lisätä. Vuoden 2024 lopussa lainamäärä on 121,3 miljoonaa euroa eli 6 221 euroa/asukas. Suunnitelmakaudella 2025–2027 lainamäärä pienenee 7,8 miljoonaa euroa.

5. KÄYTTÖTALOUSOSA

5.1. Toimintatulot

Toimintatuloja arvioidaan saatavan 24,8 miljoonaa euroa vuonna 2024 eli saman verran kuin vuonna 2023. Ympäristötoimiala kerää tuloja 15,6 miljoonaa euroa, valtaosa tuloista on sisäisiä (*mm. vuokrat*). Elinvoimatoimialalla on tuloja 3,8 miljoonaa euroa, josta suurin erä tulee tontinvuokrista (*n. 1,7 milj.€*). Hyvinvointitoimialan 2,7 miljoonan euron tuloon sisältyy varhaiskasvatuksen maksut ja vapaa-aikapalveluiden maksutuotot. Keskusvirastolla on tuloja 2,7 miljoonaa euroa, josta suurimmat ovat tietohallinnon sisäiset tulot.

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Keskusvirasto	2 596	2 259	2 692	19,2 %
Elinvoima	3 502	4 208	3 787	-10,0 %
Hyvinvointi	3 656	3 658	2 741	-25,1 %
Ympäristö	14 648	14 540	15 565	7,1 %
Koko kaupunki yhteensä	24 401	24 665	24 785	0,5 %

5.2. Toimintamenot

Vuonna 2024 toimintamenot ovat 72,2 miljoonaa euroa. Kasvua vuoteen 2023 on 2,4 %. Ympäristötoimialan menot kasvavat 8,8 %, keskusviraston 5,6 % ja hyvinvointitoimialan 2,1 %. Elinvoimatoimialan menot pienenevät 8,7 %.

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Keskusvirasto	-9 953	-6 645	-7 016	5,6 %
Elinvoima	-8 500	-9 155	-8 363	-8,7 %
Hyvinvointi	-40 779	-40 802	-41 664	2,1 %
Ympäristö	-14 250	-13 913	-15 137	8,8 %
Koko kaupunki yhteensä	-73 482	-70 516	-72 180	2,4 %

6. TALOUSARVION SITOVUUS JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hyväksytään talousarviossa ja taloussuunnitelmassa. Kaupunkistrategiassa määritellään strategiset päämäärät, joihin toimialat esittävät strategiaa toteuttavat toimenpiteet.

Määräraha on kaupunginvaltuuston toimielimelle myöntämä euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Toimialojen tulee toimia kaupunginvaltuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa.

Talousarviossa sitovat kokonaismenot ja -tulot esitetään tulosalueittain ja toiminnoittain. **Valtuustoon nähden sitovia ovat kokonaismenot ja -tulot tulosalueittain (oheinen taulukko).**

Taloussuunnitelmavuosien sitovuus poikkeaa talousarviosta. Vuosille 2025–2027 kohdistuvat menoarviot eivät oikeuta vielä varojen käyttöön. Toimialojen tulee kuitenkin toimia taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Investoinneissa sitovuustaso on palvelualue / investoinnin laatu.

Toimialojen tulee hyväksyä käyttösunnitelmat helmikuun loppuun mennessä. Talousseuranta ja laskennallinen tilinpäätösennuste käsitellään kaupunginhallituksessa kuukausittain. Puolivuotisseuranta, toimialojen ennuste koko vuoden kehityksestä ja kirjallisesti yksilöidyt keinot, joilla mahdollinen talousarvion ylitys estetään, käsitellään elokuussa, jolloin myös tehdään lisämäärärahaesitykset.

TALOUSARVION 2024 SITOVUUDET

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHAT JA TULOARVIOT OVAT SITOVIA

Käyttötalousosa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot	Vastuuhenkilö
Keskusvirasto	Brutto	-7 016	2 692	Matti Ruotsalainen, Jukka Vilén
Elinvoimalautakunta				
Hallinto	Brutto	-162	0	Kimmo Heikka
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	Brutto	-7238	1684	Riitta Hakala, Hanna Alila, Päivi Remes
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	Brutto	-964	2103	Paulus Rantajärvi
Hyvinvointilautakunta				
Hallintopalvelut/hyvinvointi	Brutto	-830	0	Kaisa Rauvala
Lasten ja nuorten palvelut	Brutto	-32732	1671	Piia Hulkkonen, Johanna Maunu
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinointi	Brutto	-8101	1069	Marke Rautiala
Ympäristölautakunta				
Tekninen johto	Brutto	-153	0	Mika Grönvall
Yleisten alueiden palvelut	Brutto	-5158	1648	Mika Grönvall
Kiinteistönpito	Brutto	-9022	13693	Tero Muotka
Viranomaistoiminta ja luvitus	Brutto	-804	224	Risto Pöykiö

Tuloslaskelmaosa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Verotulot	Brutto		53015
Valtionosuudet	Brutto		-1584
Korkotulot	Brutto		634
Muut rahoitustulot	Brutto		2574
Korkomenot	Brutto	-2246	
Muut rahoitusmenot	Brutto	-20	
Satunnaiset erät	Brutto	0	

Investointiosa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Keskusvirasto			
Julkinen käyttöomaisuus	Brutto	720	
Elinvoima			
Kiinteä omaisuus	Brutto	1350	
Hyvinvointi			
Talorakennus/peruskorjaus	Brutto	125	
Irtain omaisuus	Brutto	70	
Ympäristö			
Talorakennus/peruskorjaus	Brutto	1290	
Julkinen käyttöomaisuus	Brutto	4463	9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			500

Rahoitusosa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	Brutto	0	
Antolainasaamisten vähennykset	Brutto		298
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	Brutto		17479
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	Brutto	17746	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	Netto	0	
Tulorahoituksen korjauserät		-500	

7. HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

7.1. Henkilöstösuunnitelma 2024-2027

Henkilöstösuunnitelmassa ennakoidaan toiminnallisten muutosten vaikutusta henkilöstötarpeeseen, poistumaa ja niistä johtuvaa rekryointitarvetta. Tavoitteena on kustannustehokas palvelu- ja tuotantoverkosto. Henkilöstön saatavuus, osaaminen ja ammattitaidon ylläpitäminen turvataan sekä henkilöstön työhyvinvointia edistetään. Henkilöstösuunnittelu on henkilöstövoimavarojen yhteensovittamista kaupungin tavoitteisiin ja tasapainoiseen talouteen. Sosiaali- ja terveystalouden siirryttyä hyvinvointialueelle 1.1.2023 kaupungin ja hyvinvointialueen yhdyspintoja tulee kehittää ja kaupungin tarkastella omaa toimintaansa. Jatkuvan parantamisen mallin mukaisesti toimintatapaa arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti.

7.2. Kaupunkistrategian ja muiden strategisten linjausten toteuttaminen

Toiminnan vahvuuksia ovat osaava henkilöstö ja sujuva vuorovaikutus organisaation sisällä. Henkilöstön osaamisen kriittisinä menestystekijöinä ovat johtamistaitojen ja työyhteisötaitojen kehittäminen, henkilöstön osaamisen varmistaminen, henkilöstön rekrytoinnin ja moniosaamisen edistäminen sekä henkilöiden tarkoituksenmukainen sijoittuminen organisaatioon.

Strategisen henkilöstöjohtamisen päämäärä on *osaamisen kehittäminen ja uudistumiskyky*. Tuloksellisuuden ja tuottavuuden kehittäminen kuuluu *jokaisen työhön*. Kaupunkistrategiassa ja sen toimenpideohjelmassa otetaan kantaa, miten strategiset tavoitteet saavutetaan. Poliittiset toimijat asettavat julkiselle toiminnalle strategisia tavoitteita ja päämääriä.

7.3. Henkilöstön rakenne, määrä sekä arvio kehittämisestä

Taloudellinen tilanne ja kunta-alan toimintaympäristön muutokset (esim. digitalisaatio, niukkenevat resurssit, väestörakenteen muutos) pakottavat parantamaan palveluverkkoa ja palvelujen tuottamisen tapoja sekä toimintamallia tehdä asioita aiempaa tuottavammin. Palveluverkoston ja palvelutuotannon rakenteiden uudelleenarviointi on välttämätöntä.

Kuntatyössä on tunnistettavissa kehitystrendejä, jotka vaikuttavat tulevaisuudessa siihen, miten kuntatyötä tehdään. Konsernirakenteessa ja prosessimaisessa toimintatavassa hierarkisista organisaatioista mennään verkostomaiseen yhteisölliseen toimintamalliin, johon kaupunkiyhteisössä kuuluvat kaupungin organisaation lisäksi kaikki alueen toimijat. Tällöin on tärkeää, että henkilökunnalla on osaamista verkostoissa toimimisessa.

Verkostomaisessa yhteisöllisessä toimintamallissa etenkin kuntalaiset osallistuvat ja vaikuttavat oman kuntansa menestykseen prosessien yhteiskehittämisen avulla. Eri sidosryhmiä otetaan

laajasti mukaan heti alusta alkaen, osallistujia kuunnellaan, osallistumisen hyödyt tehdään näkyviksi ja osallistujien arvokas panos osoitetaan. Tasavertainen osallistuminen karttaa turhaa hierarkiaa, mutta hyväksyy erilaisuuden ja erilaiset mielipiteet.

Prosessimaisen toimintamallin kehittäminen parantaa myös henkilöstön mahdollisuuksia ja vastuuta vaikuttaa työprosesseihin. Samalla tuottavuutta parannetaan työn sisältöä ja työmenetelmiä kehittämällä. Yhdeksi prosessien kehittämisen sisäiseksi toimintamalliksi on Kemissä kaupungissa valittu jatkuva parantaminen. Jatkuvan parantamisen kautta tarkoituksena on parantaa henkilöstötuottavuutta ja työelämän laatua esihenkilötyön, toimintatapojen ja prosessien kehittämisen kautta.

Vuonna 2024 kaupungin hallinto- ja palvelutuotanto-organisaation kehittämistä jatketaan uuden kuntatyön vaatimien muutosten mukaisesti.

Taulukko 1. Henkilöstömäärä ja henkilöstökustannukset 2024-2027

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos-% 2023-2024	TS 2025 ennuste	TS 2026 ennuste	TS 2027 ennuste
Henkilöstö määrä							
Vakinaiset	1036	495	499	+0,8 %	475	465	460
Määräaikaiset	347	135	101	-25,2 %	90	85	80
Yhteensä	1383	630	600	-4,8 %	565	550	540
HTV yhteensä	1321	600	600	0 %	546	527	513
Eläkeiän saavuttaa		18	15	-16,7 %	20	26	16
Muu poistuma		48	3	-93,8 %		10	
Henkilöstökustannukset	66344	33560	33988	+ 1,3 %	34000	34500	36000

Kaupunkitasoisten kehittämistoimenpiteiden yksi tavoite on henkilöstömäärän sopeuttaminen uusiin palvelurakenteisiin. Eläköitymisen hyödyntäminen helpottaa sopeuttamista. Alimman vanhuseläkeiän saavuttaa 67 työntekijää vuosina 2024 – 2027.

Esihenkilötoiminnassa on huolehdittava siitä, että rekrytoinnissa ja tehtävien uudelleen järjestelyssä tarkistetaan tehtävän kuvaus ja henkilöstön osaamisen laaja-alaisempi käyttö. Rekrytointeja tulee tehdä monikanavaisesti hyödyntäen eri palveluntuottajien mahdollisuuksia mahdollisimman tehokkaasti. Rekrytoinnissa on lisäksi selvitettävä sisäisen siirron mahdollisuus. Henkilöstöresurssien suunnittelulla parannetaan toiminnan taloudellisuutta ja tehokkuutta. Systemaattisella työtehtävien arvioimisella, tehtävien muutoksilla ja osaamisen lisäämisellä henkilöstömäärä pystytään pitämään vakaana.

7.4. Työsuhdemuotojen periaatteet

Lähtökohtana on tarjota vakinaista työtä, jos työn tarve on pysyvää. Kokoaikaiset ja toistaiseksi

voimassa olevat eli pysyvät palvelussuhteet ovat palvelussuhdemuotojen pääsääntö.

Määräaikaisia palvelussuhteita käytetään, mikäli siihen on viranhaltijalaissa tai työsopimuslaissa määritelty perusteltu syy. Perusteltu syy tulee olla lain mukainen ja kirjattu työsopimukseen tai virkamääräykseen. Työtehtävien luonteesta ja erilaisten palveluiden lakitasoisesta järjestämistä vastuusta johtuen määräaikaista henkilöstöä joudutaan palkkaamaan sijaisiksi.

Työntekijät ja viranhaltijat voivat tehdä myös lyhennettyä työaika, mikäli työajan lyhennys on mahdollista järjestää siten, että siitä ei ole haittaa palvelutuotannon järjestämiselle tai organisaation toiminnalle. Mahdollisuudesta työajan lyhennykseen päättää kuitenkin aina viime kädessä työnantaja. Kaupunki suhtautuu myönteisesti erilaisten virka- ja työvapaiden myöntämiseen perheystävällinen kunta -ohjelman mukaisesti.

Toimialat työllistävät talousarvion puitteissa yhteistyössä kaupungin työllisyyspalvelujen kanssa kemiläisiä pitkäaikaistyöttömiä pääasiassa määräaikaisiin avustaviin tehtäviin.

7.5. Työhyvinvoinnin ja työssä jatkamisen tukeminen

Työn haitallisten kuormitustekijöiden keventäminen tukee työntekijöiden työssä jaksamista ja jatkamista. Panostamalla työhyvinvointia lisääviin toimenpiteisiin myös työn tuottavuus työnantajalle kasvaa. Erityisesti työn sisältöön ja töiden järjestelyihin sekä työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen vaikuttamalla voidaan vähentää työn haitallista psykososiaalista kuormitusta.

Perusedellytyksenä on työntekijöiden ja -hakijoiden yhdenvertainen kohtelu. Työelämässä ihmisillä tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet työhön ja toimeentuloon riippumatta heidän kansalaisuudestaan, etnisestä alkuperästään, uskonnostaan tai vakaumuksestaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan, iästään, sukupuolestaan tai siitä, onko heillä jokin vamma tai sairaus.

Työyhteisöviestinnällä ja yhteistyöllä on suuri merkitys henkilöstön työhyvinvointiin. Henkilöstö odottaa vuoropuhelua, mahdollisuutta vaikuttaa ja näkemystä tulevasta. Viestinnän avulla lisätään tietoisuutta siitä, että työntekijän valinnat ja työskentelytavat merkitsevät ja ovat osa kehittämistoimenpiteitä. Selkeä johtaminen ja töiden järjestely, oikeudenmukaiset pelisäännöt, luotettava ja avoin vuorovaikutus sekä mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön vaikuttavat positiivisesti työkykyyn ja -hyvinvointiin.

Työkykyyn vaikuttavat ennen kaikkea työntekijän omat voimavarat ja työn yhteensopivuus sekä niiden muutokset. Työkyvyn ylläpitämistä tuetaan käyttämällä johtamisessa aktiivisen tuen -toimintamallia, tarjoamalla kulttuuri- hyvinvointi- ja liikuntaetuuksia ja huomioimalla asianmukainen työpiste-ergonomia jokaisen työntekijän työpisteessä.

7.6. Osaamisen kehittäminen

Kemin kaupungilla on käytössä osaamisen kehittämisen toimintamalli ja vuosittain laadittava koulutussuunnitelma. Henkilöstön osaamisen kehittämisen toimintamalli ja koulutussuunnitelma linjaavat kaupungin osaamisen kehittämisen ja koulutuksen tavoitteita, toimenpiteitä ja käytäntöjä, joiden mukaan menetellään. Lähtökohtana ovat tehtävien edellyttämä osaaminen nyt ja tulevaisuudessa.

Vuoden 2024 aikana Kemin kaupungin henkilöstön osaamisen kehittäminen tapahtuu yhteistyössä paikallisten koulutusten järjestäjien kanssa. Kaupunki hyödyntää tietoyhteysien kautta saavutettavia oppimisympäristöjä. Vihreä Kemi ohjelman jatkuvan parantamisen toimintamallia kehitetään edelleen.

Henkilöstön osaamisen kehittämisellä pyritään mahdollistamaan kaupungin strategisten päämäärien mukaisen toiminnan toteutuminen. Ammattitaitoa ylläpitämällä varmistetaan henkilöstön osaaminen ja kyky kehittää toimintaa ja palveluita muuttuvassa toimintaympäristössä. Lähtökohtana ovat kaupungin tehtävien edellyttämä osaaminen nyt ja tulevaisuudessa.

Osaamisen kehittämisellä tarkoitetaan koulutuksen lisäksi kaikkea työssä, työyhteisössä ja työyhteisöverkostoissa tapahtuvaa oppimista ja toimintatapojen uudistamista. Kemin kaupungissa tiedon ja osaamisen vaihdolla erilaisten ihmisten, ammattiryhmien ja yksiköiden kesken yli toimialarajojen edistetään työyhteisön osaamisen kehittämistä. Työyhteisön osaamisen kehittämisessä hyödynnetään muun muassa oman henkilökunnan asiantuntijaosaamista kouluttamalla sisäisesti muuta henkilökuntaa, osallistamalla yhteisiin kehittämishankkeisiin sekä jakamalla kokemuksia ja hyviä käytäntöjä. Osaamisen ja oman työn kehittäminen kuuluu jokaisen työntekijän, työyksikön ja toimialan jokapäiväisiin tehtäviin.

7.7. Osaamisen kehittämisen strategiset painopisteet vuodelle 2024

Osaamisen kehittämisen strategiset painopisteet perustuvat Kemin kaupunkistrategian toimenpideohjelmaan, yhteisiin kehittämishankkeisiin ja organisaation uudistumiseen. Päivittäisjohtamisessa korostuu osallistava ja kannustava esihenkilötyö, jossa työssä saatu tuki ja ohjaus sekä arvostuksen saaminen ovat keskeistä. Johtajuus rakentuu esihenkilöiden ja työntekijöiden keskinäisessä päivittäisessä yhteistoiminnassa ja vuorovaikutuksessa. Kaikilla työyhteisön jäsenillä on yhteinen vastuu työyhteisön hyvinvoinnista.

Tämä merkitsee, että esihenkilöstön ja työntekijöiden tulee pystyä kuuntelemaan toisiaan ja arvostamaan erilaisia näkemyksiä. Toisen mielipiteitä kohtaan osoitetaan kiinnostusta ja arvostusta. Joustavuus kuuluu hyvään vuorovaikutukseen. Hyvä vuorovaikutus ei korosta asemaa,

eikä arvovaltaa, vaan se on tasa-arvoista toisen ihmisen ymmärtämistä ja kohtaamista.

Näin ollen kaikilta odotetaan viestintätaitoja, koska viestintätaidot ovat olennaisin osa työyhteisön toimintaa. Viestien välittäjän ja tiedottajan roolissa on muistettava oikea-aikaisuus ja kattavuus, niin että mahdollisimman moni kuulee viestin samaan aikaan. Esihenkilön vuorovaikutustaidot vaikuttavat koko työyhteisön toimintaan ja vuorovaikutuskulttuuriin.

Toimintaympäristön muutokset luovat paineita muuttaa vakiintuneita toimintamalleja, joissa on luotava täysin uusia ajattelu- ja toimintamalleja. Hyvin toimiva toimintakulttuuri ja työyhteisö kehittävät uusia toimintamalleja ja työtapoja sekä hyödyntää teknologiaa paremmin. Lisäksi työntekijöiden ammattitaidon ja osaamisen varmistaminen sekä kehittäminen ovat keskeisiä keinoja lisätä henkilöstötuottavuutta, mutta myös työntekijän työmotivaatiota ja työhyvinvointia eli työelämän laatua.

7.8. Kemin kaupungin koulutussuunnitelma

Koulutussuunnitelma kohdistuu koko henkilöstöön. Henkilöstöllä tarkoitetaan sekä vakituista henkilöstöä että määräaikaista henkilöstöä, joiden työkyky ja ammattitaito ovat myös oleellisia tekijöitä laadukkaan toiminnan kannalta.

Osaamisen kehittämisellä pyritään varmistamaan koko henkilöstön työkykyä ja työmarkkinakelpoisuutta. Työkyvyn ja työmarkkinakelpoisuuden ylläpitämisen kannalta aktiivinen varhainen tuki, ammatillinen koulutus ja työhyvinvoinnin edistäminen ovat esimerkkejä keinoista, joilla työnantaja ja työntekijät yhdessä voivat vaikuttaa työssä jaksamiseen.

Kemin kaupungin koulutussuunnitelma perustuu laaja-alaiseen osaamisen ja työkyvyn ylläpidon tavoitteeseen. Koulutussuunnitelmassa kehittämisalueet on jaoteltu seuraavasti:

Ammattitaito

- Ammatillista osaamista kehittävän ja ylläpitävän koulutuksen tulee liittyä työntekijän nykyisiin tai tuleviin työtehtäviin työnantajan palveluksessa. Ammatillista osaamista kehittäväksi ja ylläpitäväksi koulutukseksi luetaan myöskin ammattiin liittyvät lain edellyttämät koulutukset ja lailla säädetty koulutusoikeus.

Esihenkilötaidot

- Esihenkilötaitojen osaamisen kehittämisen keskeisenä ajatuksena on, että johtaminen on kokonaisvaltaista toimintaa, jossa johtaminen ja ihmisten johtaminen sekä oman johtajuuden kehittäminen muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden.

Työyhteisötaidot

- Työyhteisötaitojen koulutukset lisäävät henkilöstön kokemusta omasta mahdollisuudestaan ja vastuustaan vaikuttaa työprosesseihin, työyhteisöön ja siten parantaa yleistä työhyvinvointia.

Työkyky

- Työkyky on perustana tehokkaalle ja tuottavalle työnteolle. Työkyvyssä on kysymys ihmisen voimavarojen ja työn välisestä yhteensopivuudesta ja tasapainosta.

Työsuojelu- ja turvallisuus

- Työsuojelu- ja turvallisuuskoulutukset parantavat työturvallisuutta ja kehittävät työympäristöä.

Yhteistyö ja yhteistoiminta

- Osaamisen kehittämisen ja koulutuksen tulisi lisätä laaja-alaista poikkihallinnollista yhteistyötä yli organisaatorajojen.

Toimialakohtaiset koulutussuunnitelmat

Keskitetty koulutus, kehittämis- ja koulutussuunnitelma koko henkilöstölle

Kehittämisa-alue	Koulutus	Tavoite
Ammattitaito	Ohjelmistokoulutukset	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito
	Asianhallintajärjestelmään liittyvät ajankohtaiskoulutukset	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito
	Viestintäkoulutukset	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito
	Hankintakoulutukset	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito
	Tietosuoja- ja tietoturvakoulutukset	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito
	MS-office osaamisen lisääminen	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito
Esihenkilö- ja työyhteisötaidot	Strategia- ja päivittäisjohtamiseen liittyvät koulutukset	Tavoitteena esihenkilötaitojen kehittäminen ja verkostojen johtaminen
	Työkyky- ja työhyvinvointikoulutukset	Tavoitteena työkyvyn ja työhyvinvoinnin parantaminen
	ISO sertifikaatit	Tavoitteena luoda Kemin kaupungille kaupunkitasoinen monistettavissa oleva ympäristö-politiikka ja -ohjelma sekä saada Kemin kaupungin toimialat ja kaupungin sidosryhmät toimimaan johdon mukaisesti kestävä kehityksen ja vähähiilisuuden periaatteita noudattaen. Tavoitteena on lisätä

Kehittämialue	Koulutus	Tavoite
		kaikkien toimijoiden tietämystä ympäristöystävällisistä ja ISO 14001:2015 –ympäristöstandardin mukaisista toimintatavoista.
Työsuojelu- ja turvallisuus	<p>Tapaturmakoulutus</p> <p>Henkilöturvallisuus</p> <p>Ea-koulutukset</p>	<p>Nolla tapaturmaa toimintakulttuurin omaksuminen</p> <p>Mapa: Uhkaavien tilanteiden hallinta töissä, uhkavasta tilanteesta irrottautuminen ja rauhoittaminen</p> <p>Työturvallisuuslain edellyttämän valmiuden ylläpito</p>
Yhteistyö ja yhteistoiminta		

Keskusvirasto

Kehittämialue	Koulutus	Tavoite
Ammattitaito	<p>ISO -sertifikaatin mukainen toiminta</p> <p>Tiedonhankintalaki</p> <p>Taloushallinnon tietojärjestelmien käyttökoulutukset</p> <p>Tilastojen analysointi ja hyödyntäminen</p> <p>Virka- ja työehtosopimukset</p> <p>Ammattitaidon ylläpitämiseksi tähtäävät koulutukset</p>	<p>Lisätä henkilöstön osaamista ISO-sertifikaatin asettamien tavoitteiden mukaisesti</p> <p>Tietoturvajohdaminen</p> <p>Tehokas ja luotettava taloustiedon tuottaminen päätöksenteon ja valvonnan tueksi</p> <p>Tehokas ja luotettava tilastotiedon tuottaminen</p> <p>Ammatillisen osaamisen päivittäminen ja verkostoituminen</p> <p>Ammatillisen osaamisen päivittäminen ja vahvistaminen</p>
Työsuojelu ja turvallisuus	<p>Työyhteisön ristiriitatilanteet ja niiden sovittelu</p> <p>Työsuojelun perus- ja jatkokurssi</p> <p>Työsuojelutoimijoiden ajankohtaispäivät ja yt-toiminta</p>	<p>Työvälineitä työsuojeluun ja ristiriitatilanteisiin</p> <p>Työsuojeluvälineiden valmiuksien kehittäminen</p> <p>Yhteistyön kehittäminen ja ammattitaidon ylläpito</p>
Yhteistyö ja yhteistoiminta	Luottamusmiesten ajankohtaispäivät ja yt-toiminta	Yhteistyön kehittäminen ja ammattitaidon ylläpito

Elinvoimatoimiala

Kehittämisa-alue	Koulutus	Tavoite
Ammattitaito	Työllisyydenhoidon uudet palvelumallit	Valmiuksien ja osaamisen lisääminen ko. asiassa
	Työllisyydenhoidon yhteiskehittäminen ESR-hankkeissa	Osaamisen kehittäminen
	Työllisyyden hoidon ammatilliset koulutukset	Osaamisen päivittäminen
	Lainsäädäntöön liittyvät koulutukset	Ajantasainen tarvittava lakitietoisuus
	Ammattitaidon ylläpitämiseen tähtäävät koulutukset	Ammattitaidon osaamisen päivittäminen ja vahvistaminen
	Ohjelmistokoulutukset	Nykyisten ja tulevien suunnitteluperiaatteiden syvempi tuntemus (sustainable thinking)
	Kaupunkisuunnittelun koulutus	Ammattitaidon osaamisen päivittäminen ja vahvistaminen
Työsuojelu ja turvallisuus	Työyhteisön ristiriitatilanteet ja niiden sovittelu	Työvälineitä työsuojeluun ja ristiriitatilanteisiin
	Työsuojelun perus- ja jatkokurssi	Työsuojeluvaltuutetun valmiuksien kehittäminen
	Työsuojelutoimijoiden ajankohtaispäivät ja yt-toiminta	Yhteistyön kehittäminen ja ammattitaidon ylläpito
	EA-koulutus	Turvallisuus/perusensiavun antaminen
Yhteistyö ja yhteistoiminta	Tietoturvakoulutus	Ammattitaidon vahvistaminen
	Arkistointi	Ammattitaidon vahvistaminen
Yhteistyö ja yhteistoiminta	Luottamusmiesten ajankohtaispäivät ja yt-toiminta	Yhteistyön kehittäminen ja ammattitaidon ylläpito

Hyvinvointitoimiala

Kehittämisa-alue	Koulutus	Tavoite
Ammattitaito	Veso-päivät 3 pv Ammattitaidon ylläpitämiseen tähtäävät koulutukset Eri ammattiryhmät pedagogisessa tehtävässä Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen	Koulun/oppilaitoksen sisäinen ja kaupunkitasoinen kehittäminen; Ammatillisen osaamisen päivittäminen ja vahvistaminen Roolien ja vastuiden selkiyttäminen, kuormittavuuden ehkäisy Erityisosaamisen laajentaminen
Työsuojelu ja turvallisuus	Ensiapukoulutus Alkusammutuskoulutus Tulityökortit Järjestysmieskorttikoulutus	Ajantasaiset EA -taidot Ajantasaiset taidot Ajantasaiset taidot Ajantasaiset taidot / osaamisen kehittäminen ja ylläpito

Ympäristötoimiala

Kehittämisa-alue	Koulutus	Tavoite
Ammattitaito	Lainsäädäntöön liittyvät koulutukset (MRL, tilaajavastuu, sopimusoikeus) Ohjelmistokoulutukset Ammattitaidon ylläpitämiseen tähtäävät koulutukset Hankintoja tekevien talousosaaminen Kaupunkisuunnittelun koulutus Sähköturvallisuus- ja pätevyyspäivät Ulkoliikuntapaikkojen hoitokoulutus Jätehuoltopäivät	Ajantasainen tarvittava lakitietoisuus Ammattitaidon vahvistaminen Ammatillisen osaamisen päivittäminen ja vahvistaminen Ammattitaidon vahvistaminen Nykyisten ja tulevien suunnitteluperiaatteiden syvämpi tuntemus (sustainable thinking) Ammattitaidon ylläpito Ammattitaidon vahvistaminen Ammattitaidon vahvistaminen
Työsuojelu ja turvallisuus	EA-koulutus Tulityökoulutus Kuljettajien ammattipätevyys Työturvallisuus-koulutus Romuajoneuvokoulutus Vesityökortti	Turvallisuus/perusensiavun antaminen Turvallisuus/tulityöt Ammattitaidon vahvistaminen Turvallisuus Ammattitaidon vahvistaminen Ammattitaidon vahvistaminen /pakollinen

7.9. Seuranta

Henkilöstösuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain. Edellisen vuoden suunnitelman toteutumisen arviointi toimii pohjana uudelle suunnitelmalle. Henkilöstösuunnitelmassa toimialajohtajat arvioivat toimintaympäristön muutokset ja ennusteet sekä niiden vaikutukset palvelutuotantoon.

Kaikki rekrytoinnit käsitellään täyttölupamenettelyllä. Avoimiksi tulevat virat ja toimet edellyttävät aina esihenkilöiltä henkilöstöselvitystä, joka tulee tehdä yhteistyössä henkilöstöosaston kanssa. Esihenkilön tulee selvittää, onko vapautunut työpaikka jatkossa tarpeellinen ja tarkoituksenmukainen vai tulisiko virka tai toimi muuttaa palvelutarpeita paremmin vastaavaksi.

Toimialajohtajat ovat vastuussa rekrytoinnista ja tehtävien uudelleen järjestelyistä. Palvelutuotannon taloudellisuus ja tehokkuus sekä poikkiorganisatorinen yhteistyö on otettava huomioon. Toimialajohtajat vastaavat henkilötyövuosien määrän ja henkilöstösuunnitelman tavoitteiden toteutumisesta.

Kaupunginhallitus seuraa henkilöstömäärän, palkkasumman ja lomapalkkavelan toteumaa talousseurannan yhteydessä. Henkilöstöpalvelut seuraavat erilaisten työsuhdemuotojen käyttöä sekä virka- ja työehtosopimuksien noudattamista. Henkilöstösuunnitelma ja henkilöstösuunnitelman muutokset tarkistetaan aina yhteistoimintamenettelyssä. Ennakoimattomat toimintaympäristön muutokset voivat aiheuttaa muutoksia henkilöstösuunnitelmaan.

8. KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIALOITTAIN

8. KÄYTTÖTALOUS TOIMIALOITTAIN

KOKO KAUPUNKI

Toimintamenot

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Keskusvirasto	-9 953	-6 645	-7 016	5,6 %
Elinvoima	-8 500	-9 155	-8 363	-8,7 %
Hyvinvointi	-40 779	-40 802	-41 664	2,1 %
Ympäristö	-14 250	-13 913	-15 137	8,8 %
Koko kaupunki yhteensä	-73 482	-70 516	-72 180	2,4 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Keskusvirasto	2 596	2 259	2 692	19,2 %
Elinvoima	3 502	4 208	3 787	-10,0 %
Hyvinvointi	3 656	3 658	2 741	-25,1 %
Ympäristö	14 648	14 540	15 565	7,1 %
Koko kaupunki yhteensä	24 401	24 665	24 785	0,5 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Keskusvirasto	-7 358	-4 386	-4 324	-1,4 %
Elinvoima	-4 998	-4 947	-4 576	-7,5 %
Hyvinvointi	-37 123	-37 144	-38 923	4,8 %
Ympäristö	398	627	428	-31,7 %
Koko kaupunki yhteensä	-49 081	-45 850	-47 395	3,4 %

KESKUSVIRASTO

Toimintamenot

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Hallintopalvelut	-5967	-2962	-3071	3,7 %
Tietohallintopalvelut	-1671	-1666	-1672	0,4 %
Talousoalvelut	-774	-645	-756	17,1 %
Henkilöstöpalvelut	-1542	-1372	-1517	10,6 %
Keskusvirasto yhteensä	-9953	-6645	-7016	5,6 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Hallintopalvelut	481	441	378	-14,3 %
Tietohallintopalvelut	1689	1179	1676	42,1 %
Talousoalvelut	114	53	53	0,0 %
Henkilöstöpalvelut	312	586	586	0,0 %
Keskusvirasto yhteensä	2596	2259	2692	19,2 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Hallintopalvelut	-5486	-2520	-2693	6,9 %
Tietohallintopalvelut	18	-487	3	-100,7 %
Talousoalvelut	-659	-592	-703	18,7 %
Henkilöstöpalvelut	-1231	-786	-931	18,4 %
Keskusvirasto yhteensä	-7358	-4386	-4324	-1,4 %

ELINVOIMATOIMIALA**Toimintamenot**

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Hallinto	-131	-152	-162	6,1 %
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	-7338	-7401	-7238	-2,2 %
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	-1031	-1602	-964	-39,8 %
Elinvoima yhteensä	-8 500	-9 155	-8 363	-8,7 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Hallinto	0	0	0	0,0 %
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	1397	2079	1684	-19,0 %
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	2105	2129	2103	-1,2 %
Elinvoima yhteensä yhteensä	3 502	4 208	3 787	-10,0 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Hallinto	-130	-152	-162	6,1 %
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	-5941	-5321	-5553	4,4 %
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	1073	527	1139	116,1 %
Elinvoima yhteensä yhteensä	-4 998	-4 947	-4 576	-7,5 %

HYVINVOINTITOIMIALA

Toimintamenot

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Hallintopalvelut/hyvinvointi	-702	-800	-830	3,8 %
Lasten ja nuorten palvelut	-31029	-31752	-32732	3,1 %
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinointi	-9048	-8250	-8101	-1,8 %
Hyvinvointi yhteensä	-40779	-40802	-41664	2,1 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Hallintopalvelut/hyvinvointi	0	0	0	0,0 %
Lasten ja nuorten palvelut	2179	2300	1671	-27,3 %
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinointi	1477	1358	1069	-21,2 %
Hyvinvointi yhteensä	3656	3658	2741	-25,1 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Hallintopalvelut/hyvinvointi	-702	-800	-830	3,8 %
Lasten ja nuorten palvelut	-28850	-29452	-31061	5,5 %
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinointi	-7571	-6892	-7032	2,0 %
Hyvinvointi yhteensä	-37123	-37144	-38923	4,8 %

YMPÄRISTÖTOIMIALA

Toimintamenot

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Tekninen johto	-152	-156	-153	-2,2 %
Yleisten alueiden palvelut	-5633	-5396	-5158	-4,4 %
Kiinteistönpito	-7787	-7597	-9022	18,8 %
Viranomaistoiminta ja luvitus	-678	-765	-804	5,1 %
Ympäristö yhteensä	-14 250	-13 913	-15 137	8,8 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Tekninen johto	0	0	0	0,0 %
Yleisten alueiden palvelut	2021	1775	1648	-7,1 %
Kiinteistönpito	12371	12545	13693	9,1 %
Viranomaistoiminta ja luvitus	256	220	224	1,8 %
Ympäristö yhteensä	14 648	14 540	15 565	7,1 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	Muutos TA 2024- TA 2023
Tekninen johto	-152	-156	-153	-2,2 %
Yleisten alueiden palvelut	-3612	-3621	-3510	-3,1 %
Kiinteistönpito	4584	4949	4671	-5,6 %
Viranomaistoiminta ja luvitus	-423	-545	-580	6,5 %
Ympäristö yhteensä	398	627	428	-31,7 %

VAKINAINEN HENKILÖSTÖ

	2022	2023	2024
	TP	TA	TA
Keskusvirasto	33,0	27,0	28,0
Hallintopalvelut	13	13	13
Tietohallintopalvelut	2	2	2
Talouspalvelut	9	3	4
Henkilöstöpalvelut	9	9	9
Elinvoimatoimiala	28,0	27,0	26,0
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	16	16	16
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	12	11	10
Hyvinvointitoimiala	400,0	365,0	361,0
Hyvinvointipalvelut	8	8	8
Lasten ja nuorten palvelut	312	295	290
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinointi sekä hyvinvoinnin, terveyden ja liikunnan edistäminen	80	62	63
Ympäristötoimiala	102,0	91,0	84,0
Tekninen johto	5	1	1
Yleisten alueiden palvelut	30	30	23
Kiinteistöjen ylläpito	63	56	56
Viranomaistoiminta ja luvitus	4	4	4
Yhteensä	563,0	510,0	499,0

	2022	2023	2024
	TP	TA	TA
Keskusvirasto	33,0	27,0	28,0
Elinvoimatoimiala	28,0	27,0	26,0
Hyvinvointitoimiala	400,0	365,0	361,0
Ympäristötoimiala	102,0	91,0	84,0
Yhteensä	563,0	510,0	499,0

KESKUSVIRASTO

KESKUSVIRASTO

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Vertailu (%) 2024/2023	Vertailu (%) 2024/2022
64110000 HALLINTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	411 844	480 920	441 104	378 014	86 %	79 %
TOIMINTAKULUT	-5 956 073	-5 966 525	-2 917 576	-3 071 400	105 %	51 %
TOIMINTAKATE	-5 544 229	-5 485 606	-2 476 472	-2 693 386	109 %	49 %
64120000 TIETOHALLINTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 660 324	1 688 885	1 179 323	1 675 566	142 %	99 %
TOIMINTAKULUT	-1 608 109	-1 671 110	-1 665 967	-1 672 386	100 %	100 %
TOIMINTAKATE	52 215	17 775	-486 644	3 180	-1 %	18 %
64130000 TALOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	109 636	114 486	53 000	53 000	100 %	46 %
TOIMINTAKULUT	-784 105	-773 693	-645 287	-755 839	117 %	98 %
TOIMINTAKATE	-674 468	-659 207	-592 287	-702 839	119 %	107 %
64140000 HENKILÖSTÖPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	284 396	311 548	585 585	585 585	100 %	188 %
TOIMINTAKULUT	-1 344 588	-1 542 149	-1 371 931	-1 516 772	111 %	98 %
TOIMINTAKATE	-1 060 192	-1 230 601	-786 346	-931 187	118 %	76 %
64100000 KESKUSVIRASTO						
TOIMINTATUOTOT	2 466 201	2 595 839	2 259 012	2 692 165	119 %	104 %
TOIMINTAKULUT	-9 692 876	-9 953 477	-6 600 761	-7 016 397	106 %	70 %
TOIMINTAKATE	-7 226 675	-7 357 638	-4 341 749	-4 324 232	100 %	59 %

TALOUSARVIOESITYS 2024

<i>Toimiala</i>	Keskusvirasto
<i>Tulosalue</i>	
<i>Vastuuhenkilö</i>	Jukka Vilén

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2023	HTV-vaikutus
Valokuituverkosta luopuminen, investointimeno	100000	0
Konesalista luopuminen, investointimeno	80000	0
Taloushallinnon ohjelmistomuutos, säästövaikutus vuodesta 2025 alkaen (100000€)	0	0

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituinen henkilökunta, hlö	1 052	495	500

TALOUSSUUNNITELMAVUODET 2025-2027

Tiedossa olevat ja arvioidut toiminnalliset muutokset 2025-2027

Keskusvirasto Hallintopalvelut	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2025	x			
2026	x			
2027	x			

Keskusvirasto Tietohallintopalvelut	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2025	x			
2026	x			
2027	x			

Keskusvirasto Talouspalvelut	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2025	x			
2026	x			
2027	x			

Keskusvirasto Henkilöstöpalvelut	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2025	x			
2026	x			
2027	x			

ELINVOIMALAUTAKUNTA

ELINVOIMATOIMIALA						
	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Vertailu (%) 2024/2023	Vertailu (%) 2024/2022
64210000 HALLINTOPALVELUT ELINVOIMA						
TOIMINTATUOTOT	0	403	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-2 514	-130 648	-152 381	-161 637	106 %	124 %
TOIMINTAKATE	-2 514	-130 244	-152 381	-161 637	106 %	124 %
64220000 YRITTÄJYYDEN JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN						
TOIMINTATUOTOT	1 455 052	1 396 525	2 079 328	1 684 385	81 %	121 %
TOIMINTAKULUT	-7 835 147	-7 337 690	-7 400 701	-7 237 621	98 %	99 %
TOIMINTAKATE	-6 380 094	-5 941 165	-5 321 373	-5 553 236	104 %	93 %
64230000 MAANKÄYTTÖ, ASUMINEN JA KAUPUNKISUUNNITT						
TOIMINTATUOTOT	1 803 351	2 104 827	2 403 097	2 102 687	87 %	100 %
TOIMINTAKULUT	-1 189 554	-1 031 484	-902 075	-963 878	107 %	93 %
TOIMINTAKATE	613 797	1 073 343	1 501 022	1 138 809	76 %	106 %
64200000 ELINVOIMATOIMIALA						
TOIMINTATUOTOT	3 258 404	3 501 755	4 482 425	3 787 072	84 %	108 %
TOIMINTAKULUT	-9 027 214	-8 499 821	-8 455 157	-8 363 136	99 %	98 %
TOIMINTAKATE	-5 768 811	-4 998 067	-3 972 732	-4 576 064	115 %	92 %

TALOUSARVIOESITYS 2024

<i>Toimiala</i>	Elinvoima
<i>Tulosalue</i>	Hallinto
<i>Vastuuhenkilö</i>	Kimmo Heikka

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2023	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Elinvoimatoimialan htv yhteensä, kuntarahoitteinen	Yht. 27,5 Elinkeinopalv. 2 htv		Elinkeinopalvelut 2 htv
Elinvoimatoimialan hanke htv yhteensä, ulkop. rahoitus	Yht. 11,8 Elinkeinopalv. 5,5 htv Työllisyysp. 5,2	Elinkeinopalvelut 2,8 htv	Elinkeinopalvelut 1 htv
Äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman toteuttaminen, yhteensä	Yht. 4		3 hanketta
Ulkopuolinen hankerahoitus yhteensä	Yht. 689 795 €	Elinkeinopalvelut 318 313 € (kaupunki 73 663 €)	V. 2024 355 305 € (kaupunki 71 061 €)
Ulkopuoliset hankkeet yhteensä kpl	Työllisyys- palvelut 1, elinkeino- palvelut 2, maankäyttö/ kaavoitus 1	6 kpl	Työllisyys- palvelut 1, elinkeino- palvelut 2, maankäyttö/ kaavoitus 1

YRITTÄJYYDEN JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Vertailu (%) 2024/2023	Vertailu (%) 2024/2022
64221000 ELINKEINOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	380 506	373 348	389 650	204 000	52 %	55 %
TOIMINTAKULUT	-1 264 642	-1 102 072	-1 296 008	-1 092 564	84 %	99 %
TOIMINTAKATE	-884 136	-728 724	-906 358	-888 564	98 %	122 %
64222000 KIVALO-OPISTO						
TOIMINTATUOTOT	501 028	540 730	613 400	564 827	92 %	104 %
TOIMINTAKULUT	-1 646 435	-1 739 137	-1 777 039	-1 935 796	109 %	111 %
TOIMINTAKATE	-1 145 407	-1 198 407	-1 163 639	-1 370 969	118 %	114 %
64223000 TYÖLLISYSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	573 518	482 447	540 278	349 236	65 %	72 %
TOIMINTAKULUT	-4 924 069	-4 496 481	-3 870 150	-3 680 676	95 %	82 %
TOIMINTAKATE	-4 350 551	-4 014 034	-3 329 872	-3 331 440	100 %	83 %
64224000 PAKOLAISTYÖ						
TOIMINTATUOTOT	0	0	536 000	566 322	106 %	0 %
TOIMINTAKULUT	0	0	-457 504	-528 586	116 %	0 %
TOIMINTAKATE	0	0	78 496	37 736	48 %	0 %
64220000 YRITTÄJYYDEN JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN						
TOIMINTATUOTOT	1 455 052	1 396 525	2 079 328	1 684 385	81 %	121 %
TOIMINTAKULUT	-7 835 147	-7 337 690	-7 400 701	-7 237 621	98 %	99 %
TOIMINTAKATE	-6 380 094	-5 941 165	-5 321 373	-5 553 236	104 %	93 %

TALOUSARVIOESITYS 2024

<i>Toimiala</i>	Elinvoima
<i>Tulosalue</i>	Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen
<i>Vastuhenkilö</i>	Riitta Hakala, Hanna Alila ja Päivi Remes

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2023	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Yritysneuvonnassa neuvotut yritykset (elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut ja Kemin Digipolis Oy)	Pointissa yrityskäynnit/kontaktointit yhteensä 139 eri yritystä (sis. Yhteiset yrityskäynnit/kontaktointit työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut, TE-toimisto). Lisäksi elinkeinopalveluissa (hankkeet, muu toiminta) 50 kpl, Digipoliksessa 165 kpl.	120	120
Opiskelijoiden kesätyöllistäminen	Yht. 177 73 hallintokunnissa, 37 II asteen opiskelijalle, 67 peruskoulun päättäneelle	95	75
Velvoitetyöllistetyt	21	20	20

MAANKÄYTTÖ, ASUMINEN JA KAUPUNKISUUNNITT

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Vertailu (%) 2024/2023	Vertailu (%) 2024/2022
64231000 KAAVOITUS JA SUUNNITTELU						
TOIMINTATUOTOT	10 616	15 142	9 000	9 000	100 %	59 %
TOIMINTAKULUT	-407 864	-393 636	-317 267	-368 850	116 %	94 %
TOIMINTAKATE	-397 248	-378 494	-308 267	-359 850	117 %	95 %
64232000 MAANKÄYTTÖ						
TOIMINTATUOTOT	1 792 735	2 089 685	2 394 097	2 093 687	87 %	100 %
TOIMINTAKULUT	-781 690	-637 848	-584 808	-595 028	102 %	93 %
TOIMINTAKATE	1 011 045	1 451 837	1 809 289	1 498 659	83 %	103 %
64230000 MAANKÄYTTÖ, ASUMINEN JA KAUPUNKISUUNNITT						
TOIMINTATUOTOT	1 803 351	2 104 827	2 403 097	2 102 687	87 %	100 %
TOIMINTAKULUT	-1 189 554	-1 031 484	-902 075	-963 878	107 %	93 %
TOIMINTAKATE	613 797	1 073 343	1 501 022	1 138 809	76 %	106 %

TALOUSARVIOESITYS 2024

<i>Toimiala</i>	Elinvoima
<i>Tulosalue</i>	Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu
<i>Vastuhenkilö</i>	Paulus Rantajärvi

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2023	HTV-vaikutus
Ei muutoksia		

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Asemakaavat ja kaavamuutokset kpl	2	5	4
Uudet maanvuokrasopimukset	10	10	10

TALOUSSUUNNITELMAVUODET 2025-2027

Tiedossa olevat ja arvioidut toiminnalliset muutokset 2025-2027

Elinvoima Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2025		TE-uudistus, yhteisvastuualue, jossa Tornio vastuukunta		
2026				
2027				

Elinvoima Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunn.	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2025	X			
2026		Kiinteistörekisterinpidosta luopuminen		
2027	X			

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

**MUSIIKKITOIMEN
YHTEISLAUTAKUNTA**

HYVINVOINTITOIMIALA

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Vertailu (%) 2024/2023	Vertailu (%) 2024/2022
64310000 HALLINTOPALVELUT HYVINVOINTI						
TOIMINTATUOTOT	12 645	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-359 621	-701 835	-840 793	-830 174	99 %	118 %
TOIMINTAKATE	-346 975	-701 835	-840 793	-830 174	99 %	118 %
64320000 LASTEN JA NUORTEN PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	2 452 879	2 178 765	2 135 192	1 671 276	78 %	77 %
TOIMINTAKULUT	-30 741 640	-31 029 210	-30 452 272	-32 732 340	107 %	105 %
TOIMINTAKATE	-28 288 762	-28 850 446	-28 317 080	-31 061 064	110 %	108 %
64330000 VAPAA-AIKAPALV. KEHITT. JA KOORDINOINTI						
TOIMINTATUOTOT	1 578 575	1 476 830	1 357 808	1 069 408	79 %	72 %
TOIMINTAKULUT	-9 572 829	-9 047 699	-8 104 440	-8 101 195	100 %	90 %
TOIMINTAKATE	-7 994 254	-7 570 869	-6 746 632	-7 031 787	104 %	93 %
64300000 HYVINVOINTITOIMIALA						
TOIMINTATUOTOT	4 044 099	3 655 594	3 493 000	2 740 684	78 %	75 %
TOIMINTAKULUT	-40 674 090	-40 778 744	-39 397 505	-41 663 709	106 %	102 %
TOIMINTAKATE	-36 629 991	-37 123 149	-35 904 505	-38 923 025	108 %	105 %

TALOUSARVIOESITYS 2024

<i>Toimiala</i>	Hyvinvointi
<i>Tulosalue</i>	Hallinto
<i>Vastuhenkilö</i>	Kaisa Rauvala

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2023	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Lautakunnan kokousten lkm	12	10	11

LASTEN JA NUORTEN PALVELUT

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Vertailu (%) 2024/2023	Vertailu (%) 2024/2022
64321000 PERUSOPETUS/ PERUSKOULUT						
TOIMINTATUOTOT	1 057 659	801 534	975 394	825 080	85 %	103 %
TOIMINTAKULUT	-17 858 951	-17 696 782	-17 799 816	-19 464 736	109 %	110 %
TOIMINTAKATE	-16 801 292	-16 895 248	-16 824 422	-18 639 656	111 %	110 %
64322000 KEMIN LYSEON LUKIO						
TOIMINTATUOTOT	140 437	137 349	149 706	149 706	100 %	109 %
TOIMINTAKULUT	-2 533 228	-2 343 377	-2 354 751	-2 530 249	107 %	108 %
TOIMINTAKATE	-2 392 790	-2 206 028	-2 205 045	-2 380 543	108 %	108 %
64323000 VARHAISKASVATUS						
TOIMINTATUOTOT	1 254 782	1 239 881	1 010 092	696 490	69 %	56 %
TOIMINTAKULUT	-10 349 462	-10 989 050	-10 297 704	-10 737 355	104 %	98 %
TOIMINTAKATE	-9 094 679	-9 749 169	-9 287 612	-10 040 865	108 %	103 %
64320000 LASTEN JA NUORTEN PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	2 452 879	2 178 765	2 135 192	1 671 276	78 %	77 %
TOIMINTAKULUT	-30 741 640	-31 029 210	-30 452 272	-32 732 340	107 %	105 %
TOIMINTAKATE	-28 288 762	-28 850 446	-28 317 080	-31 061 064	110 %	108 %

TALOUSARVIOESITYS 2024

<i>Toimiala</i>	Hyvinvointi
<i>Tulosalue</i>	Lasten ja nuorten palvelut
<i>Vastuhenkilö</i>	Piia Hulkkonen ja Johanna Maunu

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2023	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Lapset/oppilaat, yhteensä 20.9.	2928	2813	2803
varhaiskasvatus	596	545	535
esiopetus	164	170	165
perusopetus	1921	1853	1850
lukio	247	245	253
Asiakastyytyväisyyskysely	1	2	1

VAPAA-AIKAPALV. KEHITT. JA KOORDINOINTI

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Vertailu (%) 2024/2023	Vertailu (%) 2024/2022
64331000 KULTTUURIPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	46 474	50 227	42 158	22 158	53 %	44 %
TOIMINTAKULUT	-582 606	-568 932	-600 437	-523 070	87 %	92 %
TOIMINTAKATE	-536 132	-518 705	-558 279	-500 912	90 %	97 %
64332000 MUSEOTOIMI						
TOIMINTATUOTOT	90 530	39 113	47 300	47 300	100 %	121 %
TOIMINTAKULUT	-911 838	-838 724	-761 423	-850 452	112 %	101 %
TOIMINTAKATE	-821 308	-799 611	-714 123	-803 152	112 %	100 %
64333000 KIRJASTOTOIMI						
TOIMINTATUOTOT	103 232	46 025	49 450	49 450	100 %	107 %
TOIMINTAKULUT	-1 245 247	-1 102 938	-1 077 723	-1 086 860	101 %	99 %
TOIMINTAKATE	-1 142 015	-1 056 913	-1 028 273	-1 037 410	101 %	98 %
64334000 TEATTERITOIMINTA						
TOIMINTATUOTOT	200 135	124 610	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-1 618 018	-1 547 916	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKATE	-1 417 883	-1 423 305	0	0	0 %	0 %
64335000 NUORISOTOIMINTA						
TOIMINTATUOTOT	94 524	65 358	66 000	66 000	100 %	101 %
TOIMINTAKULUT	-634 788	-662 130	-699 920	-744 285	106 %	112 %
TOIMINTAKATE	-540 265	-596 772	-633 920	-678 285	107 %	114 %
64336000 MUSIIKKITOIMI						
TOIMINTATUOTOT	667 216	598 590	586 200	430 000	73 %	72 %
TOIMINTAKULUT	-1 997 785	-1 736 885	-1 803 954	-1 687 853	94 %	97 %
TOIMINTAKATE	-1 330 568	-1 138 295	-1 217 754	-1 257 853	103 %	111 %

VAPAA-AIKAPALV. KEHITT. JA KOORDINOINTI

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Vertailu (%) 2024/2023	Vertailu (%) 2024/2022
64337000 HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA LIIKUNN.EDIST						
TOIMINTATUOTOT	376 464	552 907	566 700	454 500	80 %	82 %
TOIMINTAKULUT	-2 582 546	-2 590 175	-3 160 983	-3 208 675	102 %	124 %
TOIMINTAKATE	-2 206 082	-2 037 268	-2 594 283	-2 754 175	106 %	135 %
64330000 VAPAA-AIKAPALV. KEHITT. JA KOORDINOINTI						
TOIMINTATUOTOT	1 578 575	1 476 830	1 357 808	1 069 408	79 %	72 %
TOIMINTAKULUT	-9 572 829	-9 047 699	-8 104 440	-8 101 195	100 %	90 %
TOIMINTAKATE	-7 994 254	-7 570 869	-6 746 632	-7 031 787	104 %	93 %

TALOUSARVIOESITYS 2024

<i>Toimiala</i>	Hyvinvointi
<i>Tulosalue</i>	Vapaa-aikapalveluiden kehittäminen ja koordinointi
<i>Vastuhenkilö</i>	Marke Rautiala

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2023	HTV-vaikutus
Uuden liikuntahallin käyttöönotto, väistötiloista luopuminen		
Harrastekoordinaattorin tehtäväkokonaisuus	45 000	+1

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2022	TA 2023	TA 2024
<u>Kävijöiden lukumäärä</u>			
Museotoimi	28 565	20 000	25 000
Kirjastotoimi	128 478	160 000	140 000
Teatteritoiminta	3 216	-	-
Nuorisotoiminta	14 110	18 000	18 000
Musiikkitoimi	24 521	30 000	25 000
Kulttuuripalvelut	43 344	45 000	45 000
Hyvinvoinnin, terveyden ja liikunnan edistäminen	376 033	330 000	330 000
Asiakastytyväisyyskysely	7 kpl	7	7

TALOUSSUUNNITELMAVUODET 2025-2027

Tiedossa olevat ja arvioidut toiminnalliset muutokset 2025-2027

Hyvinvointi Hallinto	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2025	x			
2026	x			
2027	x			

Hyvinvointi Lasten ja nuorten palvelut	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2025		Yhden yläkoulun rakennustyöt aloitetaan keskeisellä kaupunkialueella.		
2026		Yläkoulu otetaan käyttöön keskeisellä kaupunkialueella Palveluverkkopäätöksen mukaiset toimenpiteet etenevät vaiheittain		
2027		Palveluverkko etenee vaiheittain		

Hyvinvointi Vapaa-aikapalv. Kehittäminen ja koordinointi	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2025		Uimahallin remontti/uudisrakentaminen aloitetaan		
2026				
2027				

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

YMPÄRISTÖTOIMIALA

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Vertailu (%) 2024/2023	Vertailu (%) 2024/2022
64510000 TEKNINEN JOHTO						
TOIMINTATUOTOT	0	-31	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-170 729	-151 770	-156 236	-152 849	98 %	101 %
TOIMINTAKATE	-170 729	-151 801	-156 236	-152 849	98 %	101 %
64520000 YLEISTEN ALUEIDEN PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	2 007 259	2 021 235	1 774 500	1 648 420	93 %	82 %
- josta valmistus omaan käyttöön	61 976	60 717	100 000	70 000	70 %	115 %
TOIMINTAKULUT	-5 340 067	-5 633 178	-5 195 777	-5 158 366	99 %	92 %
TOIMINTAKATE	-3 332 808	-3 611 943	-3 421 277	-3 509 946	103 %	97 %
64530000 KIINTEISTÖNPITO						
TOIMINTATUOTOT	12 514 984	12 370 884	12 545 462	13 692 818	109 %	111 %
TOIMINTAKULUT	-8 035 326	-7 786 590	-7 596 738	-9 022 143	119 %	116 %
TOIMINTAKATE	4 479 659	4 584 294	4 948 724	4 670 675	94 %	102 %
64540000 VIRANOMAISTOIMINTA JA LUVITUS						
TOIMINTATUOTOT	658 957	255 657	220 000	224 000	102 %	88 %
- josta valmistus omaan käyttöön	834	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-752 920	-678 195	-764 651	-803 795	105 %	119 %
TOIMINTAKATE	-93 962	-422 538	-544 651	-579 795	106 %	137 %
64550000 AUTO- JA KONEVÄLITYS						
TOIMINTATUOTOT	272 037	251 402	0	0	0 %	0 %
- josta valmistus omaan käyttöön	211 625	164 291	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-272 387	-250 023	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKATE	-350	1 378	0	0	0 %	0 %
64500000 YMPÄRISTÖTOIMIALA						
TOIMINTATUOTOT	15 453 237	14 899 147	14 539 962	15 565 238	107 %	104 %
- josta valmistus omaan käyttöön	274 436	225 007	100 000	70 000	70 %	31 %
TOIMINTAKULUT	-14 571 429	-14 499 757	-13 713 401	-15 137 152	110 %	104 %
TOIMINTAKATE	881 809	399 390	826 561	428 086	52 %	107 %

TALOUSARVIOESITYS 2024

<i>Toimiala</i>	Ympäristö
<i>Tulosalue</i>	Tekninen johto
<i>Vastuhenkilö</i>	Mika Grönvall

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2023	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Kokoukset kpl	12	11	11

YLEISTEN ALUEIDEN PALVELUT

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Vertailu (%) 2024/2023	Vertailu (%) 2024/2022
64521000 JOUKKOLIIKENNE						
TOIMINTATUOTOT	123 362	239 433	110 000	130 000	118 %	54 %
TOIMINTAKULUT	-331 998	-315 776	-314 000	-325 000	104 %	103 %
TOIMINTAKATE	-208 636	-76 343	-204 000	-195 000	96 %	255 %
64522000 ULKOLIIKUNTAPAIKAT JA VENESATAMAT						
TOIMINTATUOTOT	100 123	98 608	93 900	93 400	99 %	95 %
TOIMINTAKULUT	-882 497	-994 537	-897 833	-961 616	107 %	97 %
TOIMINTAKATE	-782 374	-895 930	-803 933	-868 216	108 %	97 %
64523000 RAKENNUUTTAMINEN JA SUUNNITTELU						
TOIMINTATUOTOT	11 263	20 231	10 000	10 000	100 %	49 %
TOIMINTAKULUT	-222 600	-312 424	-338 494	-350 377	104 %	112 %
TOIMINTAKATE	-211 337	-292 193	-328 494	-340 377	104 %	116 %
64524000 LIIKENNEVERKKOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	45 920	36 501	91 800	91 800	100 %	251 %
TOIMINTAKULUT	-1 934 968	-2 076 174	-1 871 249	-2 037 820	109 %	98 %
TOIMINTAKATE	-1 889 048	-2 039 672	-1 779 449	-1 946 020	109 %	95 %
64525000 KONEKESKUS						
TOIMINTATUOTOT	838 763	867 470	704 800	562 720	80 %	65 %
- josta valmistus omaan käyttöön	61 863	60 717	100 000	70 000	70 %	115 %
TOIMINTAKULUT	-1 031 766	-964 365	-927 661	-631 830	68 %	66 %
TOIMINTAKATE	-193 003	-96 895	-222 861	-69 110	31 %	71 %
64526000 VIHERALUEPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	473 891	342 051	354 000	350 500	99 %	102 %
TOIMINTAKULUT	-846 822	-829 031	-683 174	-709 551	104 %	86 %
TOIMINTAKATE	-372 931	-486 980	-329 174	-359 051	109 %	74 %

YLEISTEN ALUEIDEN PALVELUT

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Vertailu (%) 2024/2023	Vertailu (%) 2024/2022
64527000 HULEVESI						
TOIMINTATUOTOT	413 936	416 941	410 000	410 000	100 %	98 %
- josta valmistus omaan käyttöön	113	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-89 415	-140 871	-163 366	-142 173	87 %	101 %
TOIMINTAKATE	324 521	276 070	246 634	267 827	109 %	97 %
64520000 YLEISTEN ALUEIDEN PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	2 007 259	2 021 235	1 774 500	1 648 420	93 %	82 %
- josta valmistus omaan käyttöön	61 976	60 717	100 000	70 000	70 %	115 %
TOIMINTAKULUT	-5 340 067	-5 633 178	-5 195 777	-5 158 366	99 %	92 %
TOIMINTAKATE	-3 332 808	-3 611 943	-3 421 277	-3 509 946	103 %	97 %

TALOUSARVIOESITYS 2024

<i>Toimiala</i>	Ympäristö
<i>Tulosalue</i>	Yleisten alueiden palvelut
<i>Vastuhenkilö</i>	Mika Grönvall

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2023	HTV-vaikutus
Korjaamotoiminta lakkaa 1.1.2024	- 80 000	- 3 htv

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Venepaikkojen määrä (kpl)	592	591	591
Talvikunnossapito (m2)	1 665 558	1 665 558	1665558
Raskas kalusto (kpl)	18	18	16
Raskas kalusto käyttötunnit (h)	8 557	9 300	8500
Puistot (m2)	800 000	800 000	80000
Leikkipaikat (m2)	61 000	57 000	57000

KIINTEISTÖNPITO

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Vertailu (%) 2024/2023	Vertailu (%) 2024/2022
64531000 HALLINTO JA RAKENNUUTTAMINEN						
TOIMINTATUOTOT	10 479 172	10 398 909	10 935 751	12 220 340	112 %	118 %
TOIMINTAKULUT	-1 478 500	-1 244 873	-988 556	-2 221 662	225 %	178 %
TOIMINTAKATE	9 000 673	9 154 035	9 947 195	9 998 678	101 %	109 %
64532000 KIINTEISTÖJEN YLLÄPITO JA KORJAUS						
TOIMINTATUOTOT	161 923	97 875	63 500	40 367	64 %	41 %
TOIMINTAKULUT	-4 681 373	-4 600 720	-5 006 626	-5 377 738	107 %	117 %
TOIMINTAKATE	-4 519 451	-4 502 845	-4 943 126	-5 337 371	108 %	119 %
64533000 SIIVOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 873 889	1 874 100	1 546 211	1 432 111	93 %	76 %
TOIMINTAKULUT	-1 875 452	-1 940 997	-1 601 556	-1 422 743	89 %	73 %
TOIMINTAKATE	-1 563	-66 896	-55 345	9 368	-17 %	-14 %
64530000 KIINTEISTÖNPITO						
TOIMINTATUOTOT	12 514 984	12 370 884	12 545 462	13 692 818	109 %	111 %
TOIMINTAKULUT	-8 035 326	-7 786 590	-7 596 738	-9 022 143	119 %	116 %
TOIMINTAKATE	4 479 659	4 584 294	4 948 724	4 670 675	94 %	102 %

TALOUSARVIOESITYS 2024

<i>Toimiala</i>	Ympäristö
<i>Tulosalue</i>	Kiinteistöjen ylläpito
<i>Vastuuhenkilö</i>	Kaisa-Mari Immonen

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2023	HTV-vaikutus
Kirjattu kerrosalat, jotka siirtyivät tilapalvelun hallintaan muilta hallintokunnilta 2023 alussa	Menot +350 000 €	
Monitoimihalli otetaan käyttöön 5393 krs-m2		

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Kerrosala k-m2	87 759	88 076	100743
Siivousala sm2	78 364	66 083	58484

TALOUSARVIOESITYS 2024

<i>Toimiala</i>	Ympäristö
<i>Tulosalue</i>	Viranomaistoiminta ja luvitus
<i>Vastuuhenkilö</i>	Risto Pöykiö

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2023	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Lupapäätökset	200	200	200
Vuokra-asuntojen määrä	32	32	30

TALOUSSUUNNITELMAVUODET 2025-2027

Tiedossa olevat ja arvioidut toiminnalliset muutokset 2025-2027

Ympäristö Hallinto	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2025	x			
2026	x			
2027	x			

Ympäristö Yleisten alueiden palvelut	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2025	x			
2026	x			
2027	x			

Ympäristö Kiinteistöjen ylläpito	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2025	x			
2026		Todennäköisesti osa Laphan 3+1 vuokraamista rakennuksista jää tyhjilleen		-150 000 €
2027	x			

Ympäristö Viranomaistiominta ja luvitus	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2025	X			
2026	X			
2027	X			

9. INVESTOINNIT

INVESTOINNIT

9. INVESTOINNIT

Inv:n laatu	Luvut 1000 eurona Kohteen nimi	Menot				Tulot				Netto			
		2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
1	Aineeton käyttöomaisuus yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Elinvoima / Maan osto	200	200	200	200	0	0	0	0	200	200	200	200
2	Elinvoima/ Kaidin tontti	1150	0	0	0	0	0	0	0	1150	0	0	0
2	Kiinteä omaisuus yhteensä	1350	200	200	200	0	0	0	0	1350	200	200	200
3.a	Talonrakennus, uudisrakennus yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.b	Hyvinvointi/Yläkoulun hankesunnittelu	100	0	0	0	0	0	0	0	100	0	0	0
3.b	Hyvinvointi/Kulttuurikeskuksen iso auditorio	25	0	0	0	0	0	0	0	25	0	0	0
3.b	Ympäristö/Tilapalvelu/Energiansäästö-investoinnit ja järjestelmien uusiminen	50	50	50	50	0	0	0	0	50	50	50	50
3.b	Ympäristö/Tilapalvelu/Uimahallin hanke- ja toteutussunnittelu	450	0	0	0	0	0	0	0	450	0	0	0
3.b	Ympäristö/Tilapalvelu/Melissan hanke- ja peruskorjaussunnittelu ja toteutus	100	800	800	0	0	0	0	0	100	800	800	0
3.b	Ympäristö/Tilapalvelu/Syväkankaan koulun hissien uusiminen	90	0	0	0	0	0	0	0	90	0	0	0
3.b	Ympäristö/Tilapalvelu/Perusparannuskohteet	600	600	600	600	0	0	0	0	600	600	600	600
3.b	Talonrakennus, peruskorjaus yhteensä	1415	1450	1450	650	0	0	0	0	1415	1450	1450	650
4	Keskusvirasto/Tietohallinto/ verkot, konesali, digitalisaatio	320	0	0	0	0	0	0	0	320	0	0	0
4	Keskusvirasto/Talouspalvelut/Taloushallinnon ohjelmistot	200	0	0	0	0	0	0	0	200	0	0	0
4	Keskusvirasto / Kaupunkikuvalliset kohteet	200	0	0	0	0	0	0	0	200	0	0	0
4	Ympäristö/Kiinteistönpito/Julkisten rakennusten piha- ja ulkoalueiden perusparannus	80	100	100	100	9	0	0	0	71	100	100	100
4	Ympäristö/Tilapalvelu/Kulunvalvontaohjelmisto	100	0	0	0	0	0	0	0	100	0	0	0
4	Ympäristö/Tilapalvelu/Kiinteistönhallinnan ohjelmisto	13	0	0	0	0	0	0	0	13	0	0	0
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Karihaaranväylän risteysilta	130	2500	1600	0	0	0	0	0	130	2500	1600	0
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Kävelykatu	500	0	0	0	0	0	0	0	500	0	0	0
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Mansikkankatu	50	0	0	0	0	0	0	0	50	0	0	0
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Kalasataman laiturit	100	100	0	0	0	0	0	0	100	100	0	0
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Rautatieaseman edusta	50	200	0	0	0	0	0	0	50	200	0	0
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Hulevesi	800	800	800	800	0	0	0	0	800	800	800	800
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Katujen asfalttipintojen perusparannus	500	500	500	500	0	0	0	0	500	500	500	500
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Satamakangas	70	455	300	0	0	0	0	0	70	455	300	0
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Kemintulli	220	0	0	0	0	0	0	0	220	0	0	0
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Sauvoosaarenkatu (väli Urheilukatu-Sankarikatu)	50	100	100	0	0	0	0	0	50	100	100	0
4	Ympäristö / Yleiset alueet	1800	1800	1800	1800	0	0	0	0	1800	1800	1800	1800
4	Julkinen käyttöomaisuus yhteensä	5183	6555	5200	3200	9	0	0	0	5174	6555	5200	3200
5	Hyvinvointi/Vapaa-aika/Liikuntahallin ensikertainen varustelu	50	0	0	0	0	0	0	0	50	0	0	0
5	Hyvinvointi/Vitriinit lumilinnaan jalokivigallerian esineille	20	0	0	0	0	0	0	0	20	0	0	0
5	Irtain omaisuus yhteensä	70	0	0	0	0	0	0	0	70	0	0	0
1-5	YHTEENSÄ	8018	8205	6850	4050	9	0	0	0	8009	8205	6850	4050

10. RISKIENHALLINTA

10. RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnalla tarkoitetaan menettelytapoja, joilla tunnistetaan ja arvioidaan toimintaan kohdistuvia riskejä ja määritellään toimenpiteitä riskien vähentämiseksi. Tavoitteena on, että kaupungin ja konsernin toiminta voi jatkua keskeytyksettä, tehokkaasti, laadukkaasti ja asetetut tavoitteet saavuttaen. Riskienhallinnan tehostamiseksi kaupunki on hankkinut kaupungin ja konserniyhtiöiden käyttöön riskienhallintajärjestelmän. Kaupungin toimien osalta järjestelmä sisältää myös työsuojelun ja ympäristöpoikkeamien ilmoitusjärjestelmät. Järjestelmä mahdollistaa riskienhallinnan ja riskiympäristön päivittäisen seurannan. Riskienhallinnan osaaminen on mahdollistanut myös nopean reagoinnin tunnistamattomien riskien hallitsemiseksi. Tunnistamattomia riskejä, joihin kaupunki on pystynyt vastaamaan ovat pandemia ja Ukrainan sodan aiheuttamat moninaiset vaikutukset.

Vahinkoriskit liittyvät mm. omaisuuteen, keskeytyksiin, vastuisiin ja onnettomuuksiin. Vahinkoriskeihin on varauduttu vakuutuksilla. Vakuutusasioissa käytetään myös vakuutusmeklaripalveluita osana riskienhallintaa. Työtapaturmia ehkäistään työpaikkakohtaisilla työn vaarojen selvityksillä, arvioinneilla ja työterveyshuollon työpaikkaselvityksillä ja riskienhallintajärjestelmän mahdollistamilla toiminnoilla.

Yleisiä riskejä palvelutuotannolle aiheuttavat väestön väheneminen, ikääntyminen ja palvelutuotannossa käytettävän rakennuskannan korjausvelan kasvu. Kemian osalta väestön väheneminen on viime vuosina ollut erityisen voimakasta. Jatkossa palvelut vähenevälle väestölle on tuotettava entistä tehokkaammin huomioiden kaupungin tiukka taloustilanne. Kaupunki on käynyt YT-neuvotteluprosessin sopeuttaakseen toimintaansa muuttuneeseen toimintaympäristöön. Osa henkilöstövähennyksistä toteutuu vuoden 2024 aikana. Varhaiskasvatuksen ja koulupuolen palveluverkon tiivistäminen aloitetaan suunnitelmavuosin 2025–2026 aikana.

Hallinnon riskit liittyvät hyvään hallintotapaan ja vastuisiin. Hyvän hallintotavan varmistamisen haasteena on saada ohjeet jalkautettua koko organisaatiossa. Ohjeiden ja uudistusten jalkauttaminen vaatii jatkuvaa sisäisen valvonnan kehittämistä ja varmistamista. Vähentyneen henkilöstömäärän myötä kaupungin organisaatiossa on kuitenkin varmistettava riittävä tehtävien eriyttäminen. Erityisesti hankintoihin, kilpailuttamiseen ja palveluiden ostoihin liittyy osaamisriskejä. Henkilöstöressurssien tulee riittää myös jälkikäteen tehtävään sopimusvalvontaan ja tarvittaessa reklamointiin.

Tietohallintopalveluiden luotettavuuden sekä tietojen ja infrastruktuurin turvaaminen ja suojaaminen ovat tietosuojaja- ja ICT-riskejä. Sähköisten järjestelmien haavoittuvuus mm. verkkoviat

ja tietojärjestelmäviat ovat aiheuttaneet riskitilanteita. Myös kyberhyökkäykset ovat mahdollisia. ICT-riskien pienentämiseksi ja ICT-palvelutuotannon varmistamiseksi kaupungin oma tietohallintopalvelu on ulkoistettu Kuntien Tieralle. Organisaation tietosuojaosaaminen on tärkeä riskienhallinnan keino. Tietosuojaosaamista ylläpidetään kouluttamalla henkilökuntaa vuosittain.

Konserniriskien pienentämiseksi kaupunki on huomionnut konserniyhtiöiden mahdollisuudet talouden tasapainottamisessa ja konsernin osalta edetään kokonaistuottavuuden nostamiseksi.

Kuntatalouden riskit liittyvät taloustilanteeseen ja sen kehittymiseen. Hyvinvointialueuudistuksen jälkeinen uusi taloustasapaino ei ole vielä selvillä. Valtio uudistaa sekä verotusjärjestelmää että valtionosuusjärjestelmää. Kunnat ja kaupungit eivät juuri voi vaikuttaa näihin muutoksiin. Tulorahoituksen riittämättömyys ja yhä kasvavat investointitarpeet tekevät kaupungin taloudesta haastavan myös tulevana vuosina. Konsernirakenneselvityksen myötä omistajaohjaus on nousemassa entistä merkittävämmäksi riskienhallinnan keinoksi.

Rahoitusriskit voidaan jakaa likviditeetti-, luotto- ja markkinariskeihin. Lyhytaikaisen rahoituksen turvaamiseksi on solmittu kuntatodistusohjelmat viiden pankin kanssa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa käytetään investointien rahoittamiseen. Lisäksi riskejä pyritään minimoimaan mm. lainaajan pituuden, lyhennystavan, koron (vaihtuva ja kiinteäkorkoiset, suojaukset), rahoittajan ja nostoajankohdan mukaan. Rahoitusriskin pienentämiseksi tulisi tarkastella myös kaupungin riskinsietokykyä suhteessa lainamäärään. Leasingrahoitusta käytetään lähinnä autojen ja toimistokoneiden hankinnassa. Leasingrahoitusta voidaan käyttää myös investointien rahoituksessa. Pitkät rakennusten leasing-sopimukset on suojattava korkojen nousun varalle.

Kaupungin takausvastuut ovat merkittävä luottoriski. Tytäryhteisöille myönnettyjä takauksia on noin 54,1 miljoonaa euroa, osakkuusyhtiöille noin 1,5 miljoonaa euroa ja muille noin 1,2 miljoonaa euroa eli yhteensä takauksia on 54,1 miljoonaa euroa. Ulkopuolisille annettuja takausvastuita tulee välttää. Kuntien takauskeskuksen kautta tuleva takausvastuu 151,28 miljoonaa euroa on myös otettava huomioon. Tytäryhteisöille myönnettyt luotot ovat myös osa luottoriskiä, varsinkin jos luoton saajan toiminta on tappiollista. Pääomalainoissa riski liittyy konkurssiin, jolloin pääomalainan antajan tilanne on huono. Kaupungilla on antolainoja noin 19,2 miljoonaa euroa.

Ympäristöriskit liittyvät laitosten teknisiin häiriöihin (esim. juomaveden laadun turvaaminen) ja pitkäaikaisen teolliseen toiminnan aiheuttamiin ympäristöriskeihin. Huomioon otettava riski on myös sään ääri-ilmiöiden ennustettu lisääntyminen. Uudessa riskienhallintajärjestelmässä on ympäristöpoikkeamien ilmoitusmahdollisuus, jonka myötä myös kuntalaiset osallistetaan ympäristöriskien hallintaan.

11. OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

11. OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

Omistajapolitiikka on johtamisen väline, joka tukee strategian toteutumista. Kaupunkistrategian kehittämistavoitteet ovat omistajapolitiikan lähtökohtana. Omistajaohjaus on johdonmukaista ja mahdollisimman avointa. Kaupungin pääomien aktiivinen ja monimuotoinen käyttö on nähtävä mahdollisuutena strategian toteuttamisessa. Kemin kaupunki on aktiivinen omistaja ja edellyttää yhtiöiltään aktiivista kehittymistä, tuloksellisuutta, vastuullisuutta ja konsernin kokonaisedun huomioimista päätöksenteossa.

Omistajapolitiikka tukee palvelutuotannon lisäksi myös harjoitettavaa elinkeinopolitiikkaa. Aktiivinen ja tehokas omistajapolitiikka edellyttää sitä, että kaupunki on määritellyt, mitä tavoitteita kukin omistus palvelee sekä kuinka tehokkaasti ja taloudellisesti omistusta käytetään ja kuinka hyvin omaisuuden arvo kyetään säilyttämään sekä tuottamaan lisäarvoa kaupunkikonsernille. Yhtiöiden omistus ei ole itseisarvo ja yhtiöistä irtautumista arvioidaan valtuustokausittain

Kemin kaupungin omistajapolitiikka sisältää periaatteet, joiden mukaan kaupunki ratkaisee

- omistamansa kiinteän tai irtaimen omaisuuden määrän ja laadun,
- omistuksen hoidon ja valvonnan organisoinnin,
- omistukselle asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet,
- omaisuuden hankinta- ja rahoitustavat,
- omistajavallan käytön,
- omistuksen luovutuksen ja siinä noudatettavat periaatteet.
- omistuksen riskienhallinnan
- osallistutaanko tehtäviin / hankkeisiin omistajana vai sijoittajana

Peruskunnan omaisuuserien omistajapoliittiset linjaukset on määritelty maaomaisuudelle, rakennuksille, kiinteille rakenteille ja laitteille, koneille ja laitteille sekä yhtiömuotoiselle toiminnalle.

Kaupungin omistajapolitiikan perusteista päättää kaupunginvaltuusto. Omistajapolitiikan toteutuksen vastuu on kaupunginhallituksella, kaupunginjohtajalla ja toimialojen johtajilla sekä kaupunkia eri yhteisöissä edustavilla henkilöillä.

Omistajapolitiikan ohjaus ja valvonta kuuluu kaupunginhallitukselle. Kaupunkistrategiassa todetaan, että kaupunkikonsernin kokonaisuus ohjaa toimintaamme koko konsernissa ja omistajaohjaus on vahvaa ja aktiivista. Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa ohjeita kaupunkia eri

yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannanottamisesta käsiteltäviin asioihin. Toimialat osallistuvat valmistelutyöhön. Valtuustolle annetaan vuosittain omistajapoliittinen selonteko.

Kaupungin omistuksia ohjataan myös konserniohjeen avulla. Konserniohjeilla annetaan toimintaohjeet ja periaatteet konsernin johdolle ja siihen kuuluville tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuusyhteisöille. Näin varmistetaan hyväksytyyn omistajapolitiikan ja strategisten tavoitteiden sekä konsernin kokonaisedun mukaisten toimintaperiaatteiden toteuttaminen konsernissa.

Kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Omistajaohjauksesta vastaa kaupunginhallitus. Kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen asiat käsitellään kaupunginhallituksessa ja valmistellaan sen konserni- ja suunnittelujaostossa. Kaupunginhallituksen konserni- ja suunnittelujaosto valmistelee tytäryhteisöjä koskevat omistajapoliittiset linjaukset.

Kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille talousarviossa yleisiä omistajapoliittisia tavoitteita sekä tytäryhtiökohtaisia toiminnallisia tavoitteita. Tavoitteet ohjaavat kaupungin edustajia tytäryhteisöjen toimielimissä.

Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan tavoitteidensa toteutumisesta kolme kertaa vuodessa; kaksi kertaa tilikaudella ja tilinpäätöksen yhteydessä.

12. ALUEELLINEN JA SEUDULLINEN YHTEISTYÖ

12. ALUEELLINEN JA SEUDULLINEN YHTEISTYÖ

Kemi verkostoituu kaupunkilaisten, yhdistysten, yritysten, oppilaitosten ja muiden yhteisöjen kanssa. Seutukuntayhteistyön merkitys on korostunut hyvinvointialueen syntymisen myötä ja yhteistyö suuntautuu entistä voimakkaammin koko maakunnan tasolle. Kemi-Tornio seutukunnan tulee uudessa tilanteessa tiivistää entisestään yhteistä edunvalvontaansa niin maakunnan kuin valtakunnan tasoillakin

Kehittämisen ja koulutustoiminnassa tehdään aktiivista yhteistyötä Ammattiopisto Lappian, Lapin ammattikorkeakoulun ja Lapin yliopiston kanssa. Kaupungilla on ollut em. oppilaitosten kanssa nelikantasopimus kehittämistyöstä ja sopimus on uusittu vuosille 2021-2023. Oppilaitosyhteistyötä tulee arvioida myös talousarviovuonna ja päävastuu on elinvoimatoimialan vetovastuulla.

Ympäristöterveydenhuollon palvelut, musiikinopetus sekä vapaan sivistystyön palvelut tuotetaan tällä hetkellä seudullisena yhteistyönä joko kaikkien alueen kuntien tai tiettyjen kuntaryhmien toimesta. Työllisyyden hoidon palvelut siirtyvät Meri-Lapissa vastuukuntamalliin TE-keskusten toiminnan siirron myötä ja se lisää seudullisen yhteistyön tarvetta. Kehitys seudulliseen yhteistyöhön tulee etenkin sivistys- ja vapaa-ajan palveluiden osalta olemaan vallitseva trendi lähivuosina.

Yhteistyötä Oulun yliopiston, Lapin yliopiston ja Luleå Tekniska Universitetin LTU:n kanssa toteutetaan Digipoliksessa sekä korkeakoulu-yhteistyön kehittämishankkeiden kautta. Lapin liiton kanssa yhteistyössä on tehty maakunnan kehittämistä, suunnittelua ja edunvalvontaa. Seutukaupunkiverkoston kautta valvomme pienten kaupunkien etua valtakunnan tasolla.

Kemi-Tornio seutukunta on yksi Suomen aluekeskuksista. Seutuyhteistyö on Meri-Lapin kuntien päätöksiin perustuvaa yhteistyötä alueen kehittämiseksi. Seutuyhteistyötä organisoii Meri-Lapin kehittämiskeskus. Meri-Lapin kehittämiskeskus on Kemin, Tornion ja Haaparannan kaupunkien sekä Keminmaan, Simon, Tervolan ja Ylitornion kuntien vapaaehtoinen yhteistyöelin. Alueella asuu noin yksi prosentti Suomen väestöstä, mutta alue tuottaa suhdanteesta riippuen 7-9 prosenttia koko Suomen vientituloista. Alueella on merkittävä kansantaloudellinen rooli ja suuri merkitys koko Lappia palvelevana toimijana, erityisesti teknologian, logistiikan ja koulutuksen aloilla.

Seutuyhteistyön tärkeä tavoite on koko seudun elinvoiman ja kilpailukykyyn turvaaminen kiristyvässä kilpailussa kaupunkiseutujen kesken niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Alueellisen ja seudullisen yhteistyön tavoite tulee lähtökohtaisesti olla alueen kilpailuaseman ja

vetovoiman vahvistaminen, edunvalvonnan ja omistajapolitiikan tehostaminen sekä alueellisen ja maakunnallisen palvelutuotannon laadun ja tehokkuuden parantaminen.

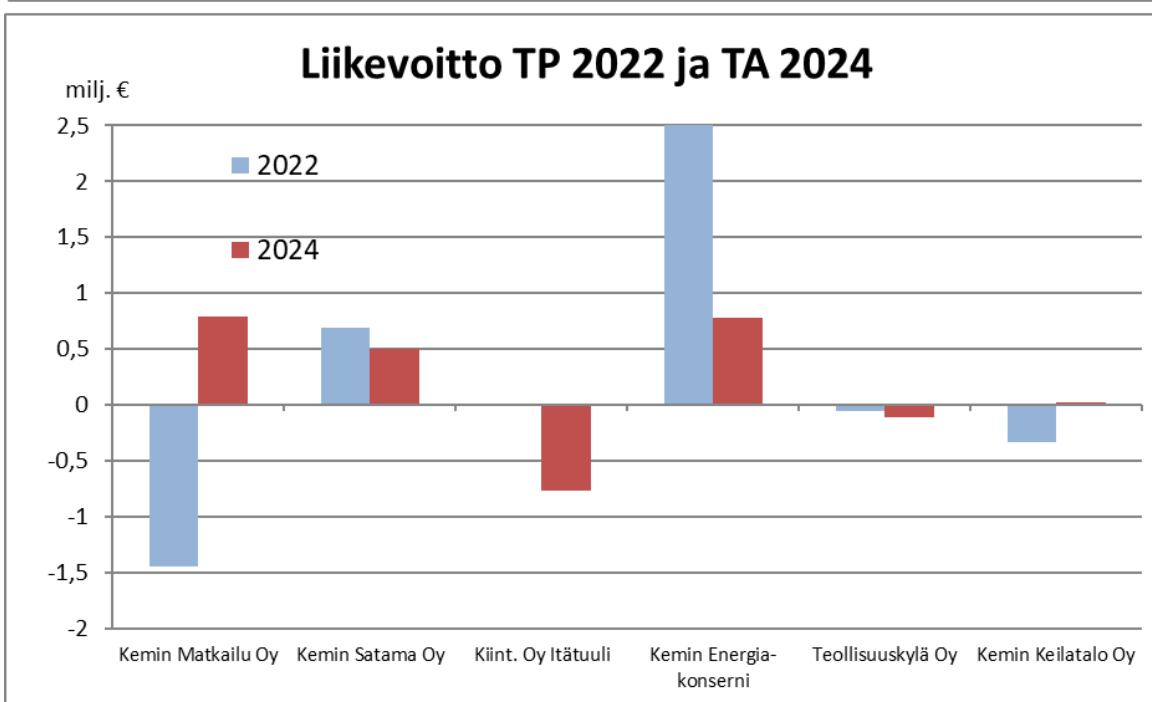
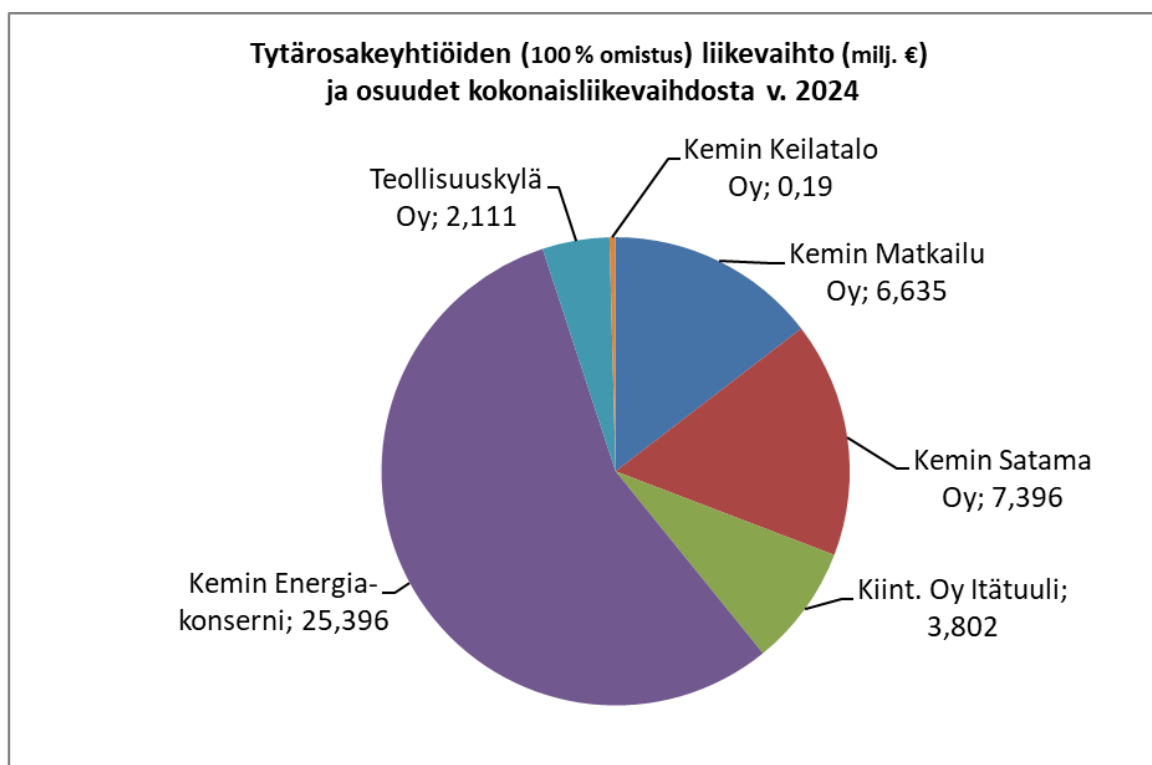
Lapin hyvinvointialueen toiminta käynnistyi 1.1.2023 osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta. Uudistuksen tavoitteena on turvata alueen sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut yhteistyössä hyvinvointialueen muiden toimijoiden kanssa.

13. TYTÄROSAKEYHTIÖT

13. TYTÄROSAKEYHTIÖT

Kemin kaupungin tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Kaupungin 100 % omistamien tytäryhtiöiden liikevaihto oli vuonna 2022 noin 42,4 miljoonaa euroa ja esitys vuodelle 2024 on yhteensä noin 45,5 miljoonaa euroa. Liikevoitto vuonna 2022 oli 2,4 miljoonaa euroa ja esitys vuodelle 2024 on 1,2 miljoonaa euroa. Kaupungille tuloutetaan lainojen lyhennyksiä ja korkoja sekä osinkoja noin 3,5 miljoonaa euroa vuonna 2024. Yhtiöt ennustavat vuoden 2023 tilikauden voitoksi 1,6 miljoonaa euroa.

Yhteisön nimi	Kemin Digipolis Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt	NewWoodOpening Oy					
Yhteisön toiminta-ajatus	Elinvoimakehittäminen Kemin kaupunkistrategian mukaisesti					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024	☐ Pää tavoite on yritystoiminnan lisääntyminen ja työpaikkojen syntyminen Kemiin. Samalla tuetaan Kemin brändiä ja kaupungin tavoitteita. ☐ Toimintaympäristöt <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kemin Teknologia kylän uudistaminen (ÄRM) ▪ Teollisten ja logististen ympäristöjen laajentaminen ☐ BusinessKemi <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yritysneuvonta kaikille kemiläisille yrityksille ▪ Yritysten aktivointi kasvuun ☐ Invest In Kemi <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sijoittumispalveluissa uusia yrityksiä (erit. teollisuus) neuvotteluihin ja sijoittumaan Kemiin. Invest In Veitsiluoto (ÄRM) ☐ Teollinen Vihreä Siirtymä <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uuden Bioteollisuuden ekosysteemi rakentuminen -> pk-yritysten mahdollisuuksien edistäminen -> ekosysteemin laajentuminen vaiheittain, uudet liiketoiminnot, vetovoiman kasvattaminen ▪ Teollinen Kiertotalous, pilotit, uusi liiketoiminta, Kemin brändi, vetovoiman kasvattaminen; toimija Kiertotalouskeskus ▪ Kiihdytyskaista, biohiili ja synteettiset polttoaineet -hankkeet saadaan liikkeelle ▪ Uudet puutuotteet osana bioteollisuuden ekosysteemiä ☐ Kokeilut ja uudet avaukset <ul style="list-style-type: none"> ▪ Älykäs saavutettavuus -innovaatiotoiminta liikkeelle ▪ Digiratkaisuja logistiikkaan ☐ Koulutus-, tutkimus- ja kehittämissyhteistyö <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kaikilla pääpainopistealoilla uusia tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeita ▪ Tuetaan yritystoiminnan käynnistämistä koulutusympäristöissä Tuetaan uusien koulutuksien käynnistämistä					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	1 400	1 590	1 600			
Liiketoiminnan kulut	-1 390	-1 575	-1 590			
-josta poistot	3	2	2			
Liikevoitto/-tappio	10	15	10			
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-2	-2	-2			
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	8	13	8			
Tilikauden voitto/tappio	8	13	8			
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024-2027	☐ Pää tavoite on yritystoiminnan lisääntyminen ja työpaikkojen syntyminen Kemiin. Samalla tuetaan Kemin brändiä ja kaupungin tavoitteita.					
Tärkeimmät investoinnit v. 2024- 2027	Ei merkittäviä investointeja					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	35	35	35			
Edellisten tilikausien voitto/tappio	231	244	252			
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)						

Kemin kaupungin omistusosuus	62,5	62,5	62,5			
Henkilöstömäärä keskimäärin	13	14	15			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2024						
Lainan lyhennys kaupungille		200				
Lainan korko kaupungille						
Takausprovisio kaupungille						
Osingonmaksu						

Yhteisön nimi	Kemin Energia ja Vesi Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt						
Yhteisön toiminta-ajatus						
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024	Yhtiön liikevaihto on 25 miljoonaa euroa ja sen palveluksessa on yli 60 energia- ja vesialan ammattilaista. Kemin Energia ja Vesi Oy toimittaa sähköä noin 15.000 asiakkaalle yhteensä noin 160 GWh. Kenven toimittamalla kaukolämmöllä lämmitetään yhteensä noin 3,7 miljoonaa rakennuskuutiometriä, joiden lämmönkäyttö on yhteensä noin 160 GWh. Yhtiö on korottanut kaukolämmön hintaa 1.10.2023 keskimäärin 12 %. Korotusten jälkeenkin lämmön hinta on Kemissä valtakunnallisen tason alapuolella. Sähkön verkkopalveluhinnat pysyvät nykyisellään ja ovat valtakunnallisia keskiarvoja edullisemmat. Kenve toimittaa puhdasta vettä 1,3 miljoonaa kuutiometriä noin 5200 asiakkaalleen. Jätevesiä johdetaan ja käsitellään 5000 kiinteistöstä yhteensä 1,2 miljoonaa kuutiometriä. Kemin Energia ja Vesi Oy:llä on standardin ISO 9001:2015 mukainen laatusertifikaatti.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	25 758	26 305	25 396	25 200	25 200	25 200
Liiketoiminnan kulut	-22 235	-23 955	-24 616	-24 200	24 200	-24 200
-josta poistot	-5 530	-5 150	-5 150	-5 150	-5 150	-5 150
Liikevoitto/-tappio	3 523	2 350	778	1 000	1 000	1 000
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-691	-900	-936	-818	-779	-740
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	2 833	1 450	-156	182	221	260
Tilikauden voitto/tappio	786	720	-156	182	221	260
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024-2027	Ympäristölupaehojen mukaan yhtiön tulee ottaa käyttöön uusi jätevedenpuhdistamo vuoden 2028 loppuun mennessä. Ympäristölupaa haetaan 2024 ja rakentaminen alkaa 2026. Yhtiön tulee taloudellisesti etukäteen varautua puhdistamoinvestointiin. Kaikkien liiketoimintojen tulee päästä positiiviseen rahoitustulokseen.					
Tärkeimmät investoinnit v. 2024- 2027	Sähköverkkoon investoidaan vuosittain noin 1,6 M€ ja vesijohtoverkoston noin 1,8 M€. Vesi- ja viemäriverkostoa saneerataan vuosittain noin 3 km. Kaukolämpölaitoksia ja -verkostoa uudistetaan vuosittain noin 700 000 eurolla. Uuden jätevedenpuhdistamon rakentaminen alkaa 2026 ja investoinnin suuruus tulee olemaan yli 20 M€. Sähkö- ja vesimittarit tullaan vaihtamaan uusiin seuraavien noin viiden vuoden aikana.					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	5 046	5 046	5 046	5 046	5 046	5 046
Edellisten tilikausien voitto/tappio	18 401	17 187	15 907	13 751	13 433	13 154
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	24 393	23 560	22 840	22 120	21 400	20 680
Kemin kaupungin omistusosuus	100	100	100	100	100	100
Henkilöstömäärä keskimäärin	65	65	65	65	65	65
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2024	Lämmöntuotannon polttoaineiden hinta on noussut noin 80 % lyhyen ajan sisällä. Hintataso jatkuu korkeana myös 2024, mikä aiheuttaa kaukolämpöliiketoiminnan ja myös koko yhtiön rahoitustuloksen painumisen negatiiviseksi. Lämmön hankintasopimus Metsä Fibren kanssa mahdollistaa jatkossa lämmön hankinnan aikaisempaa laajemmin ostolämpönä. Fingrid jättää perimättä osan kantaverkkomaksuista vuonna 2024.					

TYTÄROSAKEYHTIÖT

Lainan lyhennys kaupungille						
Lainan korko kaupungille	474	474	474	474	474	474
Takausprovisio kaupungille	180	158	144	130	116	102
Osingonmaksu	1 000	2 000	2 000	2 000	2000	2000

Yhteisön nimi	Kemin Keilatalo Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt	-					
Yhteisön toiminta-ajatus	Kemin Keilatalo Oy:n toiminta-ajatuksena on tuottaa liikuntahalli- ja kahviopalveluita asiakasystävällisesti, ammattitaidolla ja kokonaistaloudellisesti sekä vastata asiakkaiden tarpeisiin kehittämällä yhtiön toimintaa.					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024	Keilatalo Oy:n omistama ja ylläpitämä Kemin Keila- ja tennishalli toiminta on loppunut huhtikuussa 2023. Keilatalo Oy:n omistamat keilaradat ja keilanpystytyskoneet siirtyvät syksyllä 2024 avattavaa Kemi-Areenaan.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	285	161	190	250	260	260
Liiketoiminnan kulut	-614	-190	-170	-240	-237	-260
-josta poistot	-329	-14	-14	-12	-10	-8
Liikevoitto/-tappio	-329	-21	20	10	13	0
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-17	-11	-11	-10	-10	-10
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-346	-32	9	0	3	-10
Tilikauden voitto/tappio	-346	-32	9	0	3	-10
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024-2027						
Tärkeimmät investoinnit v. 2024- 2027						
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	135	135	135	135	135	135
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-553	-585	-574	-574	-571	-581
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	427	382	337	292	247	208
Kemin kaupungin omistusosuus	100	100	100	100	100	100
Henkilöstömäärä keskimäärin	3,3	1,8	2,2	2,5	2,5	2,5
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2024						
Lainan lyhennys kaupungille						
Lainan korko kaupungille	-5	-2	0	0	0	0
Takausprovisio kaupungille	0	0	0	0	0	0
Osingonmaksu	0	0	0	0	0	0

Yhteisön nimi	Kemin Matkailu Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt	- (Kiinteistö Oy Kemin Matkailu sulautunut emoyhtiöön 9/2023)					
Yhteisön toiminta-ajatus	Kemin matkailutoimialan jatkuvuus, kehittyminen ja kasvu					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024	Yhtiön kannattavuuden ja markkina-aseman parantaminen jatkaen organisaation, palvelutuotannon ja toimintamallien kehittämistä.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	3 268	4 980	6 635	7 030	7 180	7 300
Liiketoiminnan kulut	-4 268	-4 837	-5 849	-6 000	-6 000	-6 000
-josta poistot	-528	-520	-480	-460	-430	-410
Liikevoitto/-tappio	-1447	143	786	1 030	1 180	1 300
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-199	-166	-160	-130	-130	-120
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-1 201	-23	626	900	1 050	1 180
Tilikauden voitto/tappio	-1 201	-23	626	900	1 050	1 180
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024-2027	Kilpailukyvyyn ja kannattavuuden parantaminen. Palveluiden uudistaminen huomioiden erityisesti ympärivuotisen, vastuullisen ja digitaalisen kehityksen tavoitteet. Työnantajamaineen vahvistaminen.					
Tärkeimmät investoinnit v. 2024- 2027	Risteilyliiketoiminnan toimintaedellytyksien parantaminen sekä aluksissa että toimintaympäristössä (MJM Sampo, MSV Arktis, Veitsiluoto). Ympärivuotisen Lumilinna-tuotteen ja -alueen päivitys (Snowcastle365, Jalokivinäyttely, Leirintäalue)					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	50	50	50	50	50	50
Edellisten tilikausien voitto/tappio	1 642	442	1 068	1 968	3 018	4 198
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	8 864	8 200	8 000	7 260	6 520	5 780
Kemin kaupungin omistusosuus	100	100	100	100	100	100
Henkilöstömäärä keskimäärin	15	17	25	30	32	34
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2024	Uuden risteilyaluksen esittely markkinoille. Uuden sähköisen myyntijärjestelmän käyttöönotto.					
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	250	250	250	250
Lainan korko kaupungille	0	0	131	131	131	131
Takausprovisio kaupungille	0	0	20	20	20	20
Osingonmaksu	0	0	0	500	500	500

Yhteisön nimi	Kemin Satama Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt	Kemin Vapaavarasto Oy					
Yhteisön toiminta-ajatus	Kemin Satama Oy tuottaa elinkeinoelämälle toimintavarmat ja ajanmukaiset logistiikkapalvelut					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024	<ul style="list-style-type: none"> * Lisäliikenne Metsä Fibren biotehtaasta 700.000 tn * Tietotekniikan parannustoimet valmistuvat * Laajennushankkeen CEF-jatkoajan raportit, 2.tukimaksatus arvio 7,0 M€ * Strategia2030 mukaisten tehostustoimien toteutus käytännössä 					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	5 983	5 875	7 396	7 400	7 450	7 600
Liiketoiminnan kulut	-5 288	-5 925	-6 895	-6 600	-6 650	-6 700
-josta poistot	-1 591	-1 975	-2 580	-2 550	-2 450	-2 400
Liikevoitto/-tappio	695	-50	501	800	800	900
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-699	-1 400	-1 664	-1 400	-1 300	-1 200
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-4	-1 450	-1 163	-600	-500	-300
Tilikauden voitto/tappio	-10	-1 450	-1 163	-600	-500	-300
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024-2027	<ul style="list-style-type: none"> * Täysimääräiset poistot ja rahoituskulut sataman laajennusinvestoinnista * Tuloutus omistajalle 625 t€ takausprovisiolla ja arvioituna kiinteistöverona * Väylän 12 m ja uuden alueen 20 ha markkinointi mm. kaivoksille * Sopimusten uusintaan 2025 valmistautuminen * Organisaation tiivistys keinona kulujen sopeuttamisessa 					
Tärkeimmät investoinnit v. 2024-2027	<ul style="list-style-type: none"> * Uuden laiturin maasähkö pääkäyttäjien tarpeiden mukaan ja sopimuksella * Investointitauko vuoteen 2025 (poikkeuksina maasähkö ja palovesi) 					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	3	3	3	3	3	3
Edellisten tilikausien voitto/tappio	1 317	-133	-1 296	-1 896	-2 396	-2 696
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	44 200	43 800	41 400	39 000	36 600	34 200
Kemin kaupungin omistusosuus	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Henkilöstömäärä keskimäärin	22	22	22	22	22	22
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2024	<ul style="list-style-type: none"> * Biotuotetehtaan vienti nousee täyteen tuotantomäärään v.2024 lopulla * Öljysataman palovesijärjestelmän uudistamisen käynnistys * Satamanpito Veitsiluodossa päätynyt syksyllä 2023 					
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0	0	0	0
Lainan korko kaupungille	0	0	0	0	0	0
Takausprovisio kaupungille	374	350	372	345	320	290
Osingonmaksu	0	0	70	70	70	70

Yhteisön nimi	Kemin Teollisuuskylä Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt						
Yhteisön toiminta-ajatus	rakennuttaa, isännöidä ja vuokrata toimitiloja sekä tarjota niihin liittyviä palveluita					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024	-säilyttää olemassa oleva vuokraustilanne 99 % - tarjota asiakkaille tarkoituksenmukaisia, kustannustehokkaita ratkaisuja Teknologia kylässä - pyrkiä palvelemaan Digipoloksen kokousasiakkaita mahdollisimman hyvin käytettävissä olevilla resursseilla					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	1 734	2 010	2 111			
Liiketoiminnan kulut	-1 696	-1 830	-1 927			
-josta poistot	-506	-510	-510			
Liikevoitto/-tappio	38	180	184			
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-92	-270	-300			
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-54	-90	-116			
Tilikauden voitto/tappio	-54	-90	-116			
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024-2027	-					
Tärkeimmät investoinnit v. 2024- 2027	Pieniä peruskorjausinvestointeja sekä vuokralaisten toimistomuutoksia					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	4 848	4 848	4 848			
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-3 187	-3 241	-3 331			
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	8 235	7 763	7 883			
Kemin kaupungin omistusosuus	100	100	100			
Henkilöstömäärä keskimäärin	2	2	2			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2024	Kuntarahoituksen laina 350.000 € täytyy rahoittaa uudelleen. Lisäksi Kemin kaupunki irtisanonee kulunvalvonta-palvelun ja kulunvalvonta täytyy hankkia uudelleen (budjettitarjous 70.000 €).					
Lainan lyhennys kaupungille	20	20	45			
Lainan korko kaupungille	10	17	17			
Takausprovisio kaupungille	0	0	0			
Osingonmaksu	0	0	0			

Yhteisön nimi	Kiinteistö Oy Itätuuli					
Yhteisön tytäryhtiöt	Kiinteistö Oy Merilänkulma ja Ritikan Lämpö Oy					
Yhteisön toiminta-ajatus	Asumispalveluiden tuottaminen kemiläisille ja tänne muuttaville					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024	Uudistetaan ja kehitetään yhtiön toimintatapoja edelleen. Tiivistetään vuokra-asumista, karsitaan kuluja ja tehostetaan toimintoja. Lisätään näkyvyyttä ja asuntojen markkinointia.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	5 333	5 990	3 802			
Liiketoiminnan kulut	-5 240	-4 220	-4 478			
-josta poistot	-1 128	-900	-900			
Liikevoitto/-tappio	93	1 770	-676			
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-94	-88	-88			
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-1	1 682 vähennettynä arvonalennus	-764			
Tilikauden voitto/tappio	-1	564	-764			
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024-2027	Kiinteistö Oy Merilänkulman sulautuminen, toiminnan tehostaminen edelleen					
Tärkeimmät investoinnit v. 2024- 2027	Siikakankaankuja 7 ja 8 purku, julkisivuremontteja					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	6 506	6 506	6 506			
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-839	275	-489			
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	10 511	9 521	8 512			
Kemin kaupungin omistusosuus	100	100	100			
Henkilöstömäärä keskimäärin	6	6	6			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2024						
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0			
Lainan korko kaupungille	0	0	0			
Takausprovisio kaupungille	0	0	0			
Osingonmaksu	0	0	0			

Yhteisön nimi	Perämeren Jäähalli Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt	-					
Yhteisön toiminta-ajatus	Kemin kaupunkistrategian mukaisesti asukkaiden hyvinvointia edistetään ylläpitämällä ja vuokraamalla jääturheiluun ja jäällä tapahtuvaan liikuntaan sopivaa sisäjäärataa. Mahdollistetaan urheilua, liikuntaa, elämyksiä, hyvinvointia sekä kuntouttavaa toimintaa.					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024	Perämeren Jäähalli Oy on "kärsinyt" edeltävinä vuosina koronapandemian aiheuttamasta käyttöasteen laskusta ja sitä seuranneesta energian hinnan noususta. Toiminnallisena tavoitteena on talouden tasapainottaminen, säilyttämällä käyttöaste nykyisellä tasolla ja leikkaamalla kuluja.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	267	265	268	270	270	272
Liiketoiminnan kulut	-302	-295	-261	-259	-262	-265
-josta poistot	-15	-13	-13	-11	-10	-9
Liikevoitto/-tappio	-34	-30	7	11	8	7
Rahoitustuotot ja kulut/netto	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-34	-30	7	11	8	7
Tilikauden voitto/tappio	-34	-30	7	11	8	7
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024-2027						
Tärkeimmät investoinnit v. 2024- 2027	Jäähallirakennus tarvitsee perusparannuksen toiminnan jatkamiseksi. Akuutein investointitarve on valaistuksen uusiminen led- tekniikalla toimivaksi.					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	329	329	329	329	329	329
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-177	-207	-200	-189	-181	-174
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	0	0	0	0	0	0
Kemin kaupungin omistusosuus	92,6	100	100	100	100	100
Henkilöstömäärä keskimäärin	3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2024						
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0	0	0	0
Lainan korko kaupungille	0	0	0	0	0	0
Takausprovisio kaupungille	0	0	0	0	0	0
Osingonmaksu	0	0	0	0	0	0

Yhteisön nimi	Tietotalo Oy, Kemi					
Yhteisön tytäryhtiöt						
Yhteisön toiminta-ajatus	Vuokrata liiketaloudellisesti toimien tiloja kaupunkiin sijoittuville yrityksille ja yhteisöille					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024	Vuokrausasteen säilyttäminen ja sen mahdollistamat/vaatimat kunnostustyöt kiinteistössä.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	318	320	310	310	310	310
Liiketoiminnan kulut	-242	-290	-280	-280	-280	-280
-josta poistot	-20	-20	20	20	20	20
Liikevoitto/-tappio	39	30	30	30	30	30
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-4	-4	-4	-4	-4	-4
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	35	25	25	25	25	25
Tilikauden voitto/tappio	28	15	20	20	20	20
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024-2027	Vuokrausasteen (100 %) säilyttäminen ja sen mahdollistamat/vaatimat kunnostustyöt kiinteistössä.					
Tärkeimmät investoinnit v. 2024- 2027	Mahdollinen vesikatkon korjaus 100 000 €, julkisivun parannus 20 000 €. Ilmanvaihdon ja lämmityksen saneerausta 20000 €.					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	67	67	67	67	67	67
Edellisten tilikausien voitto/tappio	347	360	380	400	420	440
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	161	119	77	35	0	0
Kemin kaupungin omistusosuus	60%	60%	60%	60%	60%	60%
Henkilöstömäärä keskimäärin	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2024						
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0	0	0	0
Lainan korko kaupungille	0	0	0	0	0	0
Takausprovisio kaupungille	0	0	0	0	0	0
Osingonmaksu	0	0	0	0	0	0

Yhteisön nimi	Meri-Lapin kuntapalvelut Oy (aiemmin liikelaitoskuntayhtymä)					
Yhteisön tytäryhtiöt						
Yhteisön toiminta-ajatus	Yhtiön tavoitteena on tuottaa ja tarjota osakkeenomistajilleen julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain mukaisena sidosyksikkönä ateriapalveluja, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja sekä asiantuntija- ja tukipalveluja.					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024	Toiminnan vakauttaminen osakeyhtiönä, mahdolliset uudet kuntaomistajat, uuden toiminnanohjausjärjestelmän hankinta.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2022 1000 € (11 kk)	TP 2023 Ennuste 1000 € (13 kk)	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	6 056	7 405	7 190			
Liiketoiminnan kulut	6 026	7 404	7 189			
-josta poistot	1	0	40			
Liikevoitto/-tappio	30	1	1			
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-7	0	0			
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	23	1	1			
Tilikauden voitto/tappio	22	1	1			
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2024-2027	toiminta yhtiöitetty 12/2022 alkaen					
Tärkeimmät investoinnit v. 2024- 2027	suurtalouskeittilaitteita					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2022 1000 €	TP 2023 Ennuste 1000 €	TA 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €	TS 2027 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	330	0	0			
Edellisten tilikausien voitto/tappio	728	0	0			
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	0	0	0			
Kemin kaupungin omistusosuus	48%	48%	47,9%			
Henkilöstömäärä keskimäärin	76	76	76			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2024						
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0			
Lainan korko kaupungille	0	0	0			
Takausprovisio kaupungille	0	0	0			
Osingonmaksu	0	0	0			